Uddannelses- og Forskningsministeriet

Prækvalifikation af videregående uddannelser - Trivsel og psykologisk velfærd

Udskrevet 12. november 2026

Master - Trivsel og psykologisk velfærd - Aalborg Universitet

Institutionsnavn: Aalborg Universitet
Indsendt: 14/09-2023 09:33
Ansøgningsrunde: 2023-2
Status på ansøgning: Godkendt
Afgørelsesbilag
Samlet godkendelsesbrev
Download den samlede ansøgning
Læs hele ansøgningen

Ansøgningstype

Ny uddannelse

Udbudssted

Aalborg

Informationer på kontaktperson for ansøgningen (navn, email og telefonnummer)

Sebastian Bue Rakov Chefkonsulent | Kvalitet og Analyse | Studieservice Tlf.: (+45) 9940 9681 | Email: sbr@adm.aau.dk | Web: www.aau.dk Aalborg Universitet | Frederik Bajers Vej 1 | 9220 Aalborg Øst

Er institutionen institutionsakkrediteret?

Ja

Er der tidligere søgt om godkendelse af uddannelsen eller udbuddet?

Nej

Uddannelsestype

Master

Uddannelsens fagbetegnelse på dansk

Trivsel og psykologisk velfærd

Uddannelsens fagbetegnelse på engelsk

Well-being and Psychological Welfare

Angiv den officielle danske titel, som institutionen forventer at bruge til den nye uddannelse

Master i trivsel og psykologisk velfærd

Angiv den officielle engelske titel, som institutionen forventer at bruge til den nye uddannelse

Master of Well-being and Psychological Welfare

Hvilket hovedområde hører uddannelsen under?

Samfundsvidenskab

Hvilke adgangskrav gælder til uddannelsen?

Ansøgere skal have gennemført en relevant humanistisk, samfundsfaglig eller sundhedsfaglig diplom-, bachelor-, kandidat- eller professionsbacheloruddannelse.

Relevante adgangsgivende uddannelser karakteriseres ved at rumme mindst 30 ECTS-point inden for et eller flere af følgende områder:

- Psykologi, filosofi, antropologi
- Sundhed, omsorg
- Formidling, undervisning og pædagogik
- Kommunikation, ledelse, HR, organisation,
- Kultur, samfundsforhold sociologi, teknologi

Følgende er eksempler på videregående uddannelser, som giver adgang til optagelse på masteruddannelsen, under forudsætning af relevant erhvervserfaring.

Humanistiske og samfundsvidenskabelige bachelor- og kandidatuddannelser:

- Kommunikation og digitale medier
- Kommunikation
- Folkesundhedsvidenskab
- Anvendt filosofi

- Sociologi
- Antropologi
- Informationsvidenskab og kulturformidling
- Læring og forandringsprocesser

Professionsbacheloruddannelser eller diplomuddannelser:

- Lærer
- Sygeplejerske
- Pædagog
- Socialrådgiver
- Ledelse (diplom)
- Pædagogik (diplom)
- HD-organisation og ledelse (diplom)

Ansøgere skal have minimum to års relevant erhvervserfaring efter gennemført adgangsgivende uddannelse. Relevant erhvervserfaring betyder, at ansøger i tidligere eller nuværende jobfunktioner har beskæftiget sig med kommunikation, formidling, ledelse, læring eller menneskelig udvikling eller lignende; herunder også arbejde inden for de professioner, som de adgangsgivende professionsbacheloruddannelser er rettet mod.

Ansøgeren skal inden studiestarten kunne dokumentere kundskaber i engelsk svarende til mindst engelsk på gymnasialt B-niveau.

Universitetet kan optage ansøgere, der ikke opfylder de beskrevne betingelser, men som ud fra en konkret vurdering skønnes at have uddannelsesmæssige forudsætninger, der kan sidestilles hermed. Universitetet kan fastsætte, at ansøgeren skal aflægge supplerende prøver inden studiestarten.

Er det et internationalt samarbejde, herunder Erasmus, fællesuddannelse el. lign.?

Nej

Hvis ja, hvilket samarbejde?

Hvilket sprog udbydes uddannelsen på?

Dansk

Er uddannelsen primært baseret på e-læring?

Nej, undervisningen foregår slet ikke eller i mindre grad på nettet.

ECTS-omfang

60

Beskrivelse af uddannelsens formål og erhvervssigte. Beskrivelsen må maks. fylde 1200 anslag

Der er et tydeligt og dokumenteret behov for viden om trivselsproblemer som de kommer til udtryk hos individet og i organisationer. Der er et akut og voksende behov i samfundet, på uddannelsesinstitutioner, i virksomheder og i primærsektoren for at adressere mistrivsel i en velfærdskontekst.

Masteruddannelsen i trivsel og psykologisk velfærd har til formål at efteruddanne allerede kvalificerede fagfolk, og bidrage til, at de dels har færdigheder som er relevante på arbejdsmarkedet og dels er i stand til at forstå, analysere og håndtere komplekse sociale problemstillinger, både i forebyggelsessammenhæng og i tværfagligt interventionsarbejde.

Håndtering af trivselskrisen må således bygge både på en forståelse af individets indre psykiske forhold og samspillet med omgivelserne, der er med til at forme individets psyke over tid og som udgør en påvirkning som individet reagerer psykisk på her og nu.

Uddannelsesindholdet er baseret pa■ nyeste forskningsresultater inden for psykologi og relaterede fagområder. Uddannelsen er tilrettelagt, så studerende med udgangspunkt i egen faglighed og kompetencer undervejs i studiet kan målrette læringsudbyttet til egne behov for specialisering.

Uddannelses struktur og konstituerende faglige elementer

Trivsel og psykologisk velfærd er nært forbundne i den forstand, at de begge er relaterede til individets følelsesmæssige og mentale tilstand. Men hvor trivsel som oftest er et individuelt anliggende og omhandler den enkeltes velbefindende, handler psykologisk velfærd om de – for individet – mest optimale og ønskværdige vilkår for den daglige trivsel, herunder betydningen af de sammenhænge og relationer individet indgår i. I samfundslivets udfoldelse er psykologisk velfærd derfor i høj grad knyttet til velfærdssamfundets institutioner.

Begge begreber – trivsel og psykologisk velfærd – er således afspejlet i uddannelsens profil, indhold og titel for at betone de perspektivforskelle, de repræsenterer og som vurderes at være vigtige for aftagerne og dermed for at uddannelsen kan møde det identificerede behov.

Uddannelsens overordnede formål er at udvikle og udvide eksisterende kompetencer og færdigheder hos den studerende med psykologisk viden og redskaber til at forstå, undersøge og intervenere i praktiske konkrete problemer.

Igennem uddannelsen opnår den studerende også et sprog for og færdigheder til i højere grad at kunne arbejde tværfagligt sammen med fageksperter på det psykologiske område i f.eks. PPR, i kommunernes familiecentre og socialforvaltninger, i de arbejdspsykologiske enheder eller på det terapeutiske område og i sundhedssektoren i bredere forstand.

Uddannelsens dimittender vil opnå følgende kompetenceprofil:

Viden:

· Har grundlæggende viden om menneskets grundlæggende almene tilblivelsesprocesser

· Har viden baseret på højeste internationale forskning inden for psykologisk funderede tilgange til trivsel og psykologisk velfærd, herunder også viden om digitale mediers særlige betydning

· Har viden om kvalitative og kvantitative metoder til at undersøge trivsel og psykologisk velfærd, herunder forskningsetiske problemstillinger

· Har viden om mulighederne for at foretage interventions- og forandringsprocesser med det mål at forebygge mistrivsel og øge psykologisk velfærd

Færdigheder:

· Kan udføre undersøgelser inden for konkrete og praksisrelevante områder med brug af relevante videnskabelige metoder fra psykologien og andre beslægtede fagområder med henblik på at forstå, forebygge og forbedre trivsels- og psykologiske velfærdsproblemstillinger for specifikke målgrupper og i specifikke sammenhænge

· Kan vurdere og vælge blandt psykologiens og beslægtede fagområders videnskabelige teorier, metoder, redskaber og generelle færdigheder samt på et videnskabeligt grundlag opstille nye analyse- og løsningsmodeller inden for fagfeltet trivsel og psykologisk velfærd

Kompetencer:

· Kan styre arbejds- og udviklingsprocesser, der er komplekse, uforudsigelige og forudsætter nye løsningsmodeller med afsæt i fagområderne trivsel og psykologisk velfærd

· Kan forstå og på et videnskabeligt grundlag reflektere over fagområdets viden samt identificere videnskabelige problemstillinger

· Kan selvstændigt tage ansvar for egen faglig udvikling og specialisering inden for fagområderne trivsel og psykologisk velfærd

· Kan igangsætte og gennemføre fagligt og tværfagligt samarbejde og påtage sig professionelt ansvar med henblik med afsæt i fagområderne trivsel og psykologisk velfærd

· Kan formidle forskningsbaseret viden og diskutere professionelle og videnskabelige problemstillinger med både fagfæller og ikke-specialister

Nedenfor følger en beskrivelse af uddannelsens moduler fordelt på semestre. Den overordnede progression i masteruddannelsen starter med en teoretisk grundviden på første semester. Her introduceres den studerende til psykologi, og får etableret en fælles nomenklatur. I andet semester lærer den studerende om undersøgelse og analyse og skal selvstændigt eller i grupper kunne indsamle data inden for et selvvalgt område. På tredje semester lærer den studerende om intervention og forandring med det formål at kunne handle på de undersøgte problemer. Dette samles til sidst i masterprojektet, hvor den studerende udfører undersøgelser indenfor konkrete og praksisrelevante områder med brug af relevante videnskabelige metoder fra psykologien. Projekterne undervejs tager udgangspunkt i den studerendes egne erfaringer og med selvvalgte problemstillinger gennem problembaseret læring (PBL). PBL tager udgangspunkt i autentiske problemstillinger og de studerendes selvstændige organisering af dette arbejde. Dette giver særligt gode betingelser for, at de studerende arbejder analytisk, tværfagligt og problem- og resultatorienteret, mens de tilegner sig viden og færdigheder selvstændigt og på et højt fagligt niveau.

Modul 1, 1. semester:
Det første semester indeholder et enkelt kursus som introducerer den studerende til trivsel og velfærdsrelevante psykologiske teorier. I en psykologisk velfærdsramme er det centralt at forstå, hvad der bevæger mennesker, og hvorfor vi handler, som vi gør. På denne måde er det vigtige i dette modul at etablere en række psykologiske grundforståelser som forudsætning for senere modulers arbejde med undersøgelse og intervention. Trivsel handler om sundhed, lykke og menneskers emotionelle, motivationelle og rationelle tilstand, og psykologisk velfærd handler om de samfundsmæssige kontekster og institutioner, der er indrettet på at berige og intervenere i menneskers liv.

Med udgangspunkt i teori og empiri inden for de i kurset introducerede områder vil ideen om trivsel og psykologisk velfærd kunne udfoldes, udfordres og udbygges. Det ønskes at bringe kritisk tænkning og refleksion med baggrund i dyb faglig viden i spil.

Kursus: Introduktion til psykologi, 15 ECTS-point

I dette modul udbydes et kursus som omfatter et udvalg af discipliner og områder inden for psykologi, som er relevante for området trivsel og psykologisk velfærd.

Kurset omfatter bl.a. introduktion til social- og personlighedspsykologiske forståelser af menneskets tilblivelsesprocesser og vilkår for trivsel og psykologisk velfærd.

Undervisning foregår som holdundervisning, hvilket i visse tilfælde foregår som online undervisning.

Læringsmål:

Viden om:

- Psykologiens historie og rolle i samfundet

- Relevante teorier og empiri for trivsel og psykologisk velfærd baseret på højeste internationale forskning inden for området

Færdigheder til:

- At forstå psykologiske teori og empiri

- Teoretisk refleksion og kritisk diskussion af relevante praktiske problemstillinger i et psykologisk lys

Kompetencer til:

- Selvstændigt at kunne identificere problemstillinger som er relevante for området

- Selvstændigt at kunne tage ansvar for egen faglig udvikling og specialisering

Modul 2, 2. semester:
Dette modul retter sig mod at kunne beskrive og analysere relevante konkrete og praktiske problemstillinger i et trivsels- og psykologisk velfærdsperspektiv. Modulet indeholder to kurser og et projekt som udarbejdes med Problembaseret Læring som tilgang (PBL).

Kursus: Projekt og undervisning, 10 ECTS-point

Den studerende udarbejder et projekt ud fra en selvvalgt konkret problemstilling med udgangspunkt i egen praksis og faglighed. Der udbydes undervisning inden for f.eks.:

· Trivsel og mistrivsel i et psykologisk perspektiv

· Stress

· Gaming blandt unge

Problemformuleringen skal godkendes af en vejleder, som tilknyttes projektet. Den studerende skal selv eller i grupper indsamle data vha. af en eller flere metoder inden for rammerne af projektet. De etiske, metodiske og praktiske problemstillinger i denne forbindelse skal indgå som overvejelser i projektformidlingen.

Læringsmål:

Viden om:

- Teori og empiri, som er relevante for projektet og for undersøgelsen

- Konkret udførelse af en undersøgelse

- Analyse og fortolkning af resultater fra undersøgelsen

- Etiske og metodiske overvejelser i forbindelse med projektet

Færdigheder til:

- At formulere en relevant problemstilling

- At udføre en undersøgelse inden for et relevant område

- At analysere og forstå relevante konkrete og praktiske problemstillinger ved hjælp af teori og empiri.

- At diskutere og reflektere over konsekvenserne af metodevalget

Kompetencer til:

- At bruge teoretiske og empiriske argumenter overfor konkrete og praktiske problemstillinger

- Selvstændigt at formulere, igangsætte og udføre en undersøgelse inden for et relevant område

- At formidle undersøgelsens resultater på en forståelig måde overfor fagfæller og andre

Kursus: Undersøgelsesmetode, 5 ECTS-point

Formålet med kurset er at få en forståelse af udvalgte psykologisk relevante metoder til at undersøge individer i deres omverden.

De overordnede metoder er både kvalitative og kvantitative, og kunne være, men er ikke begrænset til:

· Spørgeskemaundersøgelser

· Interview

· Eksperimenter

· Deltagerobservation

Undervisning er holdundervisning, som i visse tilfælde foregår som online undervisning.

Læringsmål:

Viden om:

- Udvalgte kvalitative og kvantitative metoder

- Fordele og ulemper, styrker og svagheder, muligheder og begrænsninger ved de præsenterede metoder

- Måder at analysere data fra metoderne

Færdigheder til:

- At kunne indsamle data vha. et sæt af metoder

- At kunne analysere data som kommer fra anvendelsen af metoderne

- At diskutere og argumentere for et givent metodevalg

Kompetencer til:

- At vælge mellem metoder i forhold til et praktisk problem

- At kunne argumentere for disse valg overfor andre

Modul 3, 3. semester: Forandring gennem intervention
Dette modul retter sig mod at kunne skabe intervention og forandring i forhold til de indsigter, som teori, empiri og egne undersøgelser har måtte give anledning til. Forandringer og interventioner skabes ikke kun for deres egen skyld, men fordi de skal bibringe et velovervejet og effektivt resultat. Dette modul klæder den studerende på til at kunne formulere forandringer og interventioner på at analytisk og reflekteret grundlag.

Dette modul indeholder et projekt med undervisning som udarbejdes som et PBL-projekt samt et kursus i teori og metoder til forandring og intervention,

Projekt: Projekt og undervisning inden for forandring og intervention, 10 ECTS-point

Den studerende udarbejder et projekt ud fra en selvvalgt konkret problemstilling med udgangspunkt i egen praksis og faglighed. Der udbydes undervisning inden for f.eks.:

· Sociale medier i et psykologisk perspektiv

· Sundhedspsykologi

· Forandringer i organisationer

· Psykologi og ulighed

Projektets formål er inden for rammerne af projektet og med udgangspunkt i en konkret og praktisk problemstilling at udforme en intervention med henblik på at skabe en effektiv og positiv forandring.

Projektet tildeles en vejleder og udarbejdes individuelt eller i grupper.

Den studerende vælger og formulerer selv eller i grupper en praktisk problemformulering, som godkendes af vejleder, og tilrettelægger en undersøgelse af muligheder for intervention, dels i forhold til at undersøge problemstillingens relevans og omfang og dels for at afgrænse og måle på interventionens effektivitet. Vejlederen superviserer og understøtter træningen af konkrete færdigheder i forbindelse med interventionen. Projektet skal indeholde overvejelser om hvordan en sådan intervention kunne udføres i praksis, og på hvilken måde der kan samarbejdes med andre faggrupper i forhold til interventionen.

Undervisning er holdundervisning, som i visse tilfælde foregår som online undervisning.

Læringsmål:

Viden om:

- Teori og empiri, som er relevante for projektet og for undersøgelsen

- Etiske forhold i forbindelse med forandring og intervention

Færdigheder til:

- At kunne igangsætte relevant og virkningsfuld interventionsforløb

- At kunne evaluere interventionsforløbet

- Med udgangspunkt i teori og empiri at kunne argumentere for den valgte intervention

Kompetencer til:

- Selvstændigt at formulere og igangsætte forandringsprocesser og intervention inden for et relevant område

- At formidle argumenter og resultater på en forståelig måde overfor fagfæller og andre

Kursus: Teori og metoder til forandring/intervention, 5 ECTS-point

Formålet med kurset er at få en forståelse af forandringsprocesser og intervention på forskellige niveauer, dvs. på det individuelle, gruppe-, ledelses- og/eller på organisationsniveau.

Læringsmål:

Viden om:

- Udvalgte læringsteorier

- Forandringsprocesser og intervention

Færdigheder til:

- At kunne forstå og vurdere interventionens effekt

- At kunne igangsætte effektive forandringsprocesser på relevante niveauer, individuelt, grupper eller organisationsniveau.

- At diskutere og argumentere for den valgte intervention

Kompetencer til:

- At vælge mellem forskellige interventioner i forhold til et praktisk problem

- At kunne argumentere for disse valg overfor andre

Masterprojekt, 4. semester, 15 ECTS-point

På uddannelsens fjerde semester udarbejder den studerende et afsluttende masterprojekt. Emnet godkendes af uddannelsen på baggrund af en kort emnebeskrivelse og problemformulering.

Projektet tilknyttes en vejleder.

Læringsmål til masterprojektet:

Viden om:

- Dybtgående teoretisk viden om for projektet relevante teorier og metoder

- Nuanceret forståelse af masterprojektets specifikke problemstilling

- Forståelse af forskningsetik og indsigt i implikationerne af forskningsarbejde i den aktuelle sammenhæng

Færdigheder til:

- Selvstændigt og på grundlag af videnskabelig teori og metode at kunne søge, analysere og diskutere viden og metoder inden for uddannelsens område og inden for masterprojektets særlige område og problemstilling

- At kunne mestre og videreudvikle relevante teorier og videnskabelige metoder til at tilrettelægge undersøgelsesdesigns og analysemodeller i relation til masterprojektets specifikke genstandsfelt

- At kunne foreslå konkrete interventioner i forhold til at løse den undersøgte problemstilling

- At kunne formidle og diskutere viden og problemstillinger inden for masterprojektets specifikke område til forskellige målgrupper, herunder fagfæller og ikke-fagfæller

Kompetencer til:

- At kunne begrunde faglige valg og prioriteringer nuanceret og præcist

- Selvstændigt at kunne styre og designe komplekse løsningsmodeller til undersøgelse af den valgte problemstilling

- Selvstændigt at kunne igangsætte og gennemføre undersøgelser af den valgte problemstilling

- Selvstændigt at kunne igangsætte og gennemføre fagligt og tværfagligt samarbejde og påtage sig professionelt ansvar

Begrundet forslag til takstindplacering af uddannelsen

Uddannelsen foreslås indplaceret på deltidstaxameter 2, idet uddannelsen er:

1. Supervisionskrævende: Deltagerne skal trænes i at arbejde med udvikling af trivsel og psykologisk velfærd og tæt supervision og vejledning er i den forbindelse en vigtig del af uddannelsen - både af hensyn til kvaliteten af læreprocessen og af hensyn til den gruppe elever, borgere eller medarbejdere som indgår i træningen.

2. Tværfaglig: Den integrerer samfundsvidenskabelig (psykologi), humaniora (digitale medier) og sundhedsvidenskab (biologisk psykologi).

1. semester:

Kursus: Introduktion til psykologi (15 ECTS-point)

Fagområder og fordeling: Tværfagligt: Psykologi (80%), sundhed (20%)

2. semester:

Kursus: Projekt og undervisning (10 ECTS-point)

Fagområder og fordeling: Tværfagligt: Psykologi (30%), kulturbaserede interventionsformer (f.eks. musikterapi eller visuelt orienterede kunstformer) (20%), mediebaserede undersøgelser (20%), organisation (20%) - fordeling baseret på skøn af fordelingen af de studerendes valg i projektarbejdet.

Kursus: Undersøgelsesmetoder (5 ECTS-point)

Fagområder og fordeling: Øvelser, tværfagligt: 40% samfundsvidenskab (40%), humaniora (40%), sundhedsvidenskab (20%).

3. semester:

Kursus: Projekt og undervisning (10 ECTS-point)

Fagområder og fordeling: Supervisionskrævende ift. interventioner. Tværfagligt: Psykologi (30%), kulturbaserede interventionsformer (f.eks. musikterapi eller visuelt orienterede kunstformer) (20%), digitale mediebaserede interventionsformer (20%), organisation og ledelse (20%) - fordeling baseret på skøn af fordelingen af de studerendes valg i projektarbejdet.

Kursus: Forandring og intervention (5 ECTS-point)

Fagområder og fordeling: Supervision i forbindelse med interventionsøvelser. Tværfagligt: Psykologi (50%), organisation og ledelse (25%), kulturbaserede og digitale mediebaserede interventionsformer (25%)

4. semester:

Masterprojekt: (15 ECTS-point)

Fagområder og fordeling: Supervisionskrævende ift. interventioner. Tværfagligt: Psykologi (30%), kulturbaserede interventionsformer (f.eks. musikterapi eller visuelt orienterede kunstformer) (20%), digitale mediebaserede interventionsformer (20%), organisation og ledelse (20%) - fordeling baseret på skøn af fordelingen af de studerendes valg i projektarbejdet.

Samlet set er uddannelsen baseret på ovenstående fordeling 60% psykologi og 40% andre fag; herunder sundhedsvidenskab 10 %, organisation og ledelse 10, medievidenskab 10, musikterapi/kunstbaseret intervention 10%.

Uddannelsen har i sin struktur og tværfaglighed (men kun i meget lille omfang i indholdet) ligheder med master i idræt og velfærd (udbudt af Københavns Universitet) og den uddannelse er indplaceret på deltidstakst 2.

Forslag til censorkorps

Psykologi

Dokumentation af efterspørgsel på uddannelsesprofil - Upload PDF-fil på max 15 sider. Der kan kun uploades én fil

Dok.rapp._MA trivsel og psykologisk velfærd.pdf

Hvilket hovedområde hører uddannelsen under?

Samfundsvidenskab

Hvilke adgangskrav gælder til uddannelsen?

Ansøgere skal have gennemført en relevant humanistisk, samfundsfaglig eller sundhedsfaglig diplom-, bachelor-, kandidat- eller professionsbacheloruddannelse.

Relevante adgangsgivende uddannelser karakteriseres ved at rumme mindst 30 ECTS-point inden for et eller flere af følgende områder:

- Psykologi, filosofi, antropologi
- Sundhed, omsorg
- Formidling, undervisning og pædagogik
- Kommunikation, ledelse, HR, organisation,
- Kultur, samfundsforhold sociologi, teknologi

Følgende er eksempler på videregående uddannelser, som giver adgang til optagelse på masteruddannelsen, under forudsætning af relevant erhvervserfaring.

Humanistiske og samfundsvidenskabelige bachelor- og kandidatuddannelser:

- Kommunikation og digitale medier
- Kommunikation
- Folkesundhedsvidenskab
- Anvendt filosofi
- Sociologi
- Antropologi
- Informationsvidenskab og kulturformidling
- Læring og forandringsprocesser

Professionsbacheloruddannelser eller diplomuddannelser:

- Lærer
- Sygeplejerske
- Pædagog
- Socialrådgiver
- Ledelse (diplom)
- Pædagogik (diplom)
- HD-organisation og ledelse (diplom)

Ansøgere skal have minimum to års relevant erhvervserfaring efter gennemført adgangsgivende uddannelse. Relevant erhvervserfaring betyder, at ansøger i tidligere eller nuværende jobfunktioner har beskæftiget sig med kommunikation, formidling, ledelse, læring eller menneskelig udvikling eller lignende; herunder også arbejde inden for de professioner, som de adgangsgivende professionsbacheloruddannelser er rettet mod.

Ansøgeren skal inden studiestarten kunne dokumentere kundskaber i engelsk svarende til mindst engelsk på gymnasialt B-niveau.

Universitetet kan optage ansøgere, der ikke opfylder de beskrevne betingelser, men som ud fra en konkret vurdering skønnes at have uddannelsesmæssige forudsætninger, der kan sidestilles hermed. Universitetet kan fastsætte, at ansøgeren skal aflægge supplerende prøver inden studiestarten.

Er det et internationalt samarbejde, herunder Erasmus, fællesuddannelse el. lign.?

Nej

Hvis ja, hvilket samarbejde?

Hvilket sprog udbydes uddannelsen på?

Dansk

Er uddannelsen primært baseret på e-læring?

Nej, undervisningen foregår slet ikke eller i mindre grad på nettet.

ECTS-omfang

60

Beskrivelse af uddannelsens formål og erhvervssigte. Beskrivelsen må maks. fylde 1200 anslag

Der er et tydeligt og dokumenteret behov for viden om trivselsproblemer som de kommer til udtryk hos individet og i organisationer. Der er et akut og voksende behov i samfundet, på uddannelsesinstitutioner, i virksomheder og i primærsektoren for at adressere mistrivsel i en velfærdskontekst.

Masteruddannelsen i trivsel og psykologisk velfærd har til formål at efteruddanne allerede kvalificerede fagfolk, og bidrage til, at de dels har færdigheder som er relevante på arbejdsmarkedet og dels er i stand til at forstå, analysere og håndtere komplekse sociale problemstillinger, både i forebyggelsessammenhæng og i tværfagligt interventionsarbejde.

Håndtering af trivselskrisen må således bygge både på en forståelse af individets indre psykiske forhold og samspillet med omgivelserne, der er med til at forme individets psyke over tid og som udgør en påvirkning som individet reagerer psykisk på her og nu.

Uddannelsesindholdet er baseret pa■ nyeste forskningsresultater inden for psykologi og relaterede fagområder. Uddannelsen er tilrettelagt, så studerende med udgangspunkt i egen faglighed og kompetencer undervejs i studiet kan målrette læringsudbyttet til egne behov for specialisering.

Uddannelses struktur og konstituerende faglige elementer

Trivsel og psykologisk velfærd er nært forbundne i den forstand, at de begge er relaterede til individets følelsesmæssige og mentale tilstand. Men hvor trivsel som oftest er et individuelt anliggende og omhandler den enkeltes velbefindende, handler psykologisk velfærd om de – for individet – mest optimale og ønskværdige vilkår for den daglige trivsel, herunder betydningen af de sammenhænge og relationer individet indgår i. I samfundslivets udfoldelse er psykologisk velfærd derfor i høj grad knyttet til velfærdssamfundets institutioner.

Begge begreber – trivsel og psykologisk velfærd – er således afspejlet i uddannelsens profil, indhold og titel for at betone de perspektivforskelle, de repræsenterer og som vurderes at være vigtige for aftagerne og dermed for at uddannelsen kan møde det identificerede behov.

Uddannelsens overordnede formål er at udvikle og udvide eksisterende kompetencer og færdigheder hos den studerende med psykologisk viden og redskaber til at forstå, undersøge og intervenere i praktiske konkrete problemer.

Igennem uddannelsen opnår den studerende også et sprog for og færdigheder til i højere grad at kunne arbejde tværfagligt sammen med fageksperter på det psykologiske område i f.eks. PPR, i kommunernes familiecentre og socialforvaltninger, i de arbejdspsykologiske enheder eller på det terapeutiske område og i sundhedssektoren i bredere forstand.

Uddannelsens dimittender vil opnå følgende kompetenceprofil:

Viden:

· Har grundlæggende viden om menneskets grundlæggende almene tilblivelsesprocesser

· Har viden baseret på højeste internationale forskning inden for psykologisk funderede tilgange til trivsel og psykologisk velfærd, herunder også viden om digitale mediers særlige betydning

· Har viden om kvalitative og kvantitative metoder til at undersøge trivsel og psykologisk velfærd, herunder forskningsetiske problemstillinger

· Har viden om mulighederne for at foretage interventions- og forandringsprocesser med det mål at forebygge mistrivsel og øge psykologisk velfærd

Færdigheder:

· Kan udføre undersøgelser inden for konkrete og praksisrelevante områder med brug af relevante videnskabelige metoder fra psykologien og andre beslægtede fagområder med henblik på at forstå, forebygge og forbedre trivsels- og psykologiske velfærdsproblemstillinger for specifikke målgrupper og i specifikke sammenhænge

· Kan vurdere og vælge blandt psykologiens og beslægtede fagområders videnskabelige teorier, metoder, redskaber og generelle færdigheder samt på et videnskabeligt grundlag opstille nye analyse- og løsningsmodeller inden for fagfeltet trivsel og psykologisk velfærd

Kompetencer:

· Kan styre arbejds- og udviklingsprocesser, der er komplekse, uforudsigelige og forudsætter nye løsningsmodeller med afsæt i fagområderne trivsel og psykologisk velfærd

· Kan forstå og på et videnskabeligt grundlag reflektere over fagområdets viden samt identificere videnskabelige problemstillinger

· Kan selvstændigt tage ansvar for egen faglig udvikling og specialisering inden for fagområderne trivsel og psykologisk velfærd

· Kan igangsætte og gennemføre fagligt og tværfagligt samarbejde og påtage sig professionelt ansvar med henblik med afsæt i fagområderne trivsel og psykologisk velfærd

· Kan formidle forskningsbaseret viden og diskutere professionelle og videnskabelige problemstillinger med både fagfæller og ikke-specialister

Nedenfor følger en beskrivelse af uddannelsens moduler fordelt på semestre. Den overordnede progression i masteruddannelsen starter med en teoretisk grundviden på første semester. Her introduceres den studerende til psykologi, og får etableret en fælles nomenklatur. I andet semester lærer den studerende om undersøgelse og analyse og skal selvstændigt eller i grupper kunne indsamle data inden for et selvvalgt område. På tredje semester lærer den studerende om intervention og forandring med det formål at kunne handle på de undersøgte problemer. Dette samles til sidst i masterprojektet, hvor den studerende udfører undersøgelser indenfor konkrete og praksisrelevante områder med brug af relevante videnskabelige metoder fra psykologien. Projekterne undervejs tager udgangspunkt i den studerendes egne erfaringer og med selvvalgte problemstillinger gennem problembaseret læring (PBL). PBL tager udgangspunkt i autentiske problemstillinger og de studerendes selvstændige organisering af dette arbejde. Dette giver særligt gode betingelser for, at de studerende arbejder analytisk, tværfagligt og problem- og resultatorienteret, mens de tilegner sig viden og færdigheder selvstændigt og på et højt fagligt niveau.

Modul 1, 1. semester:
Det første semester indeholder et enkelt kursus som introducerer den studerende til trivsel og velfærdsrelevante psykologiske teorier. I en psykologisk velfærdsramme er det centralt at forstå, hvad der bevæger mennesker, og hvorfor vi handler, som vi gør. På denne måde er det vigtige i dette modul at etablere en række psykologiske grundforståelser som forudsætning for senere modulers arbejde med undersøgelse og intervention. Trivsel handler om sundhed, lykke og menneskers emotionelle, motivationelle og rationelle tilstand, og psykologisk velfærd handler om de samfundsmæssige kontekster og institutioner, der er indrettet på at berige og intervenere i menneskers liv.

Med udgangspunkt i teori og empiri inden for de i kurset introducerede områder vil ideen om trivsel og psykologisk velfærd kunne udfoldes, udfordres og udbygges. Det ønskes at bringe kritisk tænkning og refleksion med baggrund i dyb faglig viden i spil.

Kursus: Introduktion til psykologi, 15 ECTS-point

I dette modul udbydes et kursus som omfatter et udvalg af discipliner og områder inden for psykologi, som er relevante for området trivsel og psykologisk velfærd.

Kurset omfatter bl.a. introduktion til social- og personlighedspsykologiske forståelser af menneskets tilblivelsesprocesser og vilkår for trivsel og psykologisk velfærd.

Undervisning foregår som holdundervisning, hvilket i visse tilfælde foregår som online undervisning.

Læringsmål:

Viden om:

- Psykologiens historie og rolle i samfundet

- Relevante teorier og empiri for trivsel og psykologisk velfærd baseret på højeste internationale forskning inden for området

Færdigheder til:

- At forstå psykologiske teori og empiri

- Teoretisk refleksion og kritisk diskussion af relevante praktiske problemstillinger i et psykologisk lys

Kompetencer til:

- Selvstændigt at kunne identificere problemstillinger som er relevante for området

- Selvstændigt at kunne tage ansvar for egen faglig udvikling og specialisering

Modul 2, 2. semester:
Dette modul retter sig mod at kunne beskrive og analysere relevante konkrete og praktiske problemstillinger i et trivsels- og psykologisk velfærdsperspektiv. Modulet indeholder to kurser og et projekt som udarbejdes med Problembaseret Læring som tilgang (PBL).

Projekt: Projekt og undervisning, 10 ECTS-point

Den studerende udarbejder et projekt ud fra en selvvalgt konkret problemstilling med udgangspunkt i egen praksis og faglighed. Der udbydes undervisning inden for f.eks.:

· Trivsel og mistrivsel i et psykologisk perspektiv

· Stress

· Gaming blandt unge

Problemformuleringen skal godkendes af en vejleder, som tilknyttes projektet. Den studerende skal selv eller i grupper indsamle data vha. af en eller flere metoder inden for rammerne af projektet. De etiske, metodiske og praktiske problemstillinger i denne forbindelse skal indgå som overvejelser i projektformidlingen.

Læringsmål:

Viden om:

- Teori og empiri, som er relevante for projektet og for undersøgelsen

- Konkret udførelse af en undersøgelse

- Analyse og fortolkning af resultater fra undersøgelsen

- Etiske og metodiske overvejelser i forbindelse med projektet

Færdigheder til:

- At formulere en relevant problemstilling

- At udføre en undersøgelse inden for et relevant område

- At analysere og forstå relevante konkrete og praktiske problemstillinger ved hjælp af teori og empiri.

- At diskutere og reflektere over konsekvenserne af metodevalget

Kompetencer til:

- At bruge teoretiske og empiriske argumenter overfor konkrete og praktiske problemstillinger

- Selvstændigt at formulere, igangsætte og udføre en undersøgelse inden for et relevant område

- At formidle undersøgelsens resultater på en forståelig måde overfor fagfæller og andre

Kursus: Undersøgelsesmetode, 5 ECTS-point

Formålet med kurset er at få en forståelse af udvalgte psykologisk relevante metoder til at undersøge individer i deres omverden.

De overordnede metoder er både kvalitative og kvantitative, og kunne være, men er ikke begrænset til:

· Spørgeskemaundersøgelser

· Interview

· Eksperimenter

· Deltagerobservation

Undervisning er holdundervisning, som i visse tilfælde foregår som online undervisning.

Læringsmål:

Viden om:

- Udvalgte kvalitative og kvantitative metoder

- Fordele og ulemper, styrker og svagheder, muligheder og begrænsninger ved de præsenterede metoder

- Måder at analysere data fra metoderne

Færdigheder til:

- At kunne indsamle data vha. et sæt af metoder

- At kunne analysere data som kommer fra anvendelsen af metoderne

- At diskutere og argumentere for et givent metodevalg

Kompetencer til:

- At vælge mellem metoder i forhold til et praktisk problem

- At kunne argumentere for disse valg overfor andre

Modul 3, 3. semester: Forandring gennem intervention
Dette modul retter sig mod at kunne skabe intervention og forandring i forhold til de indsigter, som teori, empiri og egne undersøgelser har måtte give anledning til. Forandringer og interventioner skabes ikke kun for deres egen skyld, men fordi de skal bibringe et velovervejet og effektivt resultat. Dette modul klæder den studerende på til at kunne formulere forandringer og interventioner på at analytisk og reflekteret grundlag.

Dette modul indeholder et projekt med undervisning som udarbejdes som et PBL-projekt samt et kursus i teori og metoder til forandring og intervention,

Projekt: Projekt og undervisning inden for forandring og intervention, 10 ECTS-point

Den studerende udarbejder et projekt ud fra en selvvalgt konkret problemstilling med udgangspunkt i egen praksis og faglighed. Der udbydes undervisning inden for f.eks.:

· Sociale medier i et psykologisk perspektiv

· Sundhedspsykologi

· Forandringer i organisationer

· Psykologi og ulighed

Projektets formål er inden for rammerne af projektet og med udgangspunkt i en konkret og praktisk problemstilling at udforme en intervention med henblik på at skabe en effektiv og positiv forandring.

Projektet tildeles en vejleder og udarbejdes individuelt eller i grupper.

Den studerende vælger og formulerer selv eller i grupper en praktisk problemformulering, som godkendes af vejleder, og tilrettelægger en undersøgelse af muligheder for intervention, dels i forhold til at undersøge problemstillingens relevans og omfang og dels for at afgrænse og måle på interventionens effektivitet. Vejlederen superviserer og understøtter træningen af konkrete færdigheder i forbindelse med interventionen. Projektet skal indeholde overvejelser om hvordan en sådan intervention kunne udføres i praksis, og på hvilken måde der kan samarbejdes med andre faggrupper i forhold til interventionen.

Undervisning er holdundervisning, som i visse tilfælde foregår som online undervisning.

Læringsmål:

Viden om:

- Teori og empiri, som er relevante for projektet og for undersøgelsen

- Etiske forhold i forbindelse med forandring og intervention

Færdigheder til:

- At kunne igangsætte relevant og virkningsfuld interventionsforløb

- At kunne evaluere interventionsforløbet

- Med udgangspunkt i teori og empiri at kunne argumentere for den valgte intervention

Kompetencer til:

- Selvstændigt at formulere og igangsætte forandringsprocesser og intervention inden for et relevant område

- At formidle argumenter og resultater på en forståelig måde overfor fagfæller og andre

Kursus: Teori og metoder til forandring/intervention, 5 ECTS-point

Formålet med kurset er at få en forståelse af forandringsprocesser og intervention på forskellige niveauer, dvs. på det individuelle, gruppe-, ledelses- og/eller på organisationsniveau.

Læringsmål:

Viden om:

- Udvalgte læringsteorier

- Forandringsprocesser og intervention

Færdigheder til:

- At kunne forstå og vurdere interventionens effekt

- At kunne igangsætte effektive forandringsprocesser på relevante niveauer, individuelt, grupper eller organisationsniveau.

- At diskutere og argumentere for den valgte intervention

Kompetencer til:

- At vælge mellem forskellige interventioner i forhold til et praktisk problem

- At kunne argumentere for disse valg overfor andre

Masterprojekt, 4. semester, 15 ECTS-point

På uddannelsens fjerde semester udarbejder den studerende et afsluttende masterprojekt. Emnet godkendes af uddannelsen på baggrund af en kort emnebeskrivelse og problemformulering.

Projektet tilknyttes en vejleder.

Læringsmål til masterprojektet:

Viden om:

- Dybtgående teoretisk viden om for projektet relevante teorier og metoder

- Nuanceret forståelse af masterprojektets specifikke problemstilling

- Forståelse af forskningsetik og indsigt i implikationerne af forskningsarbejde i den aktuelle sammenhæng

Færdigheder til:

- Selvstændigt og på grundlag af videnskabelig teori og metode at kunne søge, analysere og diskutere viden og metoder inden for uddannelsens område og inden for masterprojektets særlige område og problemstilling

- At kunne mestre og videreudvikle relevante teorier og videnskabelige metoder til at tilrettelægge undersøgelsesdesigns og analysemodeller i relation til masterprojektets specifikke genstandsfelt

- At kunne foreslå konkrete interventioner i forhold til at løse den undersøgte problemstilling

- At kunne formidle og diskutere viden og problemstillinger inden for masterprojektets specifikke område til forskellige målgrupper, herunder fagfæller og ikke-fagfæller

Kompetencer til:

- At kunne begrunde faglige valg og prioriteringer nuanceret og præcist

- Selvstændigt at kunne styre og designe komplekse løsningsmodeller til undersøgelse af den valgte problemstilling

- Selvstændigt at kunne igangsætte og gennemføre undersøgelser af den valgte problemstilling

- Selvstændigt at kunne igangsætte og gennemføre fagligt og tværfagligt samarbejde og påtage sig professionelt ansvar

Begrundet forslag til takstindplacering af uddannelsen

Uddannelsen foreslås indplaceret på deltidstaxameter 2, idet uddannelsen er:

1. Supervisionskrævende: Deltagerne skal trænes i at arbejde med udvikling af trivsel og psykologisk velfærd og tæt supervision og vejledning er i den forbindelse en vigtig del af uddannelsen - både af hensyn til kvaliteten af læreprocessen og af hensyn til den gruppe elever, borgere eller medarbejdere som indgår i træningen.

2. Tværfaglig: Den integrerer samfundsvidenskabelig (psykologi), humaniora (digitale medier) og sundhedsvidenskab (biologisk psykologi).

1. semester:

Kursus: Introduktion til psykologi (15 ECTS-point)

Fagområder og fordeling: Tværfagligt: Psykologi (80%), sundhed (20%)

2. semester:

Kursus: Projekt og undervisning (10 ECTS-point)

Fagområder og fordeling: Tværfagligt: Psykologi (30%), kulturbaserede interventionsformer (f.eks. musikterapi eller visuelt orienterede kunstformer) (20%), mediebaserede undersøgelser (20%), organisation (20%) - fordeling baseret på skøn af fordelingen af de studerendes valg i projektarbejdet.

Kursus: Undersøgelsesmetoder (5 ECTS-point)

Fagområder og fordeling: Øvelser, tværfagligt: 40% samfundsvidenskab (40%), humaniora (40%), sundhedsvidenskab (20%).

3. semester:

Kursus: Projekt og undervisning (10 ECTS-point)

Fagområder og fordeling: Supervisionskrævende ift. interventioner. Tværfagligt: Psykologi (30%), kulturbaserede interventionsformer (f.eks. musikterapi eller visuelt orienterede kunstformer) (20%), digitale mediebaserede interventionsformer (20%), organisation og ledelse (20%) - fordeling baseret på skøn af fordelingen af de studerendes valg i projektarbejdet.

Kursus: Forandring og intervention (5 ECTS-point)

Fagområder og fordeling: Supervision i forbindelse med interventionsøvelser. Tværfagligt: Psykologi (50%), organisation og ledelse (25%), kulturbaserede og digitale mediebaserede interventionsformer (25%)

4. semester:

Masterprojekt: (15 ECTS-point)

Fagområder og fordeling: Supervisionskrævende ift. interventioner. Tværfagligt: Psykologi (30%), kulturbaserede interventionsformer (f.eks. musikterapi eller visuelt orienterede kunstformer) (20%), digitale mediebaserede interventionsformer (20%), organisation og ledelse (20%) - fordeling baseret på skøn af fordelingen af de studerendes valg i projektarbejdet.

Samlet set er uddannelsen baseret på ovenstående fordeling 60% psykologi og 40% andre fag; herunder sundhedsvidenskab 10 %, organisation og ledelse 10, medievidenskab 10, musikterapi/kunstbaseret intervention 10%.

Uddannelsen har i sin struktur og tværfaglighed (men kun i meget lille omfang i indholdet) ligheder med master i idræt og velfærd (udbudt af Københavns Universitet) og den uddannelse er indplaceret på deltidstakst 2.

Forslag til censorkorps

Psykologi

Dokumentation af efterspørgsel på uddannelsesprofil - Upload PDF-fil på max 30 sider. Der kan kun uploades én fil

Dok.rapp._MA trivsel og psykologisk velfærd.pdf

Kort redegørelse for det nationale og regionale behov for den nye uddannelse. Besvarelsen må maks. fylde 1800 anslag

Der er et nationalt og regionalt behov for et kompetenceløft af en lang række fagprofessionelle i forbindelse med daglige opgaver inden for trivsel og psykologisk velfærd. I skolerne møder bl.a. lærere og pædagoger stigende mistrivsel hos børn og unge, i ældreplejen og på sygehusene møder bl.a. sygeplejersker dagligt trivselsproblemstillinger, og ligeledes på det øvrige arbejdsmarked. Trivsel er også en del af FN's 17 verdensmål, hvor et sundt liv for alle og fremme trivsel for alle aldersgrupper er målet (s. 3 i dokumentationsrapporten).

Behovet for efteruddannelsestilbud inden for uddannelsesinstitutioner som adresserer mistrivsel er i behovsundersøgelsen udarbejdet af Moos-Bjerre dokumenteret ved, at 41% af de adspurgte 119 virksomheder og offentlige institutioner udtrykker et behov for efteruddannelse inden for emnerne trivsel og psykologisk velfærd og at en sådan efteruddannelse kan have positiv effekt. Af lederne angav 35% at de har en eller flere medarbejdere, der vil være interesserede i en masteruddannelse i velfærd og trivsel, og 27% at det er relevant for en eller flere medarbejdere at tage masteruddannelsen.

Behovsundersøgelsen og aftagerdialogen viser et tydeligt behov for dimittender med den foreslåede kompetenceprofil, der vil kunne forstå, undersøge og analysere trivselsproblemstillinger i de kontekster som de kommer fra samt indgå i tættere tværfagligt samarbejde og igangsætte initiativer med henblik på at mindske og forebygge mistrivsel. AAU estimerer, at efterspørgslen vil kunne ligge på omkring 200 om året (s. 22-23 i dokumentationsrapporten).

På baggrund af ovenstående vurderes det, at der både eksisterer et nuværende og fremtidigt behov for en master i trivsel og psykologisk velfærd på arbejdsmarkedet.

Uddybende bemærkninger

Ifølge Sundhedsstyrelsens rapport om sygdomsbyrden 2023 er andelen af den danske befolkning, som mistrives, steget fra 10 % i 2010 til 17,4 % i 2021. Dvs. at næsten hver femte dansker forventes at opleve en eller anden form for mistrivsel. Længerevarende mistrivsel er dyrt både for den samfundsmæssig velfærd, og for den psykologiske velfærd. VIVE finder i en undersøgelse om "Unge på vej på arbejdsmarkedet", at unge som mistrives har øget risiko for dårligere tilknytning til arbejdsmarked samt væsentligt lavere livsindkomst. Mistrivsel nedsætter livskvaliteten og skønnes at koste 2-3 år på levetiden, øget pres på sundheds- og velfærdsydelser, flere sygedage og nedsat produktivitet. Mistrivsel skønnes at koste det danske samfund omkring 20 milliarder kroner årligt i tabt produktion. Længerevarende mistrivsel er dårligt for det enkelte individ og for samfundet som hele, menneskeligt og samfundsmæssigt (s. 2 i dokumentationsrapporten).

Trivselsproblemstillingerne eksisterer i alle livets faser og derfor bliver de fagprofessionelle i velfærdsinstitutionerne også mødt med disse flere gange ugentligt. Det underbygges bl.a. af Sundhedsstyrelsens undersøgelse Sundhedsprofilen 2021 samt Det nationale forsknings- og analysecenter for velfærds undersøgelse (VIVE) "Børn og unge i Danmark. Velfærd og trivsel 2022". Begge undersøgelser peger på store trivselsudfordringer hos både mænd og kvinder. Ydermere viser VIVEs undersøgelse også, at mistrivslen hos større børn og unge er stigende de seneste 10 år og særligt piger i alderen 15-19 år oplever mistrivsel. Samtidig rapporterer flere 15-årige om psykosomatiske symptomer omhandlende adfærds- og trivselsproblemer end tidligere. I sammenhæng hermed dokumenterer Danmarks Evalueringsinstitut samt Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, hvordan fastholdelse på bl.a. erhvervsuddannelserne samt professionsuddannelserne er tæt koblet til trivsel og psykologisk velfærd. Disse forhold kan illustreres med nedenstående citater som er fremkommet gennem behovsundersøgelsen og dialogen med aftagere.

En leder på en skole udtalte i et interview i behovsundersøgelsen af Moos-Bjerre:

"Man startede for alvor med at snakke om elevernes trivsel for nogle år siden, og det er stadigvæk meget aktuelt i dag for, hvis jeg ikke gør noget ved trivsel på min skole, så falder det hele fra hinanden. Jeg kan ikke vente på en rapport, der kommer med en ny god idé, for her er der brug for en indsats ift. trivsel lige nu."

En leder fra en virksomhed udtalte i et interview i behovsundersøgelsen om HR-området:

"Som HR-medarbejder så er alt, hvad der styrker menneskers indsigt i hinanden, og er relationsskabende, det er jo med til at sikre trivsel. Så på den led er den brobygning interessant… og hvis der er organisationer, der er klar til at arbejde med det så metodisk, så er det fantastisk, fordi vi HR-mæssigt oplever alle mulige ting, så det er et vigtigt behov!"

Behovsundersøgelsen viste desuden, at halvdelen af virksomhederne og de offentlige institutioner forventede at ville benytte masteruddannelser til at videreuddanne deres medarbejdere i fremtiden, og 41% mener, at der er behov for en masteruddannelse i trivsel og psykologisk trivsel. Lidt over halvdelen af virksomhederne finder det relevant at efteruddanne en eller flere medarbejdere på en master, der omhandler trivsel (s. 20 i dokumentationsrapporten.) En leder udtalte i et interview i behovsundersøgelsen:

"Hvis jeg fik "eksperter" i trivsel, ville jeg bruge den viden og lade den sprede sig som ringe i vandet til de andre medarbejdere, så det kunne blive forankret i organisationen. Uddannelsen vil kunne give et sprog for trivsel, der er meget relevant, og måske den også kan bringe en ny viden ind om, hvad der er på spil, og hvad for nogle muligheder vi har for at gøre tingene bedre."

En anden leder fra behovsundersøgelsen udtalte klar støtte til en master i velfærd og trivsel:

"Der er ingen tvivl om, at det vil være en god idé med en master i velfærd og trivsel. Det vil være fantastisk med sådan en master, for jeg synes, at det er så spændende. Og hvor ville jeg ønske, at mange tog den, for det vil kunne skabe forskelle på arbejdspladserne at få noget mere viden om trivsel."

Viden om trivsel og psykologisk velfærd efterspørges ligeledes i stigende grad i jobannoncer indenfor den ansøgte masteruddannelses målgruppe. Fra 5% i 2016 til 15% i 2023. Dette peger på, at arbejdsmarkedet i stigende grad efterspørger en trivselskomponent, som relevant kompetence på arbejdsmarkedet (tabel 11, s. 21 i dokumentationsrapporten).

De professioner som uddannelsen er målrettet, har generelt lave ledighedstal, hvilket understøtter konklusionerne fra dialogen med aftagere og andre interessenter samt behovsundersøgelsen om, at det netop er eftervidereuddannelse, der er vejen frem ift. at sikre det efterspurgte videns- og kompetenceløft til at løfte danskernes trivsel og psykologiske (s. 26 i dokumentationsrapporten).

Som løsning på mistrivsel i skoler har Danmarks Lærerforening foreslået en genindførelse af cand.pæd.psych.-uddannelsen (skolepsykologen) for at støtte PPR og klæde lærerne på de enkelte skoler på til, at kunne hjælpe med blandt andet mistrivsel. Et forslag som også er gentaget i Reformkommissionens "Nye Reformveje 2". Denne løsning har Dansk Psykologforening dog modsat sig blandt andet på grund af en mulig forringelse af patientsikkerheden, hvis der skabes tvivl om psykologtitlen. En masteruddannelse i trivsel og psykologisk velfærd er både et bud på en bredere anlagt løsningsstrategi og et bud på en balance, hvor allerede højt kvalificeret fagpersonale får udvidet og udviklet kompetencer inden for et område, som de allerede arbejder i uden at de skal varetage psykologfagligt arbejde.

Dansk Psykologforening repræsenterer psykologer som arbejder med mange forskellige opgaver og på mange forskellige niveauer, fra selvstændige terapeuter til ledere i virksomheder. Her kommer en stigende mistrivsel også til syne, hvor støtteordninger som psykologordningen skal sikre, at flere kan komme til psykolog. Ifølge en rapport fra VIVE om aktiviteter og ventetider i psykologordningen giver en øget adgang gennem psykologordninger dog en øget efterspørgsel, hvilket har medført øgede ventetider, og at det er blevet sværere at finde ledige psykologer med ydernummer.

Inden for PPR viser en ny undersøgelse som Danmarks Evalueringsinstitut har lavet for Børne- og Undervisningsministeriet, at ni ud at ti PPR-ledere oplever et øget behov for individuelle udredninger, og at ventetiderne er steget.

En løsning på dette vurderes ikke at kunne begrænses til at øge optaget på de danske psykologi-universitetsuddannelser, idet der mangler generelle kompetencer til at håndtere mistrivsel og sikre den psykologiske velfærd, og ikke kun understøtte de allerede eksisterende tilbud og specialiserede kræfter.

Der findes en enkelt masteruddannelse, som adresserer dele af de samme problemstillinger, som den ansøgte masteruddannelse retter sig imod. Behovsundersøgelsen af Moos-Bjerre konkluderer at:

“Afdækningen af det eksisterende udbud af masteruddannelser, som omhandler de samme eller lignende elementer som den foreslåede masteruddannelse, viser, at der ikke i dag eksisterer en master, som omhandler velfærd og trivsel i kombination med hinanden. Moos-Bjerre vurderer,

at den største konkurrent til den nye masteruddannelse er masteruddannelsen i trivsels- og ressourcepsykologi.”

Der er dog et langt større behov for en målrettet indsats end en enkelt eller to uddannelser forventes at kunne løfte. Endvidere er der visse centrale forskelle på de to uddannelser, blandt andet fokus på psykologisk velfærd og den institutionelle placering (s. 23 i dokumentationsrapporten).

Der er allerede en del igangværende indsatser på området, men de er ofte lokale og/eller har form af forsøgsordninger. Projektet “Tag hånd om trivsel” lavet af CABI og finansieret af foreningen VELLIV var et 3 års forsøg som skulle adressere psykisk arbejdsmiljø i små og mellemstore virksomheder. Evalueringen af projektet viste, at en stor del af henvendelserne fra virksomhederne handlede om mistrivsel på organisationsniveau. I drøftelserne med aftagerpanelet udtalte det medlem af panelet, som havde udført evalueringen af “Tag hånd om trivsel”:

”Det handler om at få et sæt af kompetencer, som man især kan gøre brug af når man som virksomhed er vækstet fra f.eks. 7-9 medarbejdere og til 20 medarbejdere. Det er ofte her vi ser manglende kompetencer og viden i forhold til forebyggelse og håndtering af stress og mistrivsel”

Og videre:

”Der er behov for nogle værktøjer, kompetencer og teorier i forhold til en dybere forståelse af hvad stress og mistrivsel er i små og mellemstore virksomheder.”

I august 2023 har regeringen nedsat en trivselskommission efter stigende udfordringer med mistrivsel blandt børn og unge. Kommissoriet for kommissionen er at belyse trivselsudfordringerne og komme med anbefalinger til, hvordan mistrivsel og sårbarhed kan forebygges og afhjælpes (https://www.uvm.dk/aktuelt/nyheder/uvm/2023/aug/230810-regeringen-nedsaetter- trivselskommissionen). Udgangspunktet i denne ansøgning er, at der eksisterer et kompetencegab, netop på dette område, blandt de mange højt kvalificerede lærere og pædagoger indenfor uddannelsessektoren og dagtilbud, blandt sygeplejersker og socialrådgivere i sundhedssektoren, og blandt HR-medarbejdere og andre som arbejder med mennesker og relationer i det daglige. Behovet er ikke blot på børn- og unge området, men på arbejdsmarkedet, på sygehuse, i ældreplejen og mange andre steder. En masteruddannelse i trivsel og psykologisk velfærd, placeret på Institut for kommunikation og psykologi, kan bidrage til et kompetenceløft af blandt andre disse grupper i forhold til trivselsproblemstillingen.

Underbygget skøn over det nationale og regionale behov for dimittender. Besvarelsen må maks. fylde 1200 anslag

I dokumentationsrapporten på side 22 peges der på, at det samlede marked på tværs af de tre målgrupper - uddannelsessektoren og dagtilbud, støtte- og sundhedsfunktioner samt HR-funktioner - er stort og udækket. Aftagerundersøgelsen ved Moos-Bjerre viser, at mindst 27% af de adspurgte ledere finder uddannelsen relevant for udvalgte medarbejdere. Alene på uddannelsesområdet er der på tværs af folkeskoler, frie skoler, gymnasier, erhvervsskoler og professionshøjskoler omkring 2.000 institutioner når underafdelinger på egen adresse medregnes. Dertil kommer omkring 4.000 daginstitutioner. Hvis bare 10% af de 27% (dvs. 10% af 27% af 6.000) bidrager med en studerende årligt betyder det en søgning på omkring 160 studerende årligt. På støtte- og sundhedsområdet kan der jf. dokumentationsrapporten konservativt estimeres en årlig søgning til uddannelsen på 16 studerende fra fx ældresektoren. Dertil kommer søgning fra HR-området.

På denne baggrund skønnes det, at uddannelsens søgning og dimittendefterspørgsel væsentligt overstiger det forventede årlige optag på 40 studerende.

Med et optag på 40 studerende om året, forventes ca. 30 dimittender årligt.

Hvilke aftagere har været inddraget i behovsundersøgelsen? Besvarelsen må maks. fylde 1200 anslag

Udviklingen af uddannelsens indhold i dialog med aftagere er gennemført i en række trin med fokus på, afsøgning af behov, udvikling af kompetenceprofil og udvikling af læringsmål. Første møde med aftagerpanelet var i november 2022. Herefter fulgte yderligere markedsafdækning i form af en ekstern behovsundersøgelse. Konsulentfirmaet Moos-Bjerre udførte opgaven i marts-maj med inddragelse af 98 virksomheder og offentlige institutioner. Hernæst indsamledes feedback på uddannelsens indhold ved at forelægge materiale for aftagerpanelet. Efterfølgende er uddannelsens kompetenceprofil blev skærpet yderligere ved dialog med fagforeninger og interesseorganisationer inden for uddannelsens målgrupper. Afslutningsvis har potentielle deltagere kommenteret på erhvervssigte og indhold.

Hvordan er det konkret sikret, at den nye uddannelse matcher det påviste behov? Besvarelsen må maks. fylde 1200 anslag

Involveringen af aftagere og andre interessenter har medvirket til en skærpet kompetenceprofil, et øget fokus på en klar målgruppe samt faglige forbedringer i uddannelsens indhold. Aftagerne har bekræftet, at der mangler en masteruddannelse forankret i psykologi med særskilt fokus på trivsel og psykologisk velfærd. Aftagerpanelet har fået udviklingsgruppen til at fastholde både uddannelsessektoren, private virksomheder og sundhedssektoren i masteruddannelsens målgruppe. Behovsundersøgelsen har, udover at bekræfte behovet for uddannelsen, også øget fokusset på trivsel, så trivsel også indgår i titlen. I dialogen med de faglige organisationer er indhold på udvalgte moduler skærpet, så de imødekommer deres ønsker om funktionsretning og en praksisnær uddannelse. Endelig har dialogen med potentielle studerende vist, at der er et kompetencegab mellem målgruppens oprindelige uddannelsesbaggrund og uddannelsens faglige sigte (s. 11-13 i dokumentationsrapporten).

Bidrag fra eksterne aftagere, behovsanalysen, aftagerpanel og intern sparring danner således baggrund for udviklingen af uddannelsens indhold og struktur, hvormed det er sikret at den nye uddannelse matcher behovet.

Beskriv ligheder og forskelle til beslægtede uddannelser, herunder beskæftigelse og eventuel dimensionering. Besvarelsen må maks. fylde 1200 anslag

Ud fra analyser af eksisterende masteruddannelser i Danmark vurderes det, at masteruddannelsen i trivsel og psykologisk velfærd har en unik kompetenceprofil (tabel 15, s. 24 i dokumentationsrapporten). Dette bekræftes endvidere af behovsundersøgelsen, udført af Moos-Bjerre. Der eksisterer ingen kandidat-, professionsbachelor eller masteruddannelser, der giver kompetencer tilsvarende det identificerede behov og den ansøgte uddannelse. Kun én masteruddannelse adresserer delvist nogle af de samme problemstillinger, som den foreslåede uddannelse entydigt er rettet mod. Master i trivsels- og ressourcepsykologi fra AU udbydes af Danmarks Pædagogiske Universitet. Der er en række kvalificerende forskelle mellem DPU's uddannelse og den her ansøgte. Herunder fagligt, teoretiske, metodiske og at masteruddannelsen i trivsel og psykologisk velfærd udbydes på et psykologisk institut. Her er der følgelig et stærkt undervisnings- og forskningsmiljø inden for psykologi med stærke miljøer inden for bl.a. digital læring, unge og sociale medier, stress og arbejdsmiljø, sundhedspsykologi m.v.

Kompetenceprofilen for master i trivsel og psykologisk velfærd er derfor både unikt situeret og profileret.

Uddybende bemærkninger

Af andre uddannelser end masteruddannelser kan nævnes de forskellige psykologiuddannelser i Danmark. Disse vurderes dog ikke at være relevante, omend de nok kan siges at have en vis beslægtethed, idet disse uddannelser er rettet mod at uddanne til psykologiprofessionen. Det er ikke formålet med den ansøgte uddannelse at uddanne en slags psykologer, men at videreuddanne allerede kvalificerede og uddannede, som ønsker at supplere og styrke de kompetencer og erfaringer de allerede har med viden og redskaber inden for det psykologiske område.

Uddannelsens titel og kompetenceprofil har også været forelagt den relevante studieledelse på AU/DPU for at høre institutionens holdning til det eventuelle faglige overlap med masteruddannelsen i trivsels- og ressourcepsykologi. AU/DPU har udtrykt betænkeligheder ved ligheden mellem de to uddannelser, hvorefter AAU har udviklet kompetenceprofil, fagindhold og tilrettelæggelsesform i retning af større forskellighed mellem de to uddannelser.

Den geografiske placering har betydning for, hvem der søger uddannelsen. DPU's masteruddannelse udbydes i Aarhus og København, mens AAU's masteruddannelse er situeret i Nordjylland.

Uddannelsesformen, hvor AAU's masteruddannelse udbydes som delvist online, vil give en mulighed for at rekruttere studerende fra områder, som ligger udenfor de store universitetsbyer. Inddragelsen af de kulturbaserede interventionsformer er skærpet som en måde at adskille de to uddannelser på. Begrebet psykologisk velfærd er betonet i kompetenceprofilen som en måde at skærpe det samfundsmæssige perspektiv på, i forhold til det mere individorienterede ressourceperspektiv hos DPU. Desuden eksisterer der i ansøgte uddannelse et særskilt fokus på krydsfeltet mellem gaming og unge og i sammenhæng hermed et fokus på børn og unges skærmtid generelt, set i forhold til trivsel og psykologisk velfærd. Uddannelsen belyser også mulighederne for at bruge f.eks. spil som redskab til trivselsfremme for specifikke målgrupper.

AAU har på denne måde forsøgt at skærpe de forskelligheder, som er mellem DPU's masteruddannelse og den ansøgte uddannelse på baggrund af dialog mellem de to uddannelser.

Det bør tilføjes, at begrebet trivsel er blevet tilføjet og vægtet i uddannelsens udformning på baggrund af dialogen med aftagepanelet, behovsundersøgelsen og andre interessenter. Den indledende arbejdstitel master i velfærdspsykologi bliv på denne baggrund til master i trivsel og psykologisk velfærd. Psykologisk velfærd blev fastholdt i titlen og i uddannelsens indhold for at betone den psykologiske tilgang, og for at betone uddannelsens inklusion af kontekstuelle faktorer, i belysningen af trivsel og psykisk velbefindende.

Udover master i trivsels- og ressourcepsykologi ved AU/DPU har en række eksisterende masteruddannelser indgået i universitetets analyse (s. 24 i dokumentationsrapporten). De væsentligste pointer fra denne gengives i det følgende.

Trivselsbegrebet indgår i et vist omfang i nogle få masteruddannelser. F.eks. berører master i udsatte børn og unge (AAU) blandt andet børn og unges trivsel, men denne uddannelse retter sig mod faglig ledelse og har ikke nogen dybere psykologisk tilgang eller undersøgelsesmetodik tilknyttet. Master i læreprocesser (AAU) giver i en af de udbudte specialiseringer viden om blandt andet motivation, kreativitet, trivsel og læring i organisationer. Denne specialisering er dog rettet mod ledelse, og den psykologiske del er primært inden for arbejds- og organisationspsykologi. Ingen af de ovennævnte masteruddannelser fra AAU er placeret på Institut for kommunikation og psykologi.

Kun en enkelt masteruddannelse har fokus på velfærd. Master i idræt og velfærd (KU) har dog fokus på, hvordan idræt og fysisk aktivitet kan bruges til at fremme sundhed, kulturel identitet og social integration, og indeholder ikke en egentlig psykologisk del. De øvrige masteruddannelser, bortset fra master i trivsels- og ressourcepsykologi, som har været under overvejelse, har forskellige mindre ligheder med den ansøgte uddannelse. F.eks. findes kompetencerne til innovation og forandring hos master i projekt- og innovationsledelse (SDU) samt i et specialiseringsspor i master i læreprocesser (AAU). Organisationspsykologi findes hos master i organisationspsykologi (RUC), og sundhedsaspektet findes hos master i sundhedsantropologi (AU/KU).

Ingen af de nævnte uddannelser har dog tilsvarende kompetenceprofil som masteruddannelsen i trivsel og psykologisk velfærd vil have. Dette kan ses i tabel 15 (s. 24) i dokumentationsrapporten.

Beskriv rekrutteringsgrundlaget for ansøgte, herunder eventuelle konsekvenser for eksisterende beslægtede udbud. Besvarelsen må maks. fylde 1200 anslag

Uddannelsen forventes på baggrund af undersøgelser med aftagere mfl. at rekruttere fra tre hovedområder, da undersøgelserne på alle tre områder påviser et kompetencegab og interesse for efter- eller videreuddannelse inden for trivsel og psykologisk velfærd:

1. Lærere og pædagoger ansat i forskellige skoleformer og dagtilbud: Folkeskolelærere, pædagoger, gymnasielærere (med obligatorisk pædagogikum) og lærere ved erhvervsuddannelser (med obligatorisk diplomuddannelse i pædagogik).

2. Støtte- og sundhedsfunktioner i kommunalt og regionalt regi: Socialrådgivere og sygeplejersker.

3. HR-funktioner (inkl. ledere) i private og offentlige virksomheder: HD i organisation og ledelse eller anden diplomuddannelse i tilknytning til ledelse, organisation og HR.

Alle grupper lever op til krav om forudgående uddannelse. Masteruddannelsen giver fagprofessionelle kompetencer, som i samspil med eksisterende kompetencer giver en unik faglig specialisering i trivsel og psykologisk velfærd.

Uddannelsen forventes ikke at have konsekvenser for rekrutteringen til andre uddannelser, da uddannelsen har et andet formål, erhvervssigte og indhold end eksisterende kandidat- og masteruddannelser.

Beskriv kort mulighederne for videreuddannelse

Uddannelsen giver mulighed for ph.d.-studie efter individuel vurdering.

Forventet optag på de første 3 år af uddannelsen. Besvarelsen må maks. fylde 200 anslag

Uddannelsen forventes udbudt fra september 2024 og vil være adgangsbegrænset til 40 studerende pr. år, hvilket også er uddannelsens forventede årlige optag.

Hvis relevant: forventede praktikaftaler. Besvarelsen må maks. fylde 1200 anslag

Ikke relevant.

Øvrige bemærkninger til ansøgningen

Intet at bemærke.

Kort redegørelse for det nationale og regionale behov for den nye uddannelse. Besvarelsen må maks. fylde 1800 anslag

Der er et nationalt og regionalt behov for et kompetenceløft af en lang række fagprofessionelle i forbindelse med daglige opgaver inden for trivsel og psykologisk velfærd. I skolerne møder bl.a. lærere og pædagoger stigende mistrivsel hos børn og unge, i ældreplejen og på sygehusene møder bl.a. sygeplejersker dagligt trivselsproblemstillinger, og ligeledes på det øvrige arbejdsmarked. Trivsel er også en del af FN's 17 verdensmål, hvor et sundt liv for alle og fremme trivsel for alle aldersgrupper er målet (s. 3 i dokumentationsrapporten).

Behovet for efteruddannelsestilbud inden for uddannelsesinstitutioner som adresserer mistrivsel er i behovsundersøgelsen udarbejdet af Moos-Bjerre dokumenteret ved, at 41% af de adspurgte 119 virksomheder og offentlige institutioner udtrykker et behov for efteruddannelse inden for emnerne trivsel og psykologisk velfærd og at en sådan efteruddannelse kan have positiv effekt. Af lederne angav 35% at de har en eller flere medarbejdere, der vil være interesserede i en masteruddannelse i velfærd og trivsel, og 27% at det er relevant for en eller flere medarbejdere at tage masteruddannelsen.

Behovsundersøgelsen og aftagerdialogen viser et tydeligt behov for dimittender med den foreslåede kompetenceprofil, der vil kunne forstå, undersøge og analysere trivselsproblemstillinger i de kontekster som de kommer fra samt indgå i tættere tværfagligt samarbejde og igangsætte initiativer med henblik på at mindske og forebygge mistrivsel. AAU estimerer, at efterspørgslen vil kunne ligge på omkring 200 om året (s. 22-23 i dokumentationsrapporten).

På baggrund af ovenstående vurderes det, at der både eksisterer et nuværende og fremtidigt behov for en master i trivsel og psykologisk velfærd på arbejdsmarkedet.

Uddybende bemærkninger

Ifølge Sundhedsstyrelsens rapport om sygdomsbyrden 2023 er andelen af den danske befolkning, som mistrives, steget fra 10 % i 2010 til 17,4 % i 2021. Dvs. at næsten hver femte dansker forventes at opleve en eller anden form for mistrivsel. Længerevarende mistrivsel er dyrt både for den samfundsmæssig velfærd, og for den psykologiske velfærd. VIVE finder i en undersøgelse om "Unge på vej på arbejdsmarkedet", at unge som mistrives har øget risiko for dårligere tilknytning til arbejdsmarked samt væsentligt lavere livsindkomst. Mistrivsel nedsætter livskvaliteten og skønnes at koste 2-3 år på levetiden, øget pres på sundheds- og velfærdsydelser, flere sygedage og nedsat produktivitet. Mistrivsel skønnes at koste det danske samfund omkring 20 milliarder kroner årligt i tabt produktion. Længerevarende mistrivsel er dårligt for det enkelte individ og for samfundet som hele, menneskeligt og samfundsmæssigt (s. 2 i dokumentationsrapporten).

Trivselsproblemstillingerne eksisterer i alle livets faser og derfor bliver de fagprofessionelle i velfærdsinstitutionerne også mødt med disse flere gange ugentligt. Det underbygges bl.a. af Sundhedsstyrelsens undersøgelse Sundhedsprofilen 2021 samt Det nationale forsknings- og analysecenter for velfærds undersøgelse (VIVE) "Børn og unge i Danmark. Velfærd og trivsel 2022". Begge undersøgelser peger på store trivselsudfordringer hos både mænd og kvinder. Ydermere viser VIVEs undersøgelse også, at mistrivslen hos større børn og unge er stigende de seneste 10 år og særligt piger i alderen 15-19 år oplever mistrivsel. Samtidig rapporterer flere 15-årige om psykosomatiske symptomer omhandlende adfærds- og trivselsproblemer end tidligere. I sammenhæng hermed dokumenterer Danmarks Evalueringsinstitut samt Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, hvordan fastholdelse på bl.a. erhvervsuddannelserne samt professionsuddannelserne er tæt koblet til trivsel og psykologisk velfærd. Disse forhold kan illustreres med nedenstående citater som er fremkommet gennem behovsundersøgelsen og dialogen med aftagere.

En leder på en skole udtalte i et interview i behovsundersøgelsen af Moos-Bjerre:

"Man startede for alvor med at snakke om elevernes trivsel for nogle år siden, og det er stadigvæk meget aktuelt i dag for, hvis jeg ikke gør noget ved trivsel på min skole, så falder det hele fra hinanden. Jeg kan ikke vente på en rapport, der kommer med en ny god idé, for her er der brug for en indsats ift. trivsel lige nu."

En leder fra en virksomhed udtalte i et interview i behovsundersøgelsen om HR-området:

"Som HR-medarbejder så er alt, hvad der styrker menneskers indsigt i hinanden, og er relationsskabende, det er jo med til at sikre trivsel. Så på den led er den brobygning interessant… og hvis der er organisationer, der er klar til at arbejde med det så metodisk, så er det fantastisk, fordi vi HR-mæssigt oplever alle mulige ting, så det er et vigtigt behov!"

Behovsundersøgelsen viste desuden, at halvdelen af virksomhederne og de offentlige institutioner forventede at ville benytte masteruddannelser til at videreuddanne deres medarbejdere i fremtiden, og 41% mener, at der er behov for en masteruddannelse i trivsel og psykologisk trivsel. Lidt over halvdelen af virksomhederne finder det relevant at efteruddanne en eller flere medarbejdere på en master, der omhandler trivsel (s. 20 i dokumentationsrapporten.) En leder udtalte i et interview i behovsundersøgelsen:

"Hvis jeg fik "eksperter" i trivsel, ville jeg bruge den viden og lade den sprede sig som ringe i vandet til de andre medarbejdere, så det kunne blive forankret i organisationen. Uddannelsen vil kunne give et sprog for trivsel, der er meget relevant, og måske den også kan bringe en ny viden ind om, hvad der er på spil, og hvad for nogle muligheder vi har for at gøre tingene bedre."

En anden leder fra behovsundersøgelsen udtalte klar støtte til en master i velfærd og trivsel:

"Der er ingen tvivl om, at det vil være en god idé med en master i velfærd og trivsel. Det vil være fantastisk med sådan en master, for jeg synes, at det er så spændende. Og hvor ville jeg ønske, at mange tog den, for det vil kunne skabe forskelle på arbejdspladserne at få noget mere viden om trivsel."

Viden om trivsel og psykologisk velfærd efterspørges ligeledes i stigende grad i jobannoncer indenfor den ansøgte masteruddannelses målgruppe. Fra 5% i 2016 til 15% i 2023. Dette peger på, at arbejdsmarkedet i stigende grad efterspørger en trivselskomponent, som relevant kompetence på arbejdsmarkedet (tabel 11, s. 21 i dokumentationsrapporten).

De professioner som uddannelsen er målrettet, har generelt lave ledighedstal, hvilket understøtter konklusionerne fra dialogen med aftagere og andre interessenter samt behovsundersøgelsen om, at det netop er eftervidereuddannelse, der er vejen frem ift. at sikre det efterspurgte videns- og kompetenceløft til at løfte danskernes trivsel og psykologiske (s. 26 i dokumentationsrapporten.)

Som løsning på mistrivsel i skoler har Danmarks Lærerforening foreslået en genindførelse af cand.pæd.psych.-uddannelsen (skolepsykologen) for at støtte PPR og klæde lærerne på de enkelte skoler på til, at kunne hjælpe med blandt andet mistrivsel. Et forslag som også er gentaget i Reformkommissionens “Nye Reformveje 2”. Denne løsning har Dansk Psykologforening dog modsat sig blandt andet på grund af en mulig forringelse af patientsikkerheden, hvis der skabes tvivl om psykologtitlen. En masteruddannelse i trivsel og psykologisk velfærd er både et bud på en bredere anlagt løsningsstrategi og et bud på en balance, hvor allerede højt kvalificeret fagpersonale får udvidet og udviklet kompetencer inden for et område, som de allerede arbejder i uden at de skal varetage psykologfagligt arbejde.

Dansk Psykologforening repræsenterer psykologer som arbejder med mange forskellige opgaver og på mange forskellige niveauer, fra selvstændige terapeuter til ledere i virksomheder. Her kommer en stigende mistrivsel også til syne, hvor støtteordninger som psykologordningen skal sikre, at flere kan komme til psykolog. Ifølge en rapport fra VIVE om aktiviteter og ventetider i psykologordningen giver en øget adgang gennem psykologordninger dog en øget efterspørgsel, hvilket har medført øgede ventetider, og at det er blevet sværere at finde ledige psykologer med ydernummer.

Inden for PPR viser en ny undersøgelse som Danmarks Evalueringsinstitut har lavet for Børne- og Undervisningsministeriet, at ni ud at ti PPR-ledere oplever et øget behov for individuelle udredninger, og at ventetiderne er steget.

En løsning på dette vurderes ikke at kunne begrænses til at øge optaget på de danske psykologi-universitetsuddannelser, idet der mangler generelle kompetencer til at håndtere mistrivsel og sikre den psykologiske velfærd, og ikke kun understøtte de allerede eksisterende tilbud og specialiserede kræfter.

Der findes en enkelt masteruddannelse, som adresserer dele af de samme problemstillinger, som den ansøgte masteruddannelse retter sig imod. Behovsundersøgelsen af Moos-Bjerre konkluderer at:

“Afdækningen af det eksisterende udbud af masteruddannelser, som omhandler de samme eller lignende elementer som den foreslåede masteruddannelse, viser, at der ikke i dag eksisterer en master, som omhandler velfærd og trivsel i kombination med hinanden. Moos-Bjerre vurderer, at den største konkurrent til den nye masteruddannelse er masteruddannelsen i trivsels- og ressourcepsykologi.”

Der er dog et langt større behov for en målrettet indsats end en enkelt eller to uddannelser forventes at kunne løfte. Endvidere er der visse centrale forskelle på de to uddannelser, blandt andet fokus på psykologisk velfærd og den institutionelle placering (s. 23 i dokumentationsrapporten).

Der er allerede en del igangværende indsatser på området, men de er ofte lokale og/eller har form af forsøgsordninger. Projektet "Tag hånd om trivsel" lavet af CABI og finansieret af foreningen VELLIV var et 3 års forsøg som skulle adressere psykisk arbejdsmiljø i små og mellemstore virksomheder. Evalueringen af projektet viste, at en stor del af henvendelserne fra virksomhederne handlede om mistrivsel på organisationsniveau. I drøftelserne med aftagerpanelet udtalte det medlem af panelet, som havde udført evalueringen af "Tag hånd om trivsel":

"Det handler om at få et sæt af kompetencer, som man især kan gøre brug af når man som virksomhed er vækstet fra f.eks. 7-9 medarbejdere og til 20 medarbejdere. Det er ofte her vi ser manglende kompetencer og viden i forhold til forebyggelse og håndtering af stress og mistrivsel"

Og videre:

"Der er behov for nogle værktøjer, kompetencer og teorier i forhold til en dybere forståelse af hvad stress og mistrivsel er i små og mellemstore virksomheder."

I august 2023 har regeringen nedsat en trivselskommission efter stigende udfordringer med mistrivsel blandt børn og unge. Kommissoriet for kommissionen er at belyse trivselsudfordringerne og komme med anbefalinger til, hvordan mistrivsel og sårbarhed kan forebygges og afhjælpes (https://www.uvm.dk/aktuelt/nyheder/uvm/2023/aug/230810-regeringen-nedsaetter- trivselskommissionen). Udgangspunktet i denne ansøgning er, at der eksisterer et kompetencegab, netop på dette område, blandt de mange højt kvalificerede lærere og pædagoger indenfor uddannelsessektoren og dagtilbud, blandt sygeplejersker og socialrådgivere i sundhedssektoren, og blandt HR-medarbejdere og andre som arbejder med mennesker og relationer i det daglige. Behovet er ikke blot på børn- og unge området, men på arbejdsmarkedet, på sygehuse, i ældreplejen og mange andre steder. En masteruddannelse i trivsel og psykologisk velfærd, placeret på Institut for kommunikation og psykologi, kan bidrage til et kompetenceløft af blandt andre disse grupper i forhold til trivselsproblemstillingen.

Underbygget skøn over det nationale og regionale behov for dimittender. Besvarelsen må maks. fylde 1200 anslag

I dokumentationsrapporten på side 22 peges der på, at det samlede marked på tværs af de tre målgrupper - uddannelsessektoren og dagtilbud, støtte- og sundhedsfunktioner samt HR-funktioner - er stort og udækket. Aftagerundersøgelsen ved Moos-Bjerre viser, at mindst 27% af de adspurgte ledere finder uddannelsen relevant for udvalgte medarbejdere. Alene på uddannelsesområdet er der på tværs af folkeskoler, frie skoler, gymnasier, erhvervsskoler og professionshøjskoler omkring 2.000 institutioner når underafdelinger på egen adresse medregnes. Dertil kommer omkring 4.000 daginstitutioner. Hvis bare 10% af de 27% (dvs. 10% af 27% af 6.000) bidrager med en studerende årligt betyder det en søgning på omkring 160 studerende årligt. På støtte- og sundhedsområdet kan der jf. dokumentationsrapporten konservativt estimeres en årlig søgning til uddannelsen på 16 studerende fra fx ældresektoren. Dertil kommer søgning fra HR-området.

På denne baggrund skønnes det, at uddannelsens søgning og dimittendefterspørgsel væsentligt overstiger det forventede årlige optag på 40 studerende.

Med et optag på 40 studerende om året, forventes ca. 30 dimittender årligt.

Hvilke aftagere har været inddraget i behovsundersøgelsen? Besvarelsen må maks. fylde 1200 anslag

Udviklingen af uddannelsens indhold i dialog med aftagere er gennemført i en række trin med fokus på, afsøgning af behov, udvikling af kompetenceprofil og udvikling af læringsmål. Første møde med aftagerpanelet var i november 2022. Herefter fulgte yderligere markedsafdækning i form af en ekstern behovsundersøgelse. Konsulentfirmaet Moos-Bjerre udførte opgaven i marts-maj med inddragelse af 98 virksomheder og offentlige institutioner. Hernæst indsamledes feedback på uddannelsens indhold ved at forelægge materiale for aftagerpanelet. Efterfølgende er uddannelsens kompetenceprofil blev skærpet yderligere ved dialog med fagforeninger og interesseorganisationer inden for uddannelsens målgrupper. Afslutningsvis har potentielle deltagere kommenteret på erhvervssigte og indhold.

Beskriv ligheder og forskelle til beslægtede uddannelser, herunder beskæftigelse og eventuel dimensionering. Besvarelsen må maks. fylde 1200 anslag

Ud fra analyser af eksisterende masteruddannelser i Danmark vurderes det, at masteruddannelsen i trivsel og psykologisk velfærd har en unik kompetenceprofil (tabel 15, s. 24 i dokumentationsrapporten). Dette bekræftes endvidere af behovsundersøgelsen, udført af Moos-Bjerre. Der eksisterer ingen kandidat-, professionsbachelor eller masteruddannelser, der giver kompetencer tilsvarende det identificerede behov og den ansøgte uddannelse. Kun én masteruddannelse adresserer delvist nogle af de samme problemstillinger, som den foreslåede uddannelse entydigt er rettet mod. Master i trivsels- og ressourcepsykologi fra AU udbydes af Danmarks Pædagogiske Universitet. Der er en række kvalificerende forskelle mellem DPU's uddannelse og den her ansøgte. Herunder fagligt, teoretiske, metodiske og at masteruddannelsen i trivsel og psykologisk velfærd udbydes på et psykologisk institut. Her er der følgelig et stærkt undervisnings- og forskningsmiljø inden for psykologi med stærke miljøer inden for bl.a. digital læring, unge og sociale medier, stress og arbejdsmiljø, sundhedspsykologi m.v.

Kompetenceprofilen for master i trivsel og psykologisk velfærd er derfor både unikt situeret og profileret.

Uddybende bemærkninger

Af andre uddannelser end masteruddannelser kan nævnes de forskellige psykologiuddannelser i Danmark. Disse vurderes dog ikke at være relevante, omend de nok kan siges at have en vis beslægtethed, idet disse uddannelser er rettet mod at uddanne til psykologiprofessionen. Det er ikke formålet med den ansøgte uddannelse at uddanne en slags psykologer, men at videreuddanne allerede kvalificerede og uddannede, som ønsker at supplere og styrke de kompetencer og erfaringer de allerede har med viden og redskaber inden for det psykologiske område.

Uddannelsens titel og kompetenceprofil har også været forelagt den relevante studieledelse på AU/DPU for at høre institutionens holdning til det eventuelle faglige overlap med masteruddannelsen i trivsels- og ressourcepsykologi. AU/DPU har udtrykt betænkeligheder ved ligheden mellem de to uddannelser, hvorefter AAU har udviklet kompetenceprofil, fagindhold og tilrettelæggelsesform i retning af større forskellighed mellem de to uddannelser.

Den geografiske placering har betydning for, hvem der søger uddannelsen. DPU's masteruddannelse udbydes i Aarhus og København, mens AAU's masteruddannelse er situeret i Nordjylland.

Uddannelsesformen, hvor AAU's masteruddannelse udbydes som delvist online, vil give en mulighed for at rekruttere studerende fra områder, som ligger udenfor de store universitetsbyer. Inddragelsen af de kulturbaserede interventionsformer er skærpet som en måde at adskille de to uddannelser på. Begrebet psykologisk velfærd er betonet i kompetenceprofilen som en måde at skærpe det samfundsmæssige perspektiv på, i forhold til det mere individorienterede ressourceperspektiv hos DPU. Desuden eksisterer der i ansøgte uddannelse et særskilt fokus på krydsfeltet mellem gaming og unge og i sammenhæng hermed et fokus på børn og unges skærmtid generelt, set i forhold til trivsel og psykologisk velfærd. Uddannelsen belyser også mulighederne for at bruge f.eks. spil som redskab til trivselsfremme for specifikke målgrupper.

AAU har på denne måde forsøgt at skærpe de forskelligheder, som er mellem DPU's masteruddannelse og den ansøgte uddannelse på baggrund af dialog mellem de to uddannelser.

Det bør tilføjes, at begrebet trivsel er blevet tilføjet og vægtet i uddannelsens udformning på baggrund af dialogen med aftagepanelet, behovsundersøgelsen og andre interessenter. Den indledende arbejdstitel master i velfærdspsykologi bliv på denne baggrund til master i trivsel og psykologisk velfærd. Psykologisk velfærd blev fastholdt i titlen og i uddannelsens indhold for at betone den psykologiske tilgang, og for at betone uddannelsens inklusion af kontekstuelle faktorer, i belysningen af trivsel og psykisk velbefindende.

Udover master i trivsels- og ressourcepsykologi ved AU/DPU har en række eksisterende masteruddannelser indgået i universitetets analyse (s. 24 i dokumentationsrapporten). De væsentligste pointer fra denne gengives i det følgende.

Trivselsbegrebet indgår i et vist omfang i nogle få masteruddannelser. F.eks. berører master i udsatte børn og unge (AAU) blandt andet børn og unges trivsel, men denne uddannelse retter sig mod faglig ledelse og har ikke nogen dybere psykologisk tilgang eller undersøgelsesmetodik tilknyttet. Master i læreprocesser (AAU) giver i en af de udbudte specialiseringer viden om blandt andet motivation, kreativitet, trivsel og læring i organisationer. Denne specialisering er dog rettet mod ledelse, og den psykologiske del er primært inden for arbejds- og organisationspsykologi. Ingen af de ovennævnte masteruddannelser fra AAU er placeret på Institut for kommunikation og psykologi.

Kun en enkelt masteruddannelse har fokus på velfærd. Master i idræt og velfærd (KU) har dog fokus på, hvordan idræt og fysisk aktivitet kan bruges til at fremme sundhed, kulturel identitet og social integration, og indeholder ikke en egentlig psykologisk del. De øvrige masteruddannelser, bortset fra master i trivsels- og ressourcepsykologi, som har været under overvejelse, har forskellige mindre ligheder med den ansøgte uddannelse. F.eks. findes kompetencerne til innovation og forandring hos master i projekt- og innovationsledelse (SDU) samt i et specialiseringsspor i master i læreprocesser (AAU). Organisationspsykologi findes hos master i organisationspsykologi (RUC), og sundhedsaspektet findes hos master i sundhedsantropologi (AU/KU).

Ingen af de nævnte uddannelser har dog tilsvarende kompetenceprofil som masteruddannelsen i trivsel og psykologisk velfærd vil have. Dette kan ses i tabel 15 (s. 24) i dokumentationsrapporten.

Beskriv rekrutteringsgrundlaget for ansøgte, herunder eventuelle konsekvenser for eksisterende beslægtede udbud. Besvarelsen må maks. fylde 1200 anslag

Uddannelsen forventes på baggrund af undersøgelser med aftagere mfl. at rekruttere fra tre hovedområder, da undersøgelserne på alle tre områder påviser et kompetencegab og interesse for efter- eller videreuddannelse inden for trivsel og psykologisk velfærd:

1. Lærere og pædagoger ansat i forskellige skoleformer og dagtilbud: Folkeskolelærere, pædagoger, gymnasielærere (med obligatorisk pædagogikum) og lærere ved erhvervsuddannelser (med obligatorisk diplomuddannelse i pædagogik).

2. Støtte- og sundhedsfunktioner i kommunalt og regionalt regi: Socialrådgivere og sygeplejersker.

3. HR-funktioner (inkl. ledere) i private og offentlige virksomheder: HD i organisation og ledelse eller anden diplomuddannelse i tilknytning til ledelse, organisation og HR.

Alle grupper lever op til krav om forudgående uddannelse. Masteruddannelsen giver fagprofessionelle kompetencer, som i samspil med eksisterende kompetencer giver en unik faglig specialisering i trivsel og psykologisk velfærd.

Uddannelsen forventes ikke at have konsekvenser for rekrutteringen til andre uddannelser, da uddannelsen har et andet formål, erhvervssigte og indhold end eksisterende kandidat- og masteruddannelser.

Beskriv kort mulighederne for videreuddannelse

Der er ikke mulighed for videreuddannelse.

Forventet optag på de første 3 år af uddannelsen. Besvarelsen må maks. fylde 200 anslag

Uddannelsen forventes udbudt fra september 2024, og vil være adgangsbegrænset til 40 studerende pr. år.

Hvis relevant: forventede praktikaftaler. Besvarelsen må maks. fylde 1200 anslag

Ikke relevant.

Øvrige bemærkninger til ansøgningen

Intet at bemærke.

Hermed erklæres, at ansøgning om prækvalifikation er godkendt af institutionens rektor

Ja

Status på ansøgningen

Godkendt

Ansøgningsrunde

2023-2

Afgørelsesbilag - Upload PDF-fil

Afgørelsesbrev A3 Master i trivsel og psykologisk velfærd_.pdf

Samlet godkendelsesbrev - Upload PDF-fil

Revideret bilag 2 til afgørelsesbrev A3 vedr. master i trivsel og psykologisk velfærd.pdf

AALBORG UNIVERSITET

Rektoratet
Fredrik Bajers Vej 7K
9220 Aalborg Ø

Prorektor
Anne Marie Kanstrup
Telefon: +45 9940 7380
E-mail: prorektor@aau.dk
www.aau.dk

Dato: 03-06-2023
Sagsnr.: 2023-415-00073

Dokumentation af efterspørgsel på uddannelsesprofil

Baggrund for ansøgningen

Der er et tydeligt og veldokumenteret behov for et nationalt kompetenceløft på tværs af sektorer og brancher samt på tværs af offentlige institutioner og private virksomheder, så danskernes trivsel og psykologiske velfærd over de kommende år kan sikres den påkrævede forbedring, der efterspørges fra mange sider.

Sundhedsstyrelsens undersøgelse Sundhedsprofilen 2021 er en af de undersøgelser, der dokumenterer at en stor andel danskere har lav mental trivsel. I undersøgelsen har 19,9% kvinder og 14,9% mænd en lav score på den mentale helbredsskala. Blandt kvinder i aldersgruppen 16-24 år er andelen med lav score helt oppe på 34,4%. Samme undersøgelse viser endnu større problemer ved måling af stress i befolkningen. Andelen med høj score på stressskalaen er 33,6% blandt kvinder og 24,5% blandt mænd med en klar tendens til at yngre aldersgrupper scorer højere end ældre[1]. Der er fremdeles en tydelige dokumentation af den negative udvikling i danskernes mentale trivsel og psykologiske velfærd, og det repræsenterer samtidig et tydeligt og velbegrundet behov for et nationalt kompetenceløft og en særskilt indsats for øget trivsel og psykologisk velfærd. Nedenfor udfoldes behovet yderligere.

Trivselsproblemstillingerne ses således også i folkeskolens nationale trivselsmålinger, hvor andelen af elever med højest trivsel har været faldende gennem en årrække og nu er på 87,4% i gennemsnit. Sammenlignet med Sundhedsprofilen virker gennemsnittet i folkeskolens trivselsmåling måske knap så alarmerende, men her er udsvingene væsentlige at bemærke. I folkeskolen trives drengene bedre end pigerne og bare i Aalborg Kommune svinger andelen af elever med høj trivsel fra omkring 80% til 100% på tværs af kommunens skoler. I andre kommuner ses på tilsvarende vis også væsentlige udsving i trivsel.

Det nationale forsknings- og analysecenter for velfærds (Vive)[2] undersøgelse ”Børn og unge i Danmark. Velfærd og trivsel 2022” dokumenterer, at yngre børn i gennemsnit er i bedre trivsel end de større børn samt at trivselsbilledet bliver mere og mere komplekst i takt med, at børnene bliver ældre. Det skal ses i lyset af at omfanget af faktorer, som påvirker trivslen, vokser med alderen (herunder socioøkonomiske og familiemæssige årsager). Men sammenfattende gælder det at des ældre børnene bliver, des større og mere kompleks mistrivsel er der tale om. Undersøgelsen er i øvrigt særligt interessant derved, at den arbejder på tværs af otte velfærdsdomæner, hvoraf subjektiv trivsel kun er en. Vives undersøgelse ser subjektiv oplevet trivsel som del af et større samlet billede af børn og unges velfærd.

[1] Sundhedsstyrelsen 2021: 'Danskernes Sundhed' (https://www.sst.dk/-/media/Udgivelser/2022/Sundhedsprofil/Sundhedsprofilen.ashx?sc_lang=da&hash=5C9A9A81483F6C987D5651976B72ECB2)
[2] Vive 2022: 'Børn og unge i Danmark. Velfærd og trivsel 2022' (https://www.vive.dk/da/udgivelser/boern-og-unge-i-danmark-velfaerd-og-trivsel-2022-0xgg53xk/)

For unge har mistrivsel en lang række konsekvenser. Danmarks Evalueringsinstitut dokumenterer i en undersøgelse fra 2021, hvordan der på erhvervsuddannelserne er påvist en tydelig sammenhæng mellem trivsel og frafald[3]. Elever med lavest trivsel i erhvervsuddannelsernes trivselsmålinger har størst risiko for frafald.

På velfærdsuddannelserne (lærer, pædagog, sygeplejerske og socialrådgiver) falder op mod en fjerdedel af de studerende fra i løbet af uddannelsen beskriver Arbejderbevægelsens Erhvervsråd[4]. Om end der ikke på nuværende tidspunkt findes en national undersøgelse på velfærdsområdet, der kobler trivsel og frafald på disse uddannelser, er der ifølge Vive kvalitative data, der indikerer, at trivsel også her har betydning for fastholdelse i såvel uddannelserne som i professionerne efterfølgende[5].

Hvor der er stort fokus på børn og unges mentale trivsel og psykologiske velfærd, er samme problemfelt også at finde i den voksne og ældre del af befolkningen. Andelen af voksne (25 år og ældre), der har en lav score på den mentale helbredsskala er tydeligt stigende over det sidste årti. Således har 14,9% af alle mænd og 19,9% af alle kvinder i 2021 en lav mental sundhedsscore, hvor der alene over de sidste fire år er sket en markant stigning, som tydeligst viser sig hos de yngre voksne (16-44 år).[6]

For den ældre del af befolkningen er der ikke over de sidste 10 år sket en nævneværdig udvikling ift. psykiske mistrivsel. Det gør sig dog gældende, at ca. 20% af kvinder og ca. 15% af mænd over 85 år oplever at have et dårligt mentalt helbred. Ensomhed, sygdom og oplevelsen af at være trist til mode rammesætter dermed mange ældres tilværelse.[7]

Sundhedsstyrelsen og Statens Institut for Folkesundhed har lavet en sammenligning af personer i Danmark på 16 år og derover med lav score på den mentale helbredsskala og personer med høj score på den mentale helbredsskala[8]. I 2017 kosterede gruppen med lav score 7,7 milliarder kroner mere i sundhedsvæsenet end gruppen med høj score. I en opgørelse af produktionstab i form af sygefravær, tidlig pensionering eller andre former for fravær fra arbejdsmarkedet opgøres en produktivitetsforskel på de to grupper på 20,2 milliarder kroner. I 2017-opgørelsen kostede gruppen af borgere med lav score på den mentale helbredsskala således det danske samfund næsten 28 milliarder kroner. En bare lidt større gruppe af borgere med godt mentalt helbred kan dermed frigøre betydelige midler til enten at gøre endnu mere for restgruppen eller til helt andre formål; og lige så vigtigt vil det give disse borgere et bedre liv. Modsat dette potentiale er en stor risiko; hvis forværringen af danskernes mentale helbred fortsætter og den afledte effekt på de samfundsmæssige omkostninger fortsætter, vil det forårsage et øget træk på ressourcer fra andre samfundsfunktioner og –institutioner.

På europæisk plan er der i EU-regi fokus på mental health og well-being, der er identificeret som vigtige indsatsområder med en række anbefalinger; herunder at medlemslandene skal sætte fokus på området på tværs af alle relevante politikker og indsatser. Det anbefales ydermere, at tidlig opmærksomhed og indsats ift. børns trivsel er vigtig samt at de fagprofessionelle i form af f.eks. pædagoger og lærere, der i forvejen er tæt på børnene, bør have en stor rolle i den forbindelse.[9] Det ledsages af en række initiativer, som særligt handler om psykologisk velfærd på grundskoleområdet. Under overskriften whole-school approach for well-being

[3] Danmarks Evalueringsinstitut, 2021: 'Elevtrivsel på erhvervsuddannelserne' (https://www.eva.dk/ungdomsuddannelse/elevtrivsel-paa-erhvervsuddannelserne)
[4] Arbejderbevægelsens erhvervsråd, 2022 'Næsten hver fjerde frafalder en velfærdsuddannelse' bilagstabel 1 (https://www.ae.dk/analyse/2022-02-naesten-hver-fjerde-frafalder-en-velfaerdsuddannelse#toc-bilag-)
[5] Arbejderbevægelsens erhvervsråd, 2022: 'Næsten hver fjerde frafalder en velfærdsuddannelse' (https://www.sst.dk/-/media/Udgivelser/2022/Sundhedsprofil/Sundhedsprofilen.ashx?sc_lang=da&hash=5C9A9A81483F6C987D5651976B72ECB2)
Det samme gør sig gældende på Via University College der i en egen undersøgelse m. kvalitative data knytter frafald på pædagog- og sygeplejerskeuddannelser med lav trivsel blandt de studerende. Poulsen, B. K., & Aagaard, K. (2022). *Undersøgelse af årsager til frafald fra VIA-uddannelser blandt studerende med HF-VUC-baggrund: afrapportering af interviewundersøgelse og litteraturgennemgang med fokus på frafald fra VIAs pædagog- og sygeplejerskeuddannelser*. Forskningscenter for uddannelseskvalitet, professionspolicy og praksis, VIA University College.
(https://www.ucviden.dk/ws/portalfiles/portal/161093641/Unders_gelse_af_rsager_til_frafald_rapport.pdf)
[6] Sundhedsstyrelsen 2021: 'Danskernes Sundhed' (https://www.sst.dk/-/media/Udgivelser/2022/Sundhedsprofil/Sundhedsprofilen.ashx?sc_lang=da&hash=5C9A9A81483F6C987D5651976B72ECB2)
[7] Sundhedsstyrelsen: Ældres sundhed og trivsel. Ældreprofilen 2019 (https://www.sst.dk/-/media/Udgivelser/2019/%C3%86ldres-sundhed-og-trivsel.ashx?la=da&hash=3835E7DDE20760469754D66649C3CACC0F47125B)
[8] Sundhedsstyrelsen, 2022: 'Sygdomsbyrden i Danmark – risikofaktorer' (https://sundhedsstyrelsen.dk/-/media/Udgivelser/2023/Sygdomsbyrden-2023/Risikofaktorer-Sygdomsbyrden-2023)
[9]European Commission 2023:'Communication from the commission to the European parliament, the council, the European economic and social committee and the committee of the region' (https://health.ec.europa.eu/system/files/2023-06/com_2023_298_1_act_en.pdf)

kommer der i 2024 europæiske anbefalinger om et helhedsperspektiv for trivsel og mental sundhed for såvel elever som personale i grundskolen. Derudover er der en særlig opmærksomhed på og initiativer rettet mod temaet healthy screens ud fra den antagelse, at der kan være sammenhæng mellem børn og unges digitale liv og deres trivsel.

WHO peger også i sit European framework for action on mental health 2021-2025 på behovet for at støtte op om bedre trivsel på tværs af livsfaser og -situationer. F.eks. ved at sætte ind i med forebyggelse af mistrivsel i grundskolen.[10]

Der er således både nationalt og internationalt en udbredt erkendelse af, at vi står i situation hvor individets trivsel er truet på tværs af livsfaser og livssituationer. Mistrivsel rammer individet som tab af livskvalitet og konsekvensen bliver også ofte dårlig sundhed og øget sygdom i bredere forstand. Mistrivsel koster løbende samfundet store summer i form af mere sygdom, øget fravær fra arbejdspladser og uddannelser samt øget frafald fra uddannelser og fag af stor samfundsmæssig betydning, hvor der i dag allerede mangler der arbejdskraft eller er udsigt til mangel på arbejdskraft i løbet af en årrække (særligt velfærds- og erhvervsuddannelser).

Trivsel og psykologisk velfærd er imidlertid ikke alene et individuelt anliggende. Det er et samfundsmæssigt problem, som i mange sammenhænge er forankret og udspiller sig i en række af velfærdssamfundets institutioner. Således peger undersøgelser og anbefalinger, der henvises til i ovenstående, på at løsning af trivselsproblemerne både må bygge på en forståelse af individets trivsel og omgivelsernes betydning for trivslen. Det vi sige på en forståelse af indre psykiske forhold hos individet og samspillet med omgivelserne, der er med til at forme individets psyke over tid og som udgør en påvirkning som individet reagerer psykisk på her og nu.

Trivsel og psykologisk velfærd er nært forbundne i den forstand, at de begge er relaterede til individets følelsesmæssige og mentale tilstand. Men hvor trivsel som oftest er et individuelt anliggende og omhandler den enkeltes velbefindende, handler psykologisk velfærd om de – for individet – mest optimale og ønskværdige vilkår for den daglige trivsel, herunder betydningen af de sammenhænge og relationer individet indgår i. I samfundslivets udfoldelse er psykologisk velfærd derfor i høj grad knyttet til velfærdssamfundets institutioner. Uddannelsen skal følgeligt sætte dens dimittender i stand til at kunne handle på såvel observationer knyttet til et individids mentale tilstand som på de rammer, der påvirker den mentale tilstand for at adressere mistrivsel og påvirkninger heraf.

Opsummerende
Master i trivsel og psykologisk velfærd har derfor til formål at øget kompetenceniveauet blandt de fagprofessionelle, der arbejder i centrale roller i velfærdssamfundets forskellige institutioner og i private virksomheder. Uddannelsen skal sætte den studerende i stand til bedre at forstå og arbejde med de psykologiske problemstillinger, der er knyttet til menneskets psykiske trivsel, udvikling og helbred. Den faglige kerne i trivsel og psykologisk velfærd omhandler menneskets emotionelle, psykiske og fysiske velfærd og trivsel, og det i særdeleshed i de samfundsmæssige sammenhænge og institutioner, der er indrettet på at berige, forbedre og intervenere i menneskers liv.

Udvikling af uddannelsen

Efter en række sonderinger og drøftelser nedsatte Institut for kommunikation og psykologis institutledelse på den baggrund en bredt forankret udviklingsgruppe i efteråret 2022, hvis formål har været at sikre udvikling af en tydelig anvendelsesorienteret master med en klar kompetenceprofil indenfor det psykologiske område og med afsæt i instituttets særlige ekspertiseområder. Formålet har været at udvikle et eftervidereuddannelsestilbud, der markant bidrager til at løfte kompetenceniveauet inden for en række kritisk efterspurgte områder i forhold til trivsel og psykologisk velfærd og hvor markedet ikke i forvejen er dækket af relevante tilbud. På masteruddannelsen i trivsel og psykologisk velfærd er det derfor især forskningsmiljøer med ekspertise inden for følgende områder, der bidrager:

- Almenpsykologi

[10] World Health Organization, 2022: 'WHO European framework for action on mental health 2021-2025' (https://www.who.int/europe/health-topics/mental-health#tab=tab_1)

- Pædagogisk psykologi
- Klinisk- og sundhedspsykologi
- Psykopatologi og mentalt helbred
- Arbejds- og organisationspsykologi
- Mediepsykologi og ekspertise i bredere forstand inden for børn, unge og digitale/sociale medier
- Computerspil, digital literacy, digitalt understøttet læring samt afhængighed
- Digitale metoder og undersøgelsesformer
- Dyreassisteret pædagogik, terapi og rehabilitering
- Musikterapi
- Personafstemt interaktion og terapi i demensomsorg

Udviklingen af masteruddannelsen i trivsel og psykologisk velfærd skal i øvrigt ses i sammenhæng med AAU's ønske om at styrke efterviderеuddannelsesporteføljen samt som et led i at imødekomme det strategiske mål i universitetets rammekontrakt med uddannelses- og forskningsministeren, som sigter mod at AAU skal styrke livslang læring ved at udbyde flere og nye typer af attraktive efter- og videreuddannelsesforløb[11].

Beslægtede masteruddannelser på AAU
I det følgende beskrives det, hvordan allerede eksisterende masteruddannelser ved AAU er indgået i universitetets overvejelser om udviklingen af uddannelsen mhp. at dække det identificerede kompetencebehov. I afsnittet 'beslægtede uddannelser' (s. 23) sammenholdes eksterne beslægtede masteruddannelser i en dansk kontekst med den ansøgte uddannelse. Institut- og studieledelse samt udviklingsgruppen ved instituttet har vurderet, at uddannelsesbehovet ikke kan dækkes ved justering af fagudbuddet inden for en eksisterende masteruddannelse ved AAU:

- Masteruddannelsen i læreprocesser samt masteruddannelsen i læreprocesser med specialisering i ledelses- og organisationspsykologi: Her er læringsteori vedr. læring i forskellige arenaer og teori om, hvordan læring evalueres i centrum. Med specialisering i organisationspsykologi er der 10 ECTS-point om ledelses- og organisationspsykologi hvor læringsmålene omfatter viden om motivation, kreativitet og trivsel. I masteruddannelsen i trivsel og psykologisk velfærd er læringsteori et perifært tema, hvorimod trivsel i en psykologisk belysning er det centrale tema i alle uddannelsens moduler.

- Masteruddannelsen i udsatte børn og unge: Her er socialfagligt arbejde og ledelse af socialfagligt arbejde samt særlige forhold vedrørende udsatte børn og unge i centrum. Empirisk viden om socialt udsatte børn og deres familier i Danmark; levevilkår, trivsel, udvikling og problemer, indgår som et ud af en række vidensmål for et enkelt modul på 15 ECTS-point. I masteruddannelsen i trivsel og psykologisk velfærd er organiseringen af det socialfaglige arbejde og lovgivning i tilknytning dertil et perifært emne, hvorimod trivsel og psykologisk velfærd er i centrum for hele uddannelsen og alle moduler.

De nærmest beslægtede eksisterende uddannelser på AAU kan derfor ikke inden for deres kompetenceprofil dække de kompetencer, der er identificeret behov for på arbejdsmarkedet og som ligger til grund for udarbejdelsen af kompetenceprofilen for masteruddannelsen i trivsel og psykologisk velfærd. Det skønnes dog relevant at etablere en højere grad af samarbejde mellem flere masteruddannelser - særligt med henblik på tilbud og udveksling af relevante valgfag, så der også på uddannelsesniveau bygges bro mellem fagområder. Et eksempel kan være, at en studerende på masteruddannelsen i trivsel og psykologisk velfærd kan tage et valgfag på masteruddannelsen i udsatte børn og unge med henblik på at få yderligere viden om arbejdsform og lovmæssig regulering vedrørende sociale indsatser på det kommunale område. I den anden retning kan kommunale sagsbehandlere på børn -og ungeområdet, vælge at søge yderligere viden om trivsel i et psykologisk perspektiv.

[11] Strategisk rammekontrakt 2022-2025 (https://prod-aaudxp-cms-001-app.azurewebsites.net/media/0pvlyxhi/aalborg-universitets-strategiske-rammekontrakt-2022-2025.pdf)

Endvidere vurderes det heller ikke at et øget optag på eller udvikling af en specialisering på bachelor- eller kandidatuddannelsen i psykologi vil kunne dække det kompetencebehov som master i trivsel og psykologisk velfærd er målrettet. Psykologer har naturligvis kompetencer inden for trivsel og psykologisk velfærd, men de har ingen eller meget begrænset kendskab til de fagområder, som de fagprofessionelle deltagere på masteruddannelsen forventes at komme fra. Det vil sige, at en psykolog godt kunne bidrage til trivselsindsatser i f.eks. en folkeskole, men psykologen er ikke uddannet til at undervise i folkeskolen og har således stærkt begrænsede forudsætninger for at integrere trivselsarbejdet i skolens hverdag.

Målgruppen
Målgruppen for masteruddannelsen i trivsel og psykologisk velfærd tegner sig efter dialog med aftagerne primært inden for:

- Ansatte i uddannelsessektoren og i dagtilbud; hovedsageligt skolelærere, pædagoger, gymnasielærere og lærere på erhvervsuddannelser
- Støtte- og sundhedsfunktioner i kommunalt og regionalt regi, som arbejder med fremme af trivsel og psykologisk velfærd for en bred vifte af målgrupper inkl.- børn, unge, arbejdstagere og ældre
- HR-funktioner i private og offentlige virksomheder samt konsulenter der bistår virksomhederne.

I de kommende afsnit i rapporten redegøres nærmere for den dialog med aftagere og andre interessenter, der har bekræftet, at disse målgrupper efterspørger masteruddannelsen. Der redegøres desuden for omfanget af efterspørgslen af uddannelsen estimeret på baggrund af aftagerundersøgelsen og andre data.

Udviklingsprocessen (herunder aftagerinvolvering)
Udviklingen af uddannelsens indhold i dialog med aftagere er gennemført i en række trin, hvor fokus gradvist er skiftet fra overordnet afsøgning af behov til udvikling af kompetenceprofil og sidst til udvikling af det specifikke indhold:

1. **November 2022:** På mødet med aftagerpanelet for Psykologi ved AAU blev der talt om fagområder, det er særligt vigtigt at være opmærksomme på i forbindelse med udvikling af uddannelsesporteføljen. F.eks. blev hele bæredygtighedsområdet og de psykologiske implikationer i form af f.eks. klimabekymring eller ligefrem klimaangst. Trivselskrisen blev også bragt frem som et meget væsentligt område, hvor viden om psykologi er en væsentlig komponent i løsningen af store samfundsmæssige problemer. Begge områder indgik på daværende tidspunkt i overvejelserne om at lave en ny masteruddannelse på det psykologiske område.

2. **Februar 2023:** Institut for Kommunikation og Psykologi har bearbejdet anbefalingen fra aftagerpanelet og valgt at prioritere yderligere markedsafdækning i form af behovsafdækning for en masteruddannelse inden for velfærdspsykologien i bred forstand. Titlen var ikke fastlagt, men kompetenceprofilen forelå i en tidlig udgave. Der blev truffet aftale med konsulentfirmaet Moos-Bjerre om markedsafdækning blandt potentielle aftagere. Metode og resultater uddybes i afsnittet ”Udvikling af uddannelsens indhold i dialog med aftagere”.

3. **Maj-juni 2023:** Inddragelse af aftagerpanel for Psykologi med henblik på at få yderligere feedback på uddannelsens indhold. Resultaterne uddybes afsnittet ”Udvikling af uddannelsens indhold i dialog med aftagere”.

4. **Juni 2023:** Kontakt til fagforeninger og andre interessenter med henblik på at teste den næsten færdige kompetenceprofil ift. specifikke fagområder. Resultaterne uddybes afsnittet ”Udvikling af uddannelsens indhold i dialog med aftagere”.

5. **Juni 2023:** Kontakt til potentielle deltagere på masteruddannelsen for at skærpe uddannelsens indhold inden for de overordnede mål, som er fastlagt ud fra arbejdsgivernes feedback. Resultaterne uddybes afsnittet ”Udvikling af uddannelsens indhold i dialog med aftagere”.

Den interne udviklingsgruppe på Institut for kommunikation og psykologi har sideløbende med dette arbejde kvalificeret indholdet og strukturen på master i trivsel og psykologisk velfærd. Udviklingsgruppen har samarbejdet med Studienævn for Psykologi på AAU for at understøtte en bredt forankret udviklingsproces.

Udviklingsgruppen har som led heri deltaget og diskuteret arbejdet på studienævnsmøderne i hhv. december 2022 og maj 2023.

Udviklingen af uddannelsens indhold i dialog med aftagere

Behovsafdækning ved Moos-Bjerre

Hen over efterår/vinter 2022 diskuterede udviklingsgruppen forskellige mulige kernekompetencer for en ny masteruddannelse på det psykologiske område. Inspireret af aftagerpanelmødet i november 2022 og af den foreliggende vifte af undersøgelser, der dokumenterer store samfundsmæssige problemer med mistrivsel, dårlig psykologisk velfærd og dårligt psykologisk velbefindende, blev det besluttet at iværksætte en nærmere undersøgelse af behovet for en ny masteruddannelse inden for psykologisk velfærd og trivsel. Arbejdstitlen på uddannelsen var masteruddannelsen i velfærdspsykologi.

Med henblik på at sikre en grundig behovsafdækning blev der indgået kontrakt med Analyse- og konsulentfirmaet Moos-Bjerre, da firmaet kunne fremvise en bred erfaring med beslægtede undersøgelser og evalueringer for en række forskellige offentlige og private kunder. Formålet med behovsafdækningen var at undersøge behovet for:

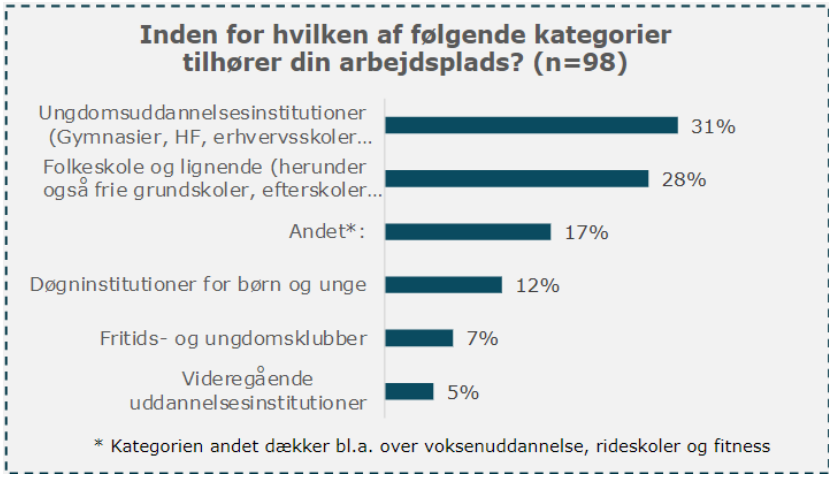
- Dimittendernes overordnede kompetenceprofil blandt potentielle aftagere.
- Masterens individuelle centrale fagelementer blandt potentielle aftagere.
- Uddannelsen som helhed hos potentielle aftagere, herunder også om et evt. uddannelsesbehov i forvejen dækkes af andre uddannelser.

Behovsanalysen blev gennemført i perioden marts 2023 og frem til juni 2023 med en geografisk spredning over de fem regioner (se tabel 3). I gennemførelsen af undersøgelsen anvendte Moos-Bjerre flere dataindsamlingsmetoder:

- Ekspertinterviews for at øge konsulenternes indsigt i fag- og problemfelt.
- Desk research for at afsøge evt. beslægtede uddannelser og andet baggrundsmateriale om trivsel og psykologisk velfærd.
- Kvalitative dybdeinterviews med fem strategisk udvalgte ledere: To interviews med ledere fra ungdomsuddannelserne, ét interview med en forstander på en døgninstitution, ét interview med en leder af en efterskole og ét interview med en leder fra en rådgivningsvirksomhed.
- Kvantitativ spørgeskemaundersøgelse med besvarelser fra 119 arbejdsgivere/ledere inden for en vifte af brancher.

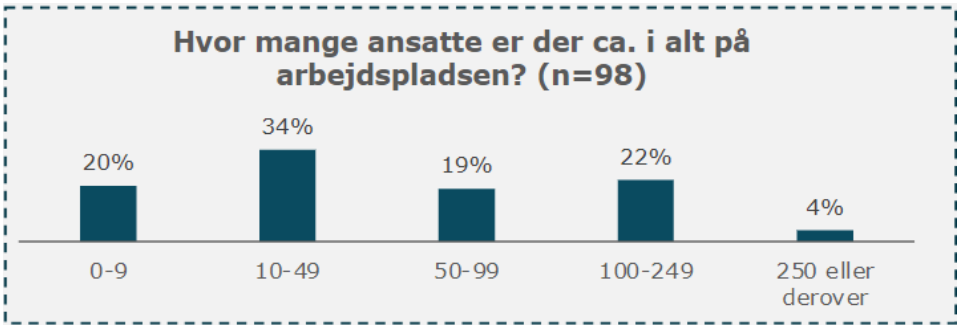
Spørgeskemaundersøgelsen blev udsendt til en vifte af brancher og arbejdsgivere/ledere, som på baggrund af forudgående research vurderedes mest relevant for undersøgelsen i den forstand at fokus var brancher, hvor behovet for uddannelsen på forhånd skønnedes at være størst. Besvarelserne fordelte sig på følgende branchegrupper:

Tabel 1: Oversigt over fordeling af antal ansatte.

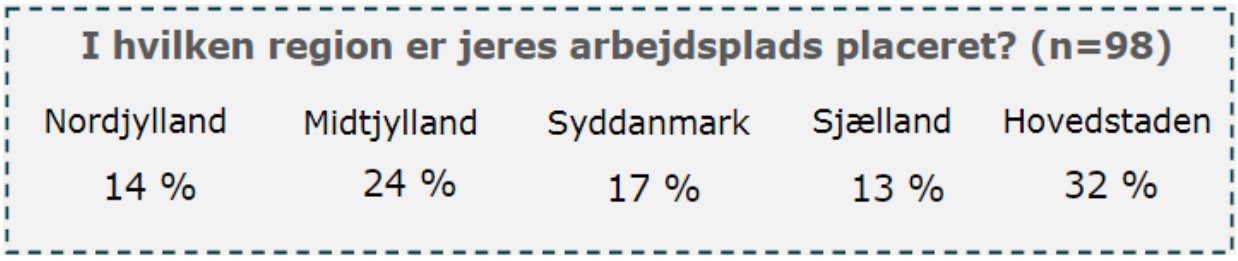
Arbejdsgivere/ledere fordelte sig på tværs af institutions- og virksomhedsstørrelser med en klar overvægt af besvarelser i SMV-segmentet (op til 250 medarbejdere):

Tabel 2: Oversigt over fordeling af antal ansatte.

Arbejdsgivere/ledere fordelte sig på tværs af hele landet med flest besvarelser fra de regioner, hvor der også samlet set er flest virksomheder og færre besvarelser fra de regioner, hvor der også samlet set er færrest virksomheder:

Tabel 3: Oversigt over geografisk placering af respondenters fysiske arbejdsplads.

Behovsundersøgelsen gennemført af Moos-Bjerre havde følgende hovedkonklusioner vedr. uddannelsens indhold:

- Trivsel er det vigtigste tema for virksomhederne: Det konkluderes ydermere at trivselskrisen af virksomhederne fremhæves som en aktuel udfordring, der kalder på at flere fagprofessionelle får kompetencer til bedre at forstå børn og voksne ind i et trivselsperspektiv. I spørgeskemaundersøgelsen svarer 51%, at virksomhederne ligeledes at det er relevant at uddanne deres medarbejdere på en masteruddannelse, der omhandler trivsel.
- Bæredygtighed og velfærdspsykologi er mindst relevant. Der konkluderes ydermere at virksomhederne lægger vægt på at bæredygtighed er et stort og populært emneområde, hvis betydningen i masteruddannelsen er uklart. Derudover opfordrer virksomhederne til, at det gøres tydeligere, hvad velfærdspsykologi dækker over og hvilke kompetencer det vil give medarbejderne.
- Særligt relevant for medarbejdere på uddannelsesområdet: Det konkluderes yderligere at kommuner, herunder socialforvaltninger, PPR samt hospitaler er mulige aftagere. Desuden understreges det at en fællesnævner for deltagerne på masteruddannelsen bør være, at de udfører en eller anden form for relationelt arbejde.
- Virksomhederne er positivt stemt overfor problembaseret læring. Der konkluderes videre at det at arbejde med egne problemstillinger ofte gør det lettere at koble teorien til ens konkrete praksis. Virksomhederne er derfor særdeles positivt stemte overfor denne undervisningsform.

Behovsundersøgelsen fra Moos-Bjerre har, udover at bekræfte behovet for uddannelsen, fået udviklingsgruppen til at:

- Fokusere uddannelsen endnu mere på trivsel, så trivsel nu indgår i titlen. Fokus på trivsel i uddannelsens indhold er også skærpet væsentligt samtidig med at indhold vedrørende bæredygtighed helt er fravalgt i den endelige udgave af uddannelsen.
- Fokusere uddannelsen endnu mere på uddannelsesområdet og socialområdet. Arbejdet med trivsel og psykologisk velfærd på arbejdspladser i bredere forstand er dog efter input fra aftagerpanelet stadig en del af sigtet med uddannelsen.
- Skærpe begrundelsen for at psykologisk velfærd betones i titel og indhold.
- Gøre kravet om at deltagerne udfører relationelt arbejde til en del af uddannelsens adgangsgrundlag.

Involvering af aftagerpanel
Efter første inddragelse af aftagerpanelet i en generel drøftelse af samfundsmæssige udviklinger af betydning for det psykologiske fagområde og for instituttets uddannelsesportefølje på det psykologiske område blev aftagerpanelet igen involveret i maj-juni 2023, da der forelå forslag til kompetenceprofil, indhold og titel for en ny masteruddannelse.

Master i trivsel og psykologisk velfærds kompetenceprofil, forslag til modulbeskrivelser, struktur og faglige profil blev præsenteret og diskuteret ved et aftagerpanelmøde d. 7. juni 2023. Som forberedelse til mødet havde deltagerne på forhånd fået tilsendt forslag til modulbeskrivelser, en kort beskrivelse af baggrund formål og indhold. Udviklingsgruppen havde formuleret to spørgsmål, som deltagerne særligt blev bedt om at forholde sig til:

- Hvordan vurderer I behovet for den masteruddannelse, vi beskriver i udkastet? Er der ændringer som kunne øge relevansen?
- Hvordan vurderer I indholdet af uddannelsen – er det relevant ift. det overordnede sigte med uddannelsen og/eller jeres egen vurdering af behovet for sådan en uddannelse?

På mødet d. 7. juni 2023 deltog: Psykolog v. dag- og døgnafdelingen Aalborg Universitetshospital Søren Martin Andersen, Projektchef v. DISCUS Per Ingemann Knudsen, Områdeleder v. Institut for Kommunikation og Psykologi Winnie Ritterbusch, Studienævnsforperson v. Psykologi Noomi Christine Linde Matthiesen, Sektionsleder v. AAU Psykologi Charlotte Wegener, Lektor ved AAU og ansat ved Psykiatrien i Region Nordjylland Gry Dorthe Kjærsdam Telléus, Studieleder v. Institut for Kommunikation og Psykologi Tom Nyvang, videnskabelig assistent v. AAU Psykologi Johan Trettvik og A/C Fuldmægtig Marie Grau. Da der var mødeafbud fra dele af aftagerpanelet, har der efterfølgende været kontakt til og input fra de fraværende panelmedlemmer.

Aftagerpanelet havde følgende hovedpointer:

- Det er rigtigt set, at der er en trivselskrise – et eksternt medlem af panelet brugte formuleringen: ”Der er al mulig god grund til lige nu at lave sådan en master”. Behovsundersøgelsen fra Moos-Bjerre suppleredes, idet aftagerpanelet understregede behov for at arbejde med trivsel i private virksomheder- særligt mindre virksomheder i vækst. Det understreges også at sundhedsvæsenet står med en stor opgave i arbejdet med borgere, der er ramt af forskellige former for mistrivsel. Der peges således på, at uddannelsen også kan være relevant for sundhedsprofessionelle og for medarbejdere i private virksomheder
- Velfærdspsykologi kan ikke stå alene i navnet. Fra sundhedsvæsenet blev der peget på, at det baseret på indholdet lige så vel kunne være en masteruddannelse i mental sundhed eller noget med trivsel.
- Indholdet af uddannelsen synes relevant i forhold til det overordnede sigte med uddannelsen.
- Der er enighed om, at det ikke er en uddannelse, der tager arbejde fra psykologer. Opgaven som fagprofessionel med en særlig psykologisk ekspertise vil styrke opgavevaretagelsen inden for eksisterende arbejdsområder, hvor psykologer typisk ikke har den faglige indsigt til at løse den primære opgave.

Mødet med aftagerpanelet fik udviklingsgruppen til at:

- Fastholde både uddannelsessektoren, private virksomheder og sundhedssektoren i masteruddannelsens målgruppe.
- Ændre arbejdstitlen master i velfærdspsykologi til den endelige titel master i trivsel og psykologisk velfærd. Psykologisk velfærd fastholdes i titlen for at betone den psykologiske tilgang og for at betone uddannelsens inklusion af kontekstuelle faktorer i belysningen af trivsel og psykisk velbefindende.
- Foretage yderligere interessent-involvering i valideringen af uddannelsesindhold og titel gennem korte interviews og/eller skriftligt fremsendte spørgsmål til ledende medarbejdere fra faglige organisationer i tilknytning til de forskellige områder, der var blevet nævnt som deltagere/aftagere på en ny masteruddannelse i trivsel og psykologisk velfærd. Endvidere er der taget kontakt til en patientforening med henblik på at få materialet yderligere kvalificeret, set i forhold til det samfundsmæssige behov.

Referat fra mødet kan findes som bilag 1.

Involvering af flere interessenter
Udviklingsgruppen besluttede som nævnt at inkludere en bredere aftager-/interessantkreds for at få be- eller afkræftet forskellige potentielle faggruppers eller fagområders interesse for uddannelsen. Der blev taget kontakt til disse foreninger og interesseorganisationer:

- Dansk Psykologforening: For at få foreningens vurdering af om masteruddannelsen i trivsel og psykologisk velfærds dimittender vil komme til at konkurrere med psykologer om jobs. Det er foreningens vurdering, at dimittenderne fra masteruddannelsen ikke vil komme til at konkurrere med psykologer om traditionelle psykologjob.

- Danmarks lærerforening: For at få foreningens vurdering af om masteruddannelsen i trivsel og psykologisk velfærd er relevant for foreningens medlemmer. Det er foreningens vurdering, at uddannelsen vil være interessant for en del af medlemmerne. Foreningen peger også på, at man ser et behov for en bred psykologfaglig uddannelse som en overbygningsuddannelse til erfarne lærere samt at man gerne ser overbygningsuddannelser rettet ind mod funktioner på skolerne og i de lokale skolevæsener (herunder PPR). Fokus på f.eks. trivsel må ikke føre til 'tunnelsyn' og risikere ikke at kunne bidrage til de mange facetter af 'inklusionsudfordringen' i folkeskolen.

- BUPL (Børne- og ungdomspædagogernes landsforbund – forbundet for pædagoger og klubfolk): For at få foreningens vurdering af, om masteruddannelsen i trivsel og psykologisk velfærd er relevant for foreningens medlemmer. Også BUPL vurderer at uddannelsen i lyset af trivselskrisen er relevant for foreningens medlemmer. Det blev samtidig oplyst, at mange medlemmer af BUPL efterspørger mere psykologisk viden samtidig med, at der efterspørges praksisnær viden. Samtidig foreslår BUPL, at trivsel/mistrivsel i uddannelsen belyses ud fra et pædagogisk perspektiv.

- Dansk Sygeplejeråd: For at få foreningens vurdering af masteruddannelsens relevans for foreningens medlemmer. Dansk Sygeplejeråd vurderer ligeledes at masteruddannelsen i trivsel og psykologisk velfærd er relevant for flere af deres medlemmer. Endvidere påpegede Dansk Sygeplejeråd også at underviserne på hhv. professionshøjskolerne samt SOSU-skolerne kunne være indenfor master i trivsel og psykologisk velfærds målgruppe.

- Dansk Socialrådgiverforening: For at få foreningens vurdering af masteruddannelsens relevans for foreningens medlemmer. Dansk Socialrådgiverforening finder master i trivsel og psykologisk velfærd interessant og relevant for foreningens medlemmer. Dansk Socialrådgiverforening bekræfter samtidig at der mangler viden og kompetencer til at håndtere den fagprofessionelle indsats i forbindelse med trivselsproblematikken.

- Uddannelsesforbundet: For at få foreningens vurdering af masteruddannelsens relevans for foreningens medlemmer. Uddannelsesforbundet vurderer at master i trivsel og psykologisk velfærd er interessant og relevant for dele af deres medlemsgrupper. Uddannelsesforbundet peger desuden på udveksling af relevante valgfag, fra andre masteruddannelser, så der kan bygges bro mellem relevante fagområder.

Ydermere har udviklingsgruppen rakt ud til Alzheimerforeningen med en todelt forespørgsel. Dels for at få deres vurdering af behovet for netop en master med trivsel og psykologisk velfærd som fagligt omdrejningspunkt og for at høre deres holdning og faglige vurdering af hvorvidt at den populært omtalte 'trivsels-krise' er i vækst.

- Alzheimerforeningen påpeger, at der indenfor demensområdet er flere problematikker, når det kommer til foreningens medlemmers trivsel og psykologiske velfærd. Dels mangler viden hos de fagprofessionelle om hvordan trivsel og psykologisk velfærd sikres hos borgere med demens og samtidig bekræfter foreningen en stigende mistrivsel og ensomhed, hos foreningens medlemmer.

Involveringen af de faglige organisationer førte til en række refleksioner i udviklingsgruppen og indgik også i beslutningsgrundlaget i fht. en række centrale beslutninger i uddannelsesudviklingen:

- Danmarks lærerforenings opfordring til funktionsretning og advarsel mod 'tunnelsyn' gav en to-delt refleksion: Masteruddannelsen skal tilrettelægges, så de lærere, der deltager, kan bruge uddannelsen til at kvalificere sig særligt til funktionen som trivselsperson. Hvad angår advarslen mod 'tunnelsyn' understregede den, at det er vigtigt at uddannelsen starter med en bred introduktion til det psykologiske fagområde. Ved at fastholde at uddannelsen både beskæftiger sig med trivsel og psykologisk velfærd vurderer udviklingsgruppen, at der netop skabes rum for at uddannelsen ikke får en snævert individ-orienteret syn på trivsel, men derimod et bredt perspektiv på såvel individbundne forhold som kontekstuelle og relationelle forhold af væsentlig betydning. Udviklingsgruppen er dog også bevidste om, at der med en masteruddannelse på 60 ECTS-point ikke kan lave en uddannelse med samme bredde som en kandidatuddannelse på 120 ECTS-point. Derfor fastholdes en væsentlig grad af målretning oven på den brede introduktion til det psykologiske fagområde.

- BUPL's opfordring til at lave en uddannelse som er praksisrettet vurderede uddannelsesgruppen er delvist i tråd med lærerforeningens opfordring til at rette masteruddannelsen mod specifikke funktioner. Det er således intentionen, at masteruddannelsen både skal tage afsæt i praksis og give handlekompetence på masterniveau. Udviklingsgruppen vurderer også, at uddannelsens tilrettelæggelse som problembaseret læring i grupper (PBL) er et centralt middel til at få uddannelsens praksisrettet ved at bygge på deltagernes eget arbejde med, under vejledning, at sætte uddannelsens teoretiske stof i spil i en konkret praksis.

Involvering af potentielle deltagere på masteruddannelsen
Udover at være relevant for aftagerne og forskellige interesseorganisationer er det også vigtigt at en masteruddannelse appellerer til potentielle deltagere, herunder at den inden for de overordnede rammer, som fastlægges på baggrund af aftagernes input, også har en relevant progression fra adgangsgivende uddannelse. Ydermere at den opleves relevant i forlængelse af individuel erhvervserfaring. Udviklingsgruppen har derfor gennemført korte kvalitative dialoger med syv personer med job- og uddannelsesprofiler inden for uddannelsens primære målgrupper. Udviklingsgruppen har derudover fået data fra 21 ledere uden personaleansvar og menige medarbejdere, der besvarede Moos-Bjerres undersøgelse.

Dialogen med personer i uddannelsens målgrupper gav udviklingsgruppen en række indsigter og bidrog til flere beslutninger:

- Medarbejdere i uddannelses- og dagtilbudssektoren efterspørger mere viden om f.eks. pædagogisk psykologi, om relationsdannelse, om trivsel og psykologisk velfærd i bred forstand. Både folkeskolelærere og pædagoger med en professionsbacheloralder på max 15 år svarer overraskende klart, at de fik ingen eller næsten ingen undervisning i psykologiske forhold under deres uddannelse. Dette indikerer, at også målgruppen selv efterspørger mere viden om trivsel og psykologisk velfærd. Endvidere er også grund til at antage, at universitetet i forhold til denne del af målgruppen kan starte masteruddannelsen med forventning om en ret begrænset forudgående psykologisk indsigt.

- Medarbejdere i uddannelses- og dagtilbudssektoren nævner også specifikt trivselsarbejde i relation til digitale medier som et kompetencegab. Derfor fastholdes i uddannelsen en særlig opmærksomhed på muligheder og udfordringer knyttet til digitale medier i arbejdet med trivsel og psykologisk velfærd.

- En enkelt medarbejder fra en SOSU-skole peger specifikt på, at arbejdspsykologi ville kunne bidrage til at eleverne forberedes bedre på praktikken, men at vedkommende mangler viden indenfor feltet og kompetencer som følger heraf. Det indikerer at arbejdspsykologien også kan være relevant i uddannelsessammenhænge, hvor vekselvirkningen mellem skoleophold og praktik er vigtige for læreprocessen, men hvor overgangen fra skole til praktik samtidig potentielt giver mistrivsel og frafald blandt eleverne.

Opsummering
Bidragene fra dialogen med aftagere og andre interessenter har medvirket til en skærpet kompetenceprofil, et øget fokus på en klar målgruppe samt faglige forbedringer i uddannelsens indhold. Aftagerne har bekræftet udviklingsgruppens konklusioner fra den indledningsvise analyse om, at der mangler en masteruddannelse forankret i psykologi med særskilt fokus på trivsel og psykologisk velfærd. Bidrag fra eksterne aftagere, behovsanalysen, aftagerpanel og intern sparring danner således baggrund for udviklingen af uddannelsens indhold og struktur.

Sammenhængen mellem uddannelsens kompetenceprofil og uddannelsens erhvervssigte

Som beskrevet ovenfor har den løbende inddragelse af aftagere og potentielle deltagere haft afgørende betydning for uddannelsens kompetenceprofil (vedlagt som bilag 2). Masteruddannelsen i trivsel og psykologisk velfærd har til formål at øge kompetenceniveauet blandt de fagprofessionelle, der arbejder i centrale roller i velfærdssamfundets forskellige institutioner. Uddannelsen skal sætte den studerende i stand til bedre at forstå og arbejde med de psykologiske problemstillinger, der er knyttet til menneskets psykiske trivsel, udvikling og helbred. Den faglige kerne i trivsel og psykologisk velfærd omhandler menneskets emotionelle, psykiske og fysiske velfærd og trivsel, og det i særdeleshed i de samfundsmæssige sammenhænge og institutioner, der er indrettet på at berige, forbedre og intervenere i menneskers liv.
I det følgende beskrives med konkrete eksempler på kompetencegab de områder, som de potentielle aftagerorganisationer beskæftiger sig med og efterspørger i relation til trivsel og psykologisk velfærd, og hvorledes dette understøttes i uddannelsens kompetenceprofil. Gennemgangen er organiseret så eksemplerne fra uddannelsens tre erhvervsmæssige hovedområder (1. Skole, uddannelse og dagtilbud, 2. Støtte- og sundhedsfunktioner og 3. HR-funktioner i private og offentlige virksomheder) gennemgås først, hvorefter en fælles redegørelse for koblingen til uddannelsens kompetenceprofil følger.

Skole, uddannelse og dagtilbud
I skoler og dagtilbud efterspørger ledere, medarbejdere og interesseorganisationer en forbedret indsigt i og evne til at arbejde konstruktivt med udvikling af trivsel og psykologisk velfærd for elever og medarbejdere. Det vil sige, at der efterspørges både en dybere psykologisk funderet forståelse af fagområdet og konkret handlekompetence, så man i forlængelse af vurderede behov kan iværksætte og evaluere tiltag, der skal øge trivsel og psykologisk velfærd for specifikke grupper i konkrete sammenhænge.

Behovet kommer til udtryk i aftagerundersøgelsen ved Moos-Bjerre hvor det primære fokus er dagtilbud, skole og uddannelse og hvor 51% af respondenterne finder det relevant at efteruddanne deres medarbejdere på en masteruddannelse, der handler om trivsel.

I de kvalitative dialoger med aftagerpanel, interesseorganisationer og potentielle deltagere på masteruddannelsen udtrykkes behovet for at forstå trivsel og psykologisk velfærd bedre:

"Pædagogerne er uundværlige i trivselsarbejdet i skolen […] Men jeg har savnet psykologisk viden om trivselsarbejdet. Erfaring gør det ikke alene […] Og dét at have en måde at måle det på"

Skolepædagog

Lærerne efterspørger en tilsvarende støtte til arbejdet i folkeskolen med henblik på at kunne genkende og forstå trivsel i praksis:

"Det er jo alt lige fra fællesskabsskabende lege her i indskolingen til hvordan spotter man et barn i mistrivsel, hvordan taler man med børn i mistrivsel, hvordan får jeg stillet de rigtige spørgsmål uden at gøre det værre."

Folkeskolelærer

Derudover efterspørges specifikt hjælp i forhold til trivsel, psykologisk velfærd og digitale sociale medier:

"Hvis digitale medier og dermed de sociale medier bliver skolens ansvar, at opdrage i og det er ofte det, som der lægges op til, så er vi ikke klædt godt nok på."

Lærer

Vi har også set behov for handlekompetence på dagtilbudsområdet:

"Jeg arbejder jo i en integreret institution og i forhold til børnehavebørnene mangler jeg redskaber til at hjælpe børnene med at regulere deres følelser."

Vuggestuepædagog

Samme pædagog udtrykte også behov for at tilegne sig et fagsprog, der kan styrke kommunikationen med andre faggrupper:

"Når vi spotter et barn i mistrivsel, er det svært at få hjælp fra andre faggrupper og i resten af systemet. Særligt PPR. Hvis vi havde et mere tydeligt psykolog-fagligt sprog kunne det måske være lettere."

Vuggestuepædagog

Sigtet med masteruddannelsen er at fagprofessionelle på dette område bedre kan løfte et særligt ansvar for trivsel og psykologisk velfærd. Det kan være ved at påtage sig specialistfunktioner på trivselsområdet. I Aalborg Kommune har alle skoler f.eks. en trivselsperson med særligt ansvar for monitorering og trivselsindsatser på skolen. På nationalt plan gennemføres der trivselsmålinger på alle skoler og opfølgning på mistrivsel der påvises gennem denne undersøgelse eller på anden vis kommer til skolens kendskab er obligatoriske. Masteruddannelsen giver kompetence til at monitorere trivsel, til at analysere resultaterne af den nationale trivselsmåling og til at handle kvalificeret på den viden men opnår derigennem.

Området for støtte og sundhedsfunktioner i kommunalt og regionalt regi

I forhold til sundhedsområdet er det flere gange i den samlede undersøgelse af behovet for uddannelsen blevet understreget, at samfundet mangler arbejdskraft, der er kompetent til i højere grad at kunne arbejde med trivsel og psykologisk velfærd. Herunder i sundhedssektoren i bred forstand, hvor flere af de kendte sundhedsprofessioner, f.eks. sygeplejersker, primært eller måske næste udelukkende er uddannet til at forholde sig til somatisk sygdom, mens de har meget få kompetencer, når det kommer til arbejdet med livskvalitet i bredere forstand i form af trivsel og psykologisk velfærd for f.eks. patientgrupper med somatisk sygdom. Dette behov illustreres ved følgende udsagn:

"For sygeplejersker er det diagnosen som fylder. Det er ikke mennesket og trivslen […] Men det handler om den måde vi laver sygehus på og den måde som vi har indrettet os på, altså igen med den høje grad af specialiseringer."

"Jeg synes ikke at jeg som nyuddannet sygeplejerske blev godt nok klædt på i forhold til dét med trivsel og psykisk velfærd hos patienten" […] Vi taler ikke om det psykiske. Altså WHO's sundhedsbegreb, det psykiske, det sociale og det fysiske. Vi mangler værktøjerne til at tale om den psykiske del."

"Patienter som står i en ny livssituation. Hvis de for eksempel har fået en kronisk sygdom og hele deres livsbane skal ændres. Hvordan hjælper vi som sundhedsprofessionelle i forhold til psykologisk velfærd? Det mangler vi mere viden om."

Sygeplejerske

Andre steder i sundhedssystemet ser udviklingsgruppen også efterspørgsel på større viden om trivsel og psykologisk velfærd - her f.eks. en kommunal sygeplejerske (hjemmesygeplejerske), der i forbindelse med besøgene i borgeres hjem oplever at have en stor opgave og ret begrænsede kompetencer på netop det felt:

"Jeg mangler redskaberne til at hjælpe dem ud af mistrivslen"

"Vi er selv-visiterende. Altså jeg kan godt visitere ydelsen 'psykisk støtte' til borgeren, men det ændrer ikke på at jeg ikke føler at jeg er klædt godt nok på. Psykisk støtte varetages enten af en sosu-assistent eller af en sygeplejerske"

Kommunal sygeplejerske

Ovenstående udsagn er helt i tråd med den undersøgelse, Danske Patienter publicerede i 2021 undersøgelsen 'Tættere på trivsel'[12]. Undersøgelsen viste, at patienter med længerevarende sygdom og særligt multisyge patienter for en meget stor dels vedkommende oplever mistrivsel og lav psykologisk velfærd undervejs i og efter sygdomsforløbet. Cirka halvdelen af de ramte blev tilbudt en samtale med en læge eller anden sundhedsprofessionel i hospitalsregi, mens andre fik hjælp i kommunalt, privat eller foreningsregi. Af dem der fik hjælp, oplevede kun 32% af de fik den rigtige hjælp. 43% oplevede, at hjælpen kun til dels ramte rigtigt og 26% oplevede, at hjælpen kun i lille grad eller slet ikke var det, de havde brug for. Disse forhold skal sammenholdes med at patienter med god trivsel og psykologisk velfærd i bredere forstand ifølge fagpersoner har mindre sandsynlighed for genindlæggelse.

Sigtet med masteruddannelsen er at fagprofessionelle også på dette område, bedre kan løfte et særligt ansvar for trivsel og psykologisk velfærd. Dels ved at tilføre sundhedsvæsenet større kompetence til at forstå, hvordan sygdomsforløb påvirker patienternes trivsel og psykologiske velfærd, dels ved at tilføre kompetence til at kunne træffe de valg om behandling, kommunikation mv, som med størst sandsynlighed giver bedst trivsel. Slutteligt ved at tilføre kompetence til løbende at føre en kvalificeret dialog med alle patienter og andre borgere om deres trivsel og psykologiske velfærd. Det kan f.eks. være i form af en specialistfunktion for sygeplejersker i kommunalt regi og på sygehusene, hvor de kan rådgive fagfæller.

HR-funktioner i private og offentlige virksomheder
Som tidligere nævnt har data indsamlet fra potentielle studerende på uddannelsen indikeret, at der på f.eks. sosu-uddannelsesområdet kunne ønskes en bedre forberedelse af eleverne på dele af arbejdsvirkeligheden i praktikken, hvilket muligvis også kan betragtes som krav til HR-funktionen i den organisation, hvor praktikken afvikles. Det eksemplificeres ved en lærer fra en sosu-skole, der sætter ord på behovet for at have kompetence til at give eleverne en bedre ballast før deres praktik, så de bedre kan begå sig i de organisationer og kulturer de bliver en del af for derved at forebygge frafald:

"Vi vil så gerne give dem den her ballast, så de bliver i stand til at være i praktikken. Forberede dem bedst muligt i forhold til at kunne være der og ikke falde fra. Her ville mere viden om arbejdspsykologi være godt"

"Trivsel hos eleverne er noget som i høj grad også foregår ude i oplæringen. Frafaldet sker ude i oplæringen, altså i praktikkerne. De kan komme ud i en dårlig arbejdskultur og det vil vi gerne forberede dem på. Måske med mere viden omkring arbejdspsykologi og forandringer i organisationer"

Lærer på Sosu-skole

I drøftelserne med aftagerpanelet fyldte stressforebyggelse og arbejdet med trivsel og psykologisk velfærd på arbejdspladser meget. Det blev f.eks. fremhævet at:

"Organisationerne mangler viden og redskaber til hvordan de opbygger en forebyggelsesstrategi i forhold til stress og mistrivsel. Det er ikke et spørgsmål om at ansætte en hel HR-medarbejder eller at en medarbejder tager en hel HR-uddannelse. På en HR-relateret uddannelse vil der være for mange fag, som giver viden som de måske allerede har i forvejen."

"Det handler om at få et sæt af kompetencer, som man især kan gøre brug af når man som virksomhed er vækstet fra f.eks. 7-9 medarbejdere og til 20 medarbejdere. Det er ofte her vi ser manglende kompetencer og viden i forhold til forebyggelse og håndtering af stress og mistrivsel"

"Der er behov for nogle værktøjer, kompetencer og teorier i forhold til en dybere forståelse af hvad stress og mistrivsel er i små og mellemstore virksomheder"

[12] Danske Patienter, 2021: 'Tættere på trivsel' (https://danskepatienter.dk/sites/danskepatienter.dk/files/media/document/Unders%C3%B8gelse_T%C3%A6ttere%20pa%CC%8A%20trivsel.pdf)

Medlem af aftagerpanel

Typiske jobfunktioner som dimittenderne forventes at påtage sig:

Sigtet med masteruddannelsen er at fagprofessionelle også på dette område bedre kan løfte et særligt ansvar for trivsel og psykologisk velfærd som en del af varetagelsen af ledelsesopgaver i mindre virksomheder og som mere specifikke HR- og trivselsopgaver i større og mere funktionsopdelte virksomheder.

Tabel 4: Kobling af erhvervssigte og kompetenceprofil.

Erhvervssigte De fagprofessionelle og deres ledere efterspørger og/eller andre interessenter efterspørger på tværs af de 3 hovedmålgrupper	**Kompetenceprofil** Kompetenceefterspørgslen koblet med kvalifikationsrammens retningslinjer og faglige overvejelser om uddannelsesprogression udmøntes i følgende kompetenceprofil
• Mere psykologisk viden om trivsel (vidensmål 1, 2, 6) • Kendskab til hvordan et barn eller anden borger i mistrivsel spottes (vidensmål 3, 5) • Opdateret viden om trivselsarbejdet (vidensmål 2, 4) • Indsigt i arbejdet med digitale medier, trivsel og psykologisk velfærd (vidensmål 2)	**Viden:** 1. Har grundlæggende viden om psykologiske grunddiscipliner som almenpsykologi, pædagogisk psykologi, sundhedspsykologi samt arbejds- og organisationspsykologi og klinisk psykologi 2. Har viden baseret på højeste internationale forskning inden for psykologisk funderede tilgange til trivsel og psykologisk velfærd, herunder også viden om digitale mediers særlige betydning 3. Har viden om kvalitative og kvantitative metoder til at undersøge trivsel og psykologisk velfærd 4. Har viden om mulighederne for at foretage interventions- og forandringsprocesser med det mål at forebygge mistrivsel og øge psykologisk velfærd 5. Har grundlæggende viden om forsknings- og fagetik i tilknytning til arbejdet med trivsel og psykologisk velfærd. 6. Kan forstå og på et videnskabeligt grundlag reflektere over fagområdets viden samt kunne identificere videnskabelige problemstillinger.
• Redskaber til at hjælpe børn og andre med at regulere deres følelser (færdighedsmål 2) • Redskaber til at hjælpe personer ud af mistrivsel (færdighedsmål 2) • Evne til at lave forebyggelse strategier i specifikke sammenhænge (færdighedsmål 1 og 2) • Evne til at i et relevant sprog eller fagsprog at kommunikere med andre eksperter – f.eks. PPR (færdighedsmål 3)	**Færdigheder:** 1. Kan udføre undersøgelser indenfor konkrete og praksisrelevante områder med brug af relevante videnskabelige metoder fra psykologien og andre beslægtede fagområder med henblik på at forstå, forebygge og forbedre trivsels- og psykologiske velfærdsproblemstillinger for specifikke målgrupper og i specifikke sammenhænge. 2. Kan vurdere og vælge blandt psykologiens og beslægtede fagområders videnskabelige teorier, metoder, redskaber og generelle færdigheder samt på et videnskabeligt grundlag opstille nye analyse- og løsningsmodeller inden for fagfeltet trivsel og psykologisk velfærd.

	3. Kan formidle forskningsbaseret viden og diskutere professionelle og videnskabelige problemstillinger med både fagfæller og ikke-specialister.
• Kan stille spørgsmål til de grundlæggende antagelser og praksisser i en specifik organisation med henblik på evt. at forandre i en retning der fremmer trivsel og psykologisk velfærd (kompetencemål 1, 2, 3) • Kan tilrettelægge samarbejde med egen faggruppe og andre faggrupper om trivsel og psykologisk velfærd (kompetencemål 3) • Kan lære med afsæt i egen praksis og konkrete problemer derfra (kompetencemål 1, 2, 3) • Kan følge den faglige udvikling og vurdere nye teorier, metoder og interventionsformer inden for fagområdet (kompetencemål 2)	**Kompetencer:** 1. Kan styre arbejds- og udviklingssituationer, der er komplekse, uforudsigelige og forudsætter nye løsningsmodeller med afsæt i fagområderne trivsel og psykologisk velfærd. 2. Kan selvstændigt tage ansvar for egen faglig udvikling og specialisering inden for fagområderne trivsel og psykologisk velfærd. 3. Kan igangsætte og gennemføre fagligt og tværfagligt samarbejde og påtage sig professionelt ansvar med henblik med afsæt i fagområderne trivsel og psykologisk velfærd.

Da masteruddannelsen tilrettelægges som problembaseret læring (PBL) imødekommes det udbredte ønske fra aftagere og andre interessenter om, at uddannelsen funderes i deltagernes praksis. I PBL på AAU er det netop et centralt princip, at læringen drives af problemstillinger, som de studerende selv identificerer.

Vurdering af det samfundsmæssige behov for uddannelsen

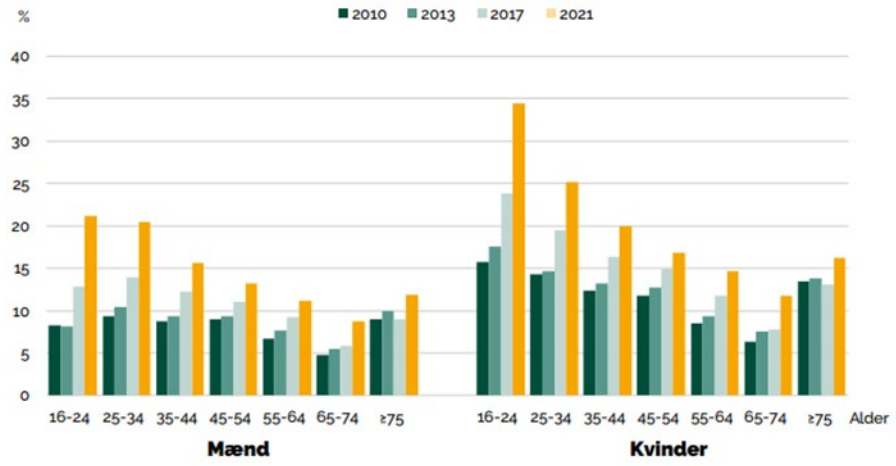
I redegørelsen for baggrunden for ansøgningen om at oprette en masteruddannelse i trivsel og psykologisk velfærd er der redegjort for det statistiske belæg for, at vi som samfund er i en trivselskrise og har behov for kompetencer, som et af midlerne til at komme ud af krisen. Dette er også underbygget med redegørelserne for aftagerinvolvering i udviklingen og af uddannelsen og i koblingen af erhvervssigte og kompetenceprofil for uddannelsen.

I det følgende redegøres yderligere for trivselskrisens omfang og for arbejdsmarkedets efterspørgsel på kompetencer inden for trivsel og psykologisk velfærd.

Det samfundsmæssige behov for viden om trivsel og velfærd

Sundhedsstyrelsens undersøgelse ”Danskernes Sundhed, 2021” viser, at der i det danske samfund er en stigende andel af mænd og kvinder i alle aldersgrupper med lav score på en mental helbredsskala relateret til eksempelvis stress, sociale relationer og trivsel (se tabel 5).

Tabel 5: Sundhedsstyrelsen: Danskernes Sundhed, 2021[13]. Andel, der har en lav score på den mentale helbredsskala, blandt mænd og kvinder i forskellige aldersgrupper.

Undersøgelsen viser tydeligt, at problemet er voksende på tværs af køn og aldersgrupper. Selv hvis seneste datapunkt i 2021 frasorteres med henvisning til at covid-19 gav en helt særlig samfundsmæssig situation, som muligvis bidrog til mistrivsel, så er tendensen stadig meget negativ.

I det følgende redegøres der for at lav trivsel og dårlig psykologisk velfærd også findes inden for hvert af uddannelsens målgrupper og at det kan kobles til at arbejdsgiverne har stigende fokus på trivsel og efterspørger medarbejdere med kompetencer på feltet.

Området skole, uddannelse og dagtilbud
Som nævnt tidligere i baggrundsafsnittet har der i Danmark i de senere år været fokus på trivselsproblemstillinger hos særligt børn og unge. I 2021 udkom Vidensråd for Forebyggelse[14] med en rapport, som beskriver at 6-11% af børn og unge rapporterer lav livstilfredshed. Samtidig med at andelen med høj livstilfredshed blandt 11-15-årige er faldet over de seneste årtier samt op mod 10% af 4.-9.-klasses elever scorer lavt på social trivsel[15].

Det nationale forsknings- og analysecenter for velfærd viser, at unge som har lav mental sundhed har større sandsynlighed for ikke at være i arbejde eller i uddannelse som 25-årige, og større sandsynlighed for ikke at have gennemført en ungdomsuddannelse som 25-årige. En tidlig indsats mod mistrivsel er yderst vigtig og uddannelsesinstitutionerne er centrale i den forbindelse.

Reformkommissionen, nedsat af den forrige regering, peger også i Nye Reformveje 2 på, at et stigende antal af unge får en psykiatrisk diagnose, at PPR rapporterer om mere mistrivsel og at børns trivsel er vigtig for deres senere skolegang[16].

Området støtte- og sundhedsfunktioner i kommunalt og regionalt regi
Indenfor sundhedsområdet - sygehuse, ældrepleje, psykiatrien etc., eksisterer der er stort behov for viden om trivsel og psykologisk velfærd. En undersøgelse af Arbejdstilsynet i perioden 2012-2018 viste, at hver tredje

[13] Sundhedsstyrelsen 2021: 'Danskernes Sundhed' (https://www.sst.dk/-/media/Udgivelser/2022/Sundhedsprofil/Sundhedsprofilen.ashx?sc_lang=da&hash=5C9A9A81483F6C987D5651976B72ECB2
[14] Vidensråd for forebyggelse, 2021: 'Mental sundhed og psykisk sygdom hos 0-9-årige børn' (https://vidensraad.dk/rapport/mental-sundhed-og-psykisk-sygdom-hos-0-9-aarige-boern)
[15] Vidensråd for forebyggelse, 2020: 'Mental sundhed og sygdom hos børn og unge i alderen 10-24 år – forekomst, udvikling og forebyggelsesmuligheder' (https://vidensraad.dk/rapport/mental-sundhed-og-sygdom-hos-boern-og-unge-i-alderen-10-24-aar-forekomst-udvikling-og)
[16] Reformkommissionen, 2023: 'Nye reformveje 2' (https://reformkommissionen.dk/udgivelser/nye-reformveje-2/)

medarbejder på døgninstitutioner og i hjemmepleje har været udsat for vold eller trusler om vold[17]. Ældresagen mener, at der er et behov for uddannelse indenfor opsporing, forebyggelse og behandling af mistrivsel hos ældre samt styrkelse af det tværfaglige samarbejde med f.eks. psykologer[18]. På de danske sygehuse er der et stort fokus på betydning af personalets og patienternes trivsel for både sundhed og fastholdelse[19]. Spørgeskemaundersøgelsen "Tættere på trivsel" af Danske Patienter peger på at tre ud af fem patienter med langtidssygdomme er i risiko eller nogen risiko for depression eller stress og mere end 60% af patienterne mener at god trivsel har positiv effekt på sygdom og behandling[20]. Endvidere udtalte aftagerrepræsentanten i aftagerpanelet Søren Martin Andersen fra Børne- og Ungdomspsykiatrien at:

> *"Herinde i Børne- og Ungdomspsykiatrien har vi jo kraftig, kraftig stigning af henviste børn og unge på grund af mistrivsel. Det er jo meget meget oppe i tiden. Og det er jo ikke kun på børn og ungeområdet, indenfor psykiatrien. Det er jo også ud fra primærsektoren. Og det vi ved er jo, at når vi sammenligner os med andre OECD-lande, at det er dét samme billede i udlandet."*

Tidligere i denne rapport blev det nævnt i forbindelse med redegørelsen for involvering af aftagere, interessenter og potentielle deltager på masteruddannelsen i trivsel og psykologisk velfærd at mere viden om patienters trivsel og psykologiske velfærd efterspørges fra flere sider.

Trivsel er også undersøgt med specifikt fokus på den ældre del af befolkningen – f.eks. i Ældres sundhed og trivsel - ældreprofilen 2019[21]. Heraf fremgår også at ældre (65 år og ældre) med alderen får et gradvist dårligere fysisk og mentalt helbred og at en stor gruppe blandt de ældre mistrives på forskellig vis. F.eks. er der en væsentlig gruppe, der gennem længere tid har oplevet tristhed:

Tabel 6: En stor andel af ældre føler sig trist til mode.

Andel, der i de sidste 4 uger hele tiden eller det meste af tiden har følt sig trist til mode, fordelt efter aldersgruppe. 2017.

	65-74 år	75-84 år	≥85 år	I alt
MÆND				
Procent	5,8	6,5	9,0	6,3
Antal svarpersoner	*15.989*	*7.221*	*1.398*	*24.608*
KVINDER				
Procent	6,3	7,5	10,3	7,1
Antal svarpersoner	*16.577*	*7.522*	*2.052*	*26.151*

Den Nationale Sundhedsprofil 2017

[17] Arbejdstilsynet, 2012-2018: 'Arbejdsmiljø og Helbred' (https://at.dk/arbejdsmiljoe-i-tal/national-overvaagning-af-arbejdsmiljoeet-blandt-loenmodtagere-2021/arbejdsmiljoe-og-helbred-2012-2018/ https://marselisborg-arbejdsmiljo.dk/forebyg-kraenkelser-og-seksuel-chikane-paa-arbejdspladsen/)
[18] Ældresagen, 2020: 'Social omsorg skal skrives ind i Serviceloven' (https://www.aeldresagen.dk/presse/maerkesager/ensomhed/synspunkt/social-omsorg-skal-skrives-ind-i-serviceloven)
[19] Rigshospitalet, 2021: 'Det menneskelige hospital' (https://www.rigshospitalet.dk/afdelinger-og-klinikker/kraeft-og-organsygdomme/om-center-for-kraeft-og-organsygdomme/Documents/Det%20menneskelige%20hospital%20STRATEGI%20tilrettet%2031%20august%202021.pdf)
[20] Danske Patienter, 2021: 'Tættere på trivsel' (https://danskepatienter.dk/sites/danskepatienter.dk/files/media/document/Unders%C3%B8gelse_T%C3%A6ttere%20pa%CC%8A%20trivsel.pdf)
[21] Sundhedsstyrelsen, 2019: 'Ældres sundhed og trivsel' (https://www.sst.dk/-/media/Udgivelser/2019/%C3%86ldres-sundhed-og-trivsel.ashx?la=da&hash=3835E7DDE20760469754D66649C3CACC0F47125B)

Tabel 7: En meget stor gruppe ældre mennesker udviser også et højt stressniveau.

Andel med højt stressniveau, fordelt efter aldersgruppe. 2017.

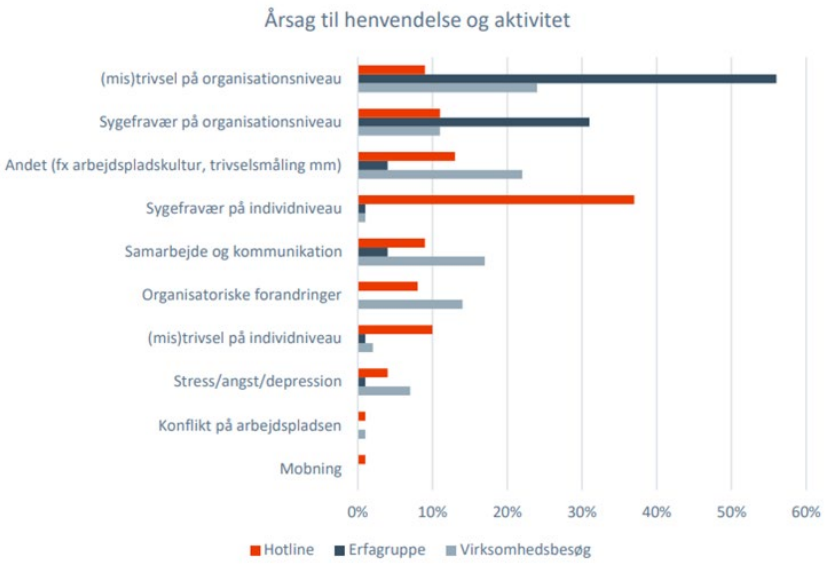
	65-74 år	75-84 år	≥85 år	I alt
MÆND				
Procent	14,6	19,2	26,5	16,7
Antal svarpersoner	*15.364*	*6.796*	*1.245*	*23.405*
KVINDER				
Procent	19,3	24,9	33,9	22,5
Antal svarpersoner	*15.725*	*6.743*	*1.739*	*24.207*

Den Nationale Sundhedsprofil 2017

De tidligere nævnte undersøgelser fra Ældresagen og Danske patienter indikerer således at der er en meget stor gruppe ældre med højt stressniveau, som ikke får tilstrækkelig hjælp til at opnå en bedre trivsel og bedre psykologisk velfærd i det hele taget. Konsekvensen er tab af livskvalitet og måske øget fysisk sygdom til følge.

Området HR-funktioner i private og offentlige virksomheder
Per Knudsen, medejer af rådgivningsfirmaet DISCUS og aftagerpanelmedlem på psykologi, peger med udgangspunkt i evalueringsrapporten af CABI projektet "Tag hånd om trivslen" (2022) støttet af Velliv Foreningen, på, at "der er behov for nogle værktøjer, kompetencer og teorier i forhold til en dybere forståelse af, hvad stress og mistrivsel er i små og mellemstore virksomheder". I tabel 8 fremgår det, at mistrivsel og sygefravær på organisationsniveau udgør en stor andel af årsagerne til, at virksomheden søgte hjælp i projektet til at håndtere mentale sundhedsproblemstillinger.

Tabel 8: DISCUS (2022)[22]: N=456.

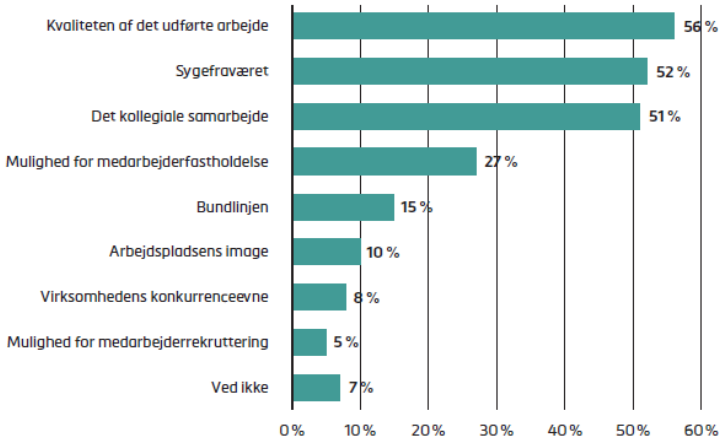

Tabel 8 og undersøgelsen bag viser meget tydeligt, at mistrivsel relativt betragtet på organisationsniveau er et stort tema, når det kommer til virksomhedernes efterspørgsel af hjælp.

[22] DISCUS, 2022: 'Slutevaluering – tag hånd om trivslen' (https://discus.dk/wp-content/uploads/2022/08/Evalueringsrapport-Mental-sundhed-i-SMV-final.pdf)

I undersøgelsen Medarbejdertrivsel i et ledelsesperspektiv dokumenterer Videncenter for god arbejdslyst og Krifa både omfang og konsekvenser af mistrivsel på arbejdspladsen i et ledelsesperspektiv[23]. Rapporten bygger på en undersøgelse blandt 1.000 ledere i danske virksomheder. Her skal særligt fremhæves ledernes vurdering af konsekvenserne af mistrivsel på arbejdspladsen og det er tydeligt, at mistrivsel ikke bare har konsekvenser for medarbejderen, men også for virksomheden:

Tabel 9: Ledernes vurdering af konsekvenserne af mistrivsel på arbejdspladsen.

Kilde: Videncenter for God Arbejdslyst, 2019

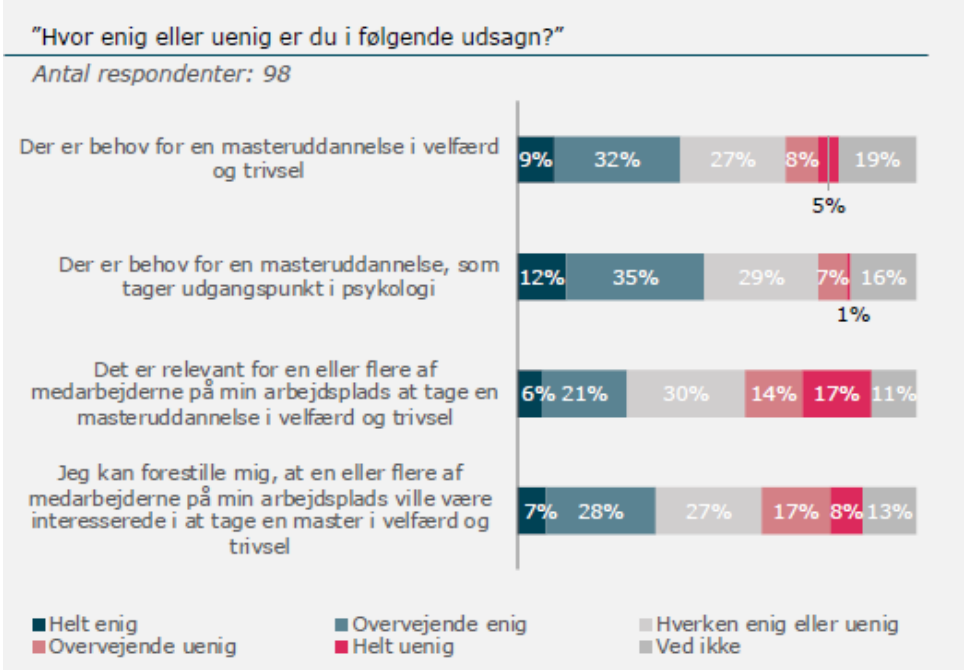
På europæisk plan er trivsels-relaterede problemer på arbejdspladsen dokumenteret gennem "*European Working Conditions Survey*"[24]. Undersøgelsen er gennemført syv gange startende i 1991 og siden 2005 hvert femte år indtil covid-19 udgaven i 2021 og den næste er planlagt til 2024. Den forbinder jobs, hvor man arbejder med mennesker og særligt jobs hvor man yder pleje og støtte til andre mennesker med øget risiko for at udvikle depression samt andre *mental health problems, fatigue and burnout.* Undersøgelsen peger dog også på, at der er noget at gøre – f.eks. ved at ledere og andre ved mere om årsagerne til mistrivslen.

Efterspørgsel på uddannelsens kompetenceprofil
På de foregående sider er det dokumenteret, at der i samfundet er en bredt forekommende mistrivsel og lav psykologisk velfærd mange steder og med mange konsekvenser. Det vil sige, der er et veldokumenteret problem som der eksisterer et samfundsmæssigt behov for at finde løsninger på. Spørgsmålet er hvad løsningen på problemet er? Først og fremmest er der næppe en enkelt løsning. Det tyder ingen undersøgelser på. Men der er omfattende data, der dokumenterer at arbejdsmarkedet i stigende grad efterspørger viden om trivsel og efter- og videreuddannelse som en relevant kilde til at bidrage til det nødvendige kompetenceløft inden for trivsel og psykologisk velfærd.

Behovsundersøgelsen af Moss-Bjerre peger på, at der er et behov og en efterspørgsel efter en masteruddannelse i velfærd og trivsel (se oversigten i tabel 10). Til spørgsmålet om der er et behov for en sådan uddannelse svarer 41% helt eller overvejende enig, og til spørgsmålet om en medarbejder ville være interesseret i at tage uddannelsen svarer 35% helt eller overvejende enig. Af de kvalitative interviews fremgår det bl.a., at virksomhederne arbejder med trivsel i forhold til medarbejdere, trivsel blandt elever, trivsel blandt klienter osv. Det fremgår endvidere at der er behov for at løfte de eksisterende kompetencer på dette område. Fokusset på trivsel er altså bredt, og noget der ses blandt størstedelen af de adspurgte offentlig og private virksomheder og institutioner.

[23] Krifa, 2019: 'Medarbejdertrivsel i et lederperspektiv' (https://krifa.dk/godarbejdslyst/dit-liv)
[24] Eurofound, 2022: 'Working conditions in the time of COVID-19: Implications for the future' (https://www.eurofound.europa.eu/publications/report/2022/working-conditions-in-the-time-of-covid-19-implications-for-the-future)

Tabel 10: Moos-Bjerre. N=98.

Moos-Bjerre konkluderer i behovsanalysen, at særligt trivsel fremhæves af både de interviewede videnspersoner og virksomheder som det væsentligste emnemæssige indhold i masteruddannelsen med reference til kompetencegabet mellem fagprofessionelle og den aktuelle udfordring for børn og unge, set i et trivselsperspektiv.

Interviews gennemført af Moos-Bjerre støtter dokumenterer kvalitativt at virksomhedernes arbejde med trivsel også udmøntes i et behov for uddannelsens dimittender:

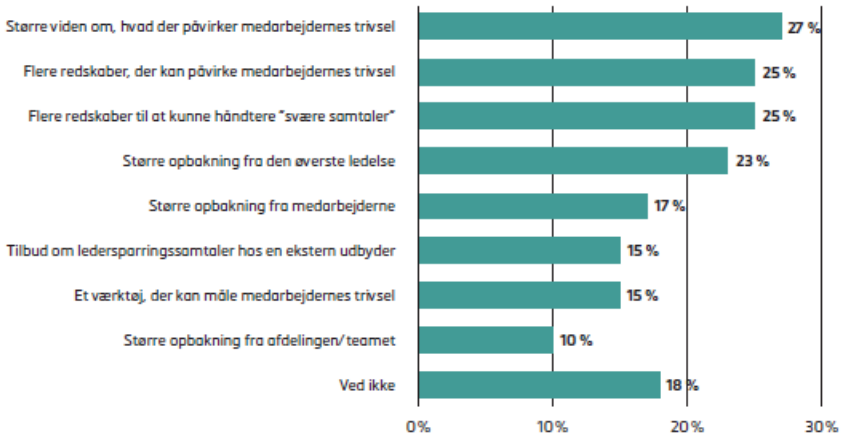
> *"Hvis jeg fik 'eksperter' i trivsel, ville jeg bruge den viden og lade den sprede sig som ringe i vandet til de andre medarbejdere, så det kunne blive forankret i organisationen. Uddannelsen vil kunne give et sprog for trivsel, der er meget relevant, og måske den også kan bringe en ny viden ind om, hvad der er på spil, og hvad for nogle muligheder vi har for at gøre tingene bedre."*
>
> *Citat: Leder fra virksomhed*

> *"Der er ingen tvivl om, at det vil være en god idé med en master i velfærd og trivsel. Det vil være fantastisk med sådan en master, for jeg synes, at det er så spændende. Og hvor ville jeg ønske, at mange tog den, for det vil kunne skabe forskelle på arbejdspladserne at få noget mere viden om trivsel."*
>
> *Citat: Leder fra virksomhed*

Resultaterne Moos-Bjerre er nået frem til understøttes af flere andre kilder. Den tidligere omtalte undersøgelse fra Videncenter for god arbejdslyst og Krifa[25] viser, at lederne efterspørger både mere viden og flere redskaber til anvendelse i arbejdet med at fremme trivsel på arbejdspladsen, som vist i tabel 11, nedenfor:

[25] Krifa, 2019: 'Medarbejdertrivsel i et lederperspektiv' (https://krifa.dk/godarbejdslyst/dit-liv)

Tabel 11: Hvad efterspørger lederne i arbejdet med medarbejdertrivsel?

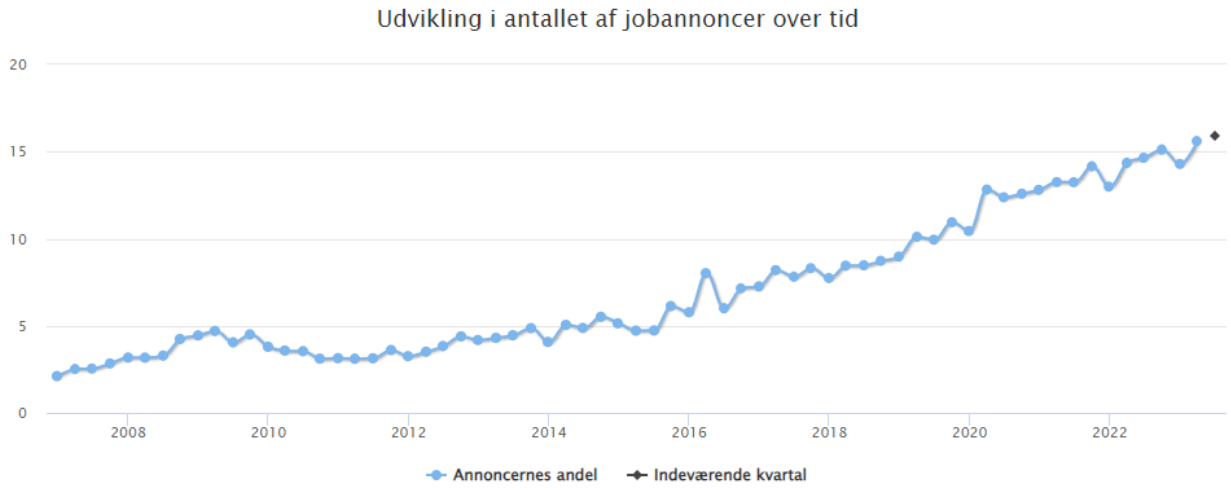

Kilde: Videncenter for God Arbejdslyst, 2019

Det fremgår også af ovennævnte undersøgelse, at lederne primært henter inspiration til trivselsarbejdet fra deres egen erfaring (39%) og fra ledernetværk (27%). Formel kompetencegivende uddannelse ser således ikke ud til at være en inspirationskilde hos lederne endnu, selvom de efterspørger kompetencer på området.

En anden tilgang til belysning af virksomhedernes efterspørgsel og prioritering af kompetencer inden for trivsel og psykologisk velfærd er at se på, hvad de skriver i stillingsopslag. En søgning på jobindex.dk med nøgleordet "trivsel" viser at brugen af begrebet i stillingsopslag har været støt stigende over de seneste 10 år. Opslaget giver ca. 2600 forskellige jobs, hvor "trivsel" indgår i beskrivelsen af jobfunktionen, knyttes til efterspurgte kompetencer eller på anden vis nævnes i stillingsopslaget. Dette ses i tabel 12. Corona-perioden med hjemmearbejde og opmærksomhed på muligheder og omkostninger ved at arbejde på afstand har nok accelereret denne udvikling, men er ikke den eneste forklaring på at trivsel i stigende grad betones i jobannoncer fra ca. 5 % i 2016 til ca. 15% i 2023. Dette peger på, at jobmarkedet i stigende grad har trivsel som et opmærksomhedspunkt og som relevant kompetence i arbejdet.

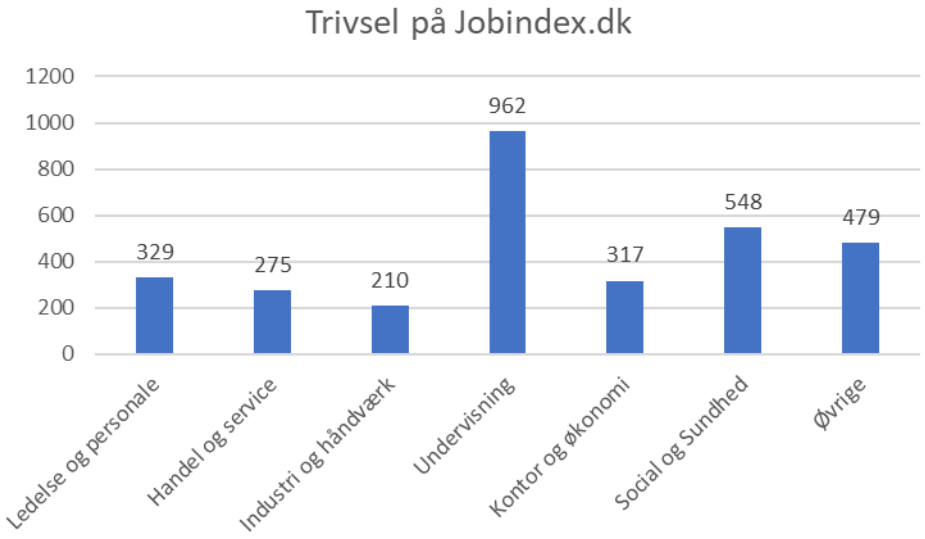
Tabel 12: Den procentvise stigning i antallet af jobannoncer med ordet "trivsel" over tid. Jobindex.dk (trukket d. 6.7.2023)

Ofte er der i stillingsopslaget et særligt fokus på trivsel hos medarbejderne, hvor både godt arbejdsmiljø, samarbejde, motivation og andre menneske- og relationsbetegnelser indgår. Tabel 13 viser en fordeling på

sektorer, hvor undervisning, social og sundhed samt ledelse og personale er kategorier, der både matcher masteruddannelsens primære målgrupper og scorer højest i den jobmæssige efterspørgsmål (bortset fra samlekategorien øvrige).

Tabel 13: Opslag på jobindex.dk (juni 2023). Der er visse overlap i kategorierne hvilket giver ca. 20% flere opslag i tabellen.

Dermed er det også dokumenteret, at kompetencer til at arbejde med trivsel efterspørges på arbejdsmarkedet, men som det også fremgår flere gange gennem denne dokumentationsrapport er der mange som går ind i arbejdet med trivsel og psykologisk velfærd uden at have en uddannelse, som kvalificerer til at løfte opgaven. Derfor kommer personlige erfaringer fra arbejdslivet til, at udgøre en central del af det kompetencemæssige grundlag for at agere på området. Erfaring er på mange måder en god kilde til kompetencer, men ved at koble erfaring med formel uddannelse tilføres erfaringerne overblik, systematik og kritisk stillingtagen.

Med et dokumenteret behov for kompetencer inden for uddannelsens fagområde på arbejdsmarkedet er det helt afgørende spørgsmål naturligvis hvor stor efterspørgslen er målt på antallet af potentielle deltagere på masteruddannelsen. I Moos-Bjerres behovsundersøgelse konkluderedes det som tidligere nævnt, at:

- 41% af virksomhederne oplever behov for den skitserede uddannelse og at der ikke i det nuværende udbud af masteruddannelser i Danmark eksisterer et tilsvarende udbud.
- 35% af lederne angiver at de har en eller flere medarbejdere, der vil være interesserede i en masteruddannelse i velfærd og trivsel.
- 27% svarer det er relevant for en eller flere medarbejdere at tage masteruddannelsen.

Med henblik på at anlægge et forsigtigt skøn vedrørende omfanget af efterspørgslen på uddannelsen antages det i nedenstående, at 27% af virksomhederne vil efterspørge én uddannelsesplads, ligesom det lægges til grund, at en virksomhed i Moos-Bjerres terminologi her er en organisation af størrelse som f.eks. en folkeskole.

Tabel 14: Målgrupper og estimat over ansøgere til master i trivsel og psykologisk velfærd.

Målgruppe	**Antal enheder og medarbejdere**
Ansatte i uddannelsessektoren og i dagtilbud; hovedsageligt skolelærere, pædagoger, gymnasielærere og	Antallet af organisationer, virksomheder og institutioner kan forsigtigt opgøres til: 1066 folkeskoler, 547 frie skoler, 178 gymnasier, 6 professionshøjskoler, 32 erhvervsskoler inkl. SOSU-skoler, tekniske skoler, merkantile skoler og landbrugsskoler med i alt 70 underafdelinger. Dvs. i alt omkring 2.000 uddannelsesinstitutioner af vidt forskellig størrelse alene i de nævnte kategorier (vi er mere forsigtige end Moos-Bjerre, som når frem til ca. 5.000 institutioner på uddannelsesområdet). Dertil kommer næsten 4.000 daginstitutioner.

lærere på erhvervsuddannelser	Skulle 27% af lederne sende en medarbejder ville det udgøre 1.620 studerende.
Støtte- og sundhedsfunktioner i kommunalt og regionalt regi, som arbejder med fremme af trivsel og psykologisk velfærd for en bred vifte af målgrupper inkl.- børn, unge, arbejdstagere og ældre	Antallet af organisatoriske enheder, virksomheder og institutioner kan her opgøres til 46 sygehuse (med større antal afdelinger), 950 plejehjem fordelt på kommunale og private plejehjem, 98 kommunale sundhedsplejer og 98 kommunale jobcentre. Samlet set er det knap 1.200 enheder af forskellig størrelse. Skulle 27% af lederne sender en medarbejder ville det udgøre omkring 320 studerende.
HR-funktioner i private og offentlige virksomheder samt konsulenter der bistår virksomhederne.	Små og mellemstore virksomheder (op til 250 medarbejdere) udgør over 300.000 virksomheder i Danmark. De mindre virksomheder med 20-49 medarbejdere udgjorde heraf over 235.000 i 2021. Det er næppe alle virksomheder, særligt ikke de helt små, der har medarbejdere, som kan optages på masteruddannelsen. Skulle 27% af lederne i de mindre virksomheder sende en medarbejder ville det udgøre omkring 63.000 studerende.

Ovenstående estimat er baseret på Moos-Bjerres undersøgelse og de målgrupper, der er formuleret sammen med aftagere og andre interessenter må i væsentlig grad overestimere søgningen til uddannelsen. Moos-Bjerres undersøgelse har flest respondenter fra uddannelsessektor og dagtilbud, færre fra støtte og sundhedsfunktioner og få vedr. HR-funktioner i private og offentlige virksomheder. Derfor er estimatet formentlig mest præcist for de første målgrupper.

Søger bare 10% af 1.620 estimerede studerende fra uddannelse og dagtilbud årligt vil de med 162 ansøgere alene mere end fylde uddannelsens forventede kapacitet. Søger bare 5% af 320 estimerede studerende fra støtte- og sundhedsfunktioner årligt er det yderligere 16 studerende, som alene kunne fylde næsten halvdelen af uddannelsens kapacitet. HR-funktioners faktiske efterspørgsel er behæftet med så stor usikkerhed, at udviklingsgruppen ikke har foretaget yderligere estimat på søgning derfra.

Dermed er det både dokumenteret, at der er en interesse dels for at videreuddanne medarbejderne hos de adspurgte virksomheder og at efterspørgslen forventes væsentligt at overstige det forventede årlige optag på 40 studerende om året fra 2024, med forventning om at ca. 30 dimitterer årligt.

Beslægtede uddannelser
De nærest beslægtede ordinære uddannelser, er de eksisterede kandidatuddannelser i psykologi som uddanner specialister i psykologi. På baggrund af det identificerede behov, er den ansøgte uddannelses formål imidlertid ikke at uddanne psykologer. Derimod sigter masteruddannelsen mod at give et vigtigt fagligt udgangspunkt for fagprofessionelle, med stærk praksisforankring, til at kunne håndtere trivsel og mistrivsel indenfor rammerne af psykologisk velfærd. Uddannelsen er således ikke sammenlignelig med eksisterende ordinære uddannelser og vil derfor ikke konkurrere med disse.

Moos-Bjerre konkluderer desuden, at der ikke i dag eksisterer en masteruddannelse, som indeholder de samme elementer som den foreslåede masteruddannelse. De fremhæver særligt kombinationen af trivsel og velfærd i kombination med hinanden som værende unik i Danmark.

Udviklingsgruppen har gennemført en sammenlignende analyse med eksisterende masteruddannelser baseret på en gennemgang af 90 danske masteruddannelser. Af disse er yderligere 14 analyseret nærmere,

da de potentielt indeholder psykologirelevante aspekter i titel og/eller beskrivelse. Af disse 14 er den halvdel med fleste kompetencer inden for trivsel og/eller psykologisk velfærd udvalgt til dybere analyse og sammenligning hvad angår: fagligt indhold, pædagogisk arbejdsform, faglig forankring og målgruppe.

I tabel 15 er de syv mest beslægtede uddannelser, sammenlignet med masteruddannelsen i trivsel og psykologisk velfærd, set i forhold til kompetenceområderne for ansøgte uddannelse. Udviklingsgruppen har opstillet en række kompetenceområder, som sammenligningen vurderes ud fra. Disse ses i tabellen. De beslægtede uddannelser er på denne måde blevet screenet for kompetencer inden for disse områder.

Tabel 15: Sammenligning af kompetenceområder mellem beslægtede uddannelser og masteruddannelsen i trivsel og psykologisk velfærd. De syv beslægtede uddannelser er valgt på baggrund af en nærmere gennemgang af 14 masteruddannelser.

Titel	Trivsel	Psykologiske velfærd	Almen psykologi	Undersøgelses-metoder	Intervention og forandring	Sundheds-psykologi	Musikterapi	Tværfagligt samarbejde med psykologer
Aalborg Universitet								
Master i læreprocesser, specialisering i ledelses- og organisationspsykologi			(x)	(x)	x			
Master i læreprocesser, specialisering i pædagogisk ledelse			(x)	x	(x)			(x)
Aarhus Universitet								
Master i trivsels- og ressourcepsykologi	x		x	(x)	x			x
Master i voksnes læring og kompetence-udvikling			(x)		(x)			
Københavns Universitet								
Master i idræt og velfærd			(x)	x	(x)			
Syddansk Universitet								
Master i børne- og ungdomskultur, medier og æstetiske læreprocesser			(x)	(x)				
Roskilde Universitet								
Master i organisationspsykologi			(x)					x

Masteruddannelsen i trivsel og psykologisk velfærd er kompetencegivende inden for alle nævnte områder i tabel 15. Af tabellen ses det, at den uddannelse som er tættest beslægtet med den foreslåede uddannelse, er master i trivsels- og ressourcepsykologi fra AU. Herudover er der mindre sammenfald med øvrige uddannelser i sammenligningen. Kompetencesammenligningen viser, at den foreslåede masteruddannelse i trivsel og psykologisk velfærd giver en unik samlet kompetenceprofil inden for trivsel og særligt den psykologiske velfærd med forankring på et psykologisk institut, som ikke eksisterer i det danske uddannelseslandskab.

Den uddannelse som er vurderet som nærest beslægtet med den ansøgte masteruddannelse er masteruddannelsen i trivsels- og ressourcepsykologi fra Aarhus Universitet udbudt af Danmarks Pædagogiske Universitet, og som indtil for nylig hed master i positiv psykologi.

Uddannelsens titel og kompetenceprofil har derfor været forelagt den relevante studieledelse på AU/DPU, med henblik på at høre institutionens holdning til det eventuelle faglige overlap med masteruddannelsen i trivsels- og ressourcepsykologi. AU/DPU har udtrykt betænkeligheder ved ligheden mellem de to uddannelser (bilag 3), hvorefter AAU har udviklet kompetenceprofil, fagindhold og tilrettelæggelsesform i retning af større forskellighed mellem de to uddannelser. Dette leder nu til en række forskelle, som gør, at masteruddannelsen i trivsel og psykologisk velfærd vil adskille sig nævneværdigt fra masteruddannelsen i trivsels- og ressourcepsykologi.

For det første er den faglige forankring central i forhold til det faglige indhold som udbydes. DPU's centrale undervisningskræfter er primært inden for børn og unge-området. På Institut for Kommunikation og Psykologi findes en række forskningsaktiviteter og -miljøer, som kan bidrage med ekspertise udenfor børn og ungeområdet, men også ældreområdet. Psykologi er et stort fagfelt, og selv mellem de forskellige psykologiuddannelser i Danmark er der stor forskel i vinkling og prioritering af teori, metode og anvendelse. Disse forskelle er tydelige i vægtningen af de forskellige fagområder, indeholdt i uddannelsen og mindre tydelige i kompetenceprofilerne. For nærværende vil forskellen i den faglige forankring betyde en klar forskel i "toningen" af uddannelsen, uagtet en overfladisk lighed mellem de to uddannelsers kompetenceprofiler på det psykologiske område. Et eksempel på dette er DPU's vægtning af "positiv psykologi", som er en særlig form for psykologi. Denne psykologiform vil ingen fylde have i den ansøgte uddannelse. Til gengæld fylder f.eks. kunstbaserede interventionsformer i forskningen på AAU og det område er særdeles relevant for trivselsarbejdet med en række målgrupper, hvorfor det indgår i den ansøgte uddannelse, men ikke i uddannelsen på DPU. Det samme gælder dyrebaserede interventioner, som forskningen på AAU arbejder med at kvalificere (f.eks. har en del skoler en såkaldt skolehund, men det faglige grundlag for brug af dyr i trivselsarbejdet er langt fra altid til stede), hvorfor dette område også indgår i den ansøgte masteruddannelse. Endelig skal mediepsykologien og medieforskningen ved AAU og i den ansøgte uddannelse fremhæves som endnu en forskel, der har givet mulighed for at integrere f.eks. spilforskning i uddannelsen med henblik på at anvende nyeste viden om potentialer og problemer ved computerspil og anden skærmtid i fht. trivselsarbejdet.

Den anden forskel er begrebet "psykologisk velfærd". Her lægges en faglig vægtning på de samfundsmæssige og sociale betingelser for trivsel, det være sig i form af sociale fællesskaber, brugen af digitale medier, de kulturbaserede interventionsformer og social ulighed. Masteruddannelsen i trivsels- og ressourcepsykologi har ganske vist samfundsmæssige forhold med, men uddannelsen betoner, jf. dens studieordning, individet fremfor samspillet mellem individerne i deres fysiske og sociale omgivelser.

Den tredje forskel er den geografiske placering, som har betydning for, hvem der søger uddannelsen. DPU's masteruddannelse udbydes i Aarhus og København, mens AAU's masteruddannelse er situeret i Nordjylland. Følger søgningen til uddannelsen befolkningens regionale fordeling (ca. 10% i Nordjylland) burde søgningen alene regionalt være omkring 20 studerende årligt til en uddannelse i Aalborg (halvdelen af den forventede optagekapacitet).

Den fjerde forskel er undervisningsformen, der i DPU's masteruddannelse er fysisk fremmøde, to gange månedligt omkring weekender. Dette tiltrækker alt andet lige deltagere, som bor i nærheden af undervisningsstedet. I den ansøgte uddannelse ønsker AAU at have en blanding af online og fysisk undervisning, med det formål at kunne tiltrække studerende, hvor den geografiske lokalisering ikke normalt giver mulighed for at kunne deltage i undervisning i de større universitetsbyer.

Endelig må det på baggrund af den fremlagte argumentation for trivselsproblemets omfang, det analyserede kompetencegab og den estimerede forventede efterspørgsel forventes at behovet og målgruppen er stor nok til at flere uddannelser med samme sigte kan eksistere samtidigt. På den ansøgte uddannelse er der foreslået en begrænsning på 40 studerende, netop med det argument at ikke alle som kunne søge, kan optages.

Opsummerende
Afdækningen af det eksisterende udbud af masteruddannelser, som omhandler de samme eller lignende elementer som den foreslåede masteruddannelse, viser fremdeles, at der i dag ikke eksisterer en

masteruddannelse, som adresserer den efterspurgte kombination af kompetencer inden for trivsel og psykologisk velfærd. Der er en række væsentlige forskelle mellem masteruddannelsen i trivsels- og ressourcepsykologi og den her ansøgte, heriblandt at masteruddannelsen i trivsel og psykologisk velfærd vil blive udbudt på et psykologisk institut, hvor der følgelig er et stærkt og ikke mindst bredt forskningsmiljø inden for alle psykologiens områder og discipliner, og der samtidigt er en række stærke miljøer inden for bl.a. digital læring, unge og sociale medier samt musikterapi m.v. - alt sammen af relevans for den ansøgte uddannelse inden for trivsel og psykologisk velfærd.

Ledighedstal
Der findes kun få tilgængelige tal på, hvor mange ledige, der er med en masteruddannelse. Aalborg Universitet udarbejdede i 2018-2020 en række dimittendundersøgelser af egne masteruddannelser, og disse viste, at der sammenlagt var under 2% ledighed hos de adspurgte (N=371, 7 svarede at de var ledige)[26]. Hos medlemmer af Dansk Psykologforening er ledigheden i øjeblikket omkring 5%. Ledighedstallene for psykologer i 4-7. kvartal var dog 9.8%[27]. For pædagoger var ledighedstallet i 4.-7. kvartal 4.2% og for læreruddannelsen er det 5.9%. Hos sygeplejersker er tallet i 4.-7. kvartal 0.9%, og endelig er ledigheden for socialrådgivere i samme kvartalsinterval 8.6%.

Der er ikke tilgængelige data som viser beskæftigelsesgraden for HR-medarbejdere og ledere med en relevant uddannelse på mindst diplomniveau.

Tallene tyder ikke på, at uddannelsens målgrupper skal tage en masteruddannelse for at beholde deres job eller at masteruddannelsen for ret mange vil være en forudsætning for at få et job eftersom der er så få ledige. Tallene tyder heller ikke på, at der er et marked for at videreuddanne ledige psykologer ind i de nævnte professioner, så de kan arbejde med trivsel fordi der heller ikke er ledige psykologer i nævneværdig grad. De lave ledighedsgrader i de brancher som uddannelsen er målrettet, understøtter derimod konklusionerne fra dialogen med aftagere og andre interessenter samt behovsundersøgelsen om, at det netop er eftervidereuddannelse, der er vejen frem ift. at sikre det efterspurgte videns- og kompetenceløft til at højne danskernes trivsel og psykologiske velfærd.

Opsummerende
Der er et tydeligt og dokumenteret behov for viden om trivselsproblemer, som de kommer til udtryk hos individet og i organisationer. Der et klart, akut og voksende behov i samfundet, på uddannelsesinstitutioner, i virksomheder og i primærsektoren for at adressere mistrivsel i en velfærdskontekst.

Denne uddannelses formål er at efteruddanne allerede kvalificerede fagfolk, og bidrage til, at de dels har færdigheder som er relevante på arbejdsmarkedet og dels er i stand til at forstå, analysere og håndtere komplekse sociale problemstillinger, både i forebyggelsessammenhæng og i tværfagligt interventionsarbejde.

Der er et dokumenteret behov for efteruddannelsestilbud inden for uddannelsesinstitutioner, som adresserer mistrivsel og der er både angivet et ønske om at tage en sådan uddannelse fra en anseelig andel af de adspurgte, og en fremlæggelse af statistik som sandsynliggør en central del af, at dette ønske vil blive aktualiseret. Dimittender med den foreslåede kompetenceprofil vil kunne forstå, undersøge og analysere trivselsproblemstillinger i de konkrete kontekster som de kommer fra. De ville også kunne igangsætte initiativer med henblik på at mindske og forebygge mistrivsel, og de vil kunne indgå i et tættere tværfagligt samarbejde med psykologer, sociologer, antropologer eller andre indenfor den relevante sektor.

[26] AAU, Evalueringer og undersøgelser: 'Dimittendundersøgelser, Master og diplomuddannelser' (https://www.aau.dk/om-aau/profil/uddannelseskvalitet/evalueringer-og-undersogelser/dimittendundersogelser#5b204114-1fc4-47fc-a122-835b97f47340)
[27] Alle ledighedstal i 4.-7. kvartal er hentet hos: https://datavarehus.ufm.dk/rapporter/ledighed

Bilag

Bilag 1: Referat fra møde med Psykologis aftagerpanel 7. juni 2023

Referat fra online Teams-møde

Deltagere: Psykolog v. dag- og døgnafdelingen Aalborg Universitetshospital Søren Martin Andersen, Projektchef v. DISCUS Per Ingemann Knudsen, Områdeleder v. Institut for Kommunikation og Psykologi Winnie Ritterbusch, Studienævnsforperson v. Psykologi Noomi Christine Linde Matthiesen, Sektionsleder v. AAU Psykologi Charlotte Wegener, Lektor ved AAU og ansat ved Psykiatrien i Region Nordjylland Gry Dorthe Kjærsdam Telléus, Studieleder v. Institut for Kommunikation og Psykologi Tom Nyvang, videnskabelig assistent v. AAU Psykologi Johan Trettvik og A/C Fuldmægtig Marie Grau.

Johan Trettvik præsenterede baggrunden og status på udvikling-gruppens arbejde. Hernæst blev det fremsendte materiale kort gennemgået. Deltagerne havde i mødeindkaldelsen modtaget udkast til modulbeskrivelser samt et baggrundsskriv hvor uddannelsens formål, målgruppe og faglige kerneområder er beskrevet. I mødeindkaldelsen havde udviklingsgruppen desuden bedt deltagerne om at forholde sig til to spørgsmål

- Hvordan vurderer I behovet for den masteruddannelse vi beskriver i udkastet? Er der ændringer som kunne øge relevansen?
- Hvordan vurderer I indholdet af uddannelsen – er det relevant ifht. det overordnede sigte med uddannelsen og/eller jeres egen vurdering af behovet for sådan en uddannelse?

Kommentarer:

Charlotte Wegener: ”Så jeg har ligesom reflekteret lidt over det velfærdsbegreb og hvad ligger der i det? Jeg tænker at nu står der, som jeg læser det, jamen velfærd det handler om et godt liv for mennesker. Hvis man nu får udfoldet begrebet velfærd, så vil der måske udkrystallisere sig nogle problemområder som så ligesom vil forklare hvorfor vi så tager nogle af de her dele af psykologien ind?”

Per Ingemann Knudsen: ”I forhold til innovation. Altså hvordan er det man kan komme ind og forstå konteksten som er i en virksomhed og kunne tage afsæt i den og så arbejde med trivsel, i for eksempel en lille virksomhed som er på vej til at vækste. Sådan nogle elementer kunne man godt tror jeg, tage med ind”

Noomi Matthiesen: ”Så det er selvfølgelig noget som vi er meget opmærksomme på, at denne her uddannelse skal ikke komme ind og tage jobs fra psykologer. Og skal ikke kunne komme ind og varetage de fagområder som psykologer varetager, men at dimittender fra Masteren skal være et supplement. Det handler jo i høj grad om at kunne klæde lærere og pædagoger på i forhold til at kunne lave det forebyggende arbejde og at vi er flere professionelle omkring netop det.”

Gry Telléus: ”Som jeg også læser teksten, så er det også en selvopfunden term at tale om velfærdspsykologi. Jeg synes bestemt det kan give mening, men man kan måske også overveje om det er en term vi skal ud og opfinde på den måde. Det tænkte jeg i hvert fald da jeg læste oplægget”

Søren Martin Andersen: ”Jeg synes så klart at det her dét kan noget. Tanken om den her efteruddannelse på det her område. Herinde i Børne- og Ungdomspsykiatrien har vi jo kraftig, kraftig stigning af henviste børn og unge på grund af mistrivsel. Det er jo meget meget oppe i tiden. Og det er jo ikke kun på børn og ungeområdet, indenfor psykiatrien. Det er jo også ud fra primærsektoren. Og det vi ved er jo, at når vi sammenligner os med andre OECD-lande, at det er dét samme billede i udlandet. Så både i vandet og i tiden omkring mistrivsel og mental sundhed, så er det noget som lægger folk på sinde”

Per Ingemann Knudsen: ”Så jeg tænker der er i hvert fald på små og mellemstore virksomheder, der er der i hvert fald, i alle virksomheder, der er der nogle, som enten tager det på sig eller er blevet udnævnt til at være den som har ansvaret for at sørge for at folk har det godt og kigge efter om der er nogle der ser ud til at være stresset eller er ved at gå ned med stress. Eller som skal tage action på hvis der er nogle som ser ud til, ikke at trives. Og de kunne helt klart have rigtig god gavn af, at prøve at kigge på sådan en Master i mental

sundhed og trivsel eller hvad vi nu kalder den. Og få den ekspertise og viden og få de kompetencer som der bliver lagt op til."

Per Ingemann Knudsen: "Og jeg tror også at der vil være en stor interesse for det. Fordi den målgruppe vil ikke nødvendigvis være interesseret i at læse psykologi, for at kunne arbejde med trivsel og bedre arbejdsmiljø på deres arbejdsplads.

Søren Martin Andersen: "Så jeg synes der er al mulig god grund lige nu til at lave sådan en Master. Særligt også i forhold til mit område med børn og unge. Jeg forestiller mig at børn og unge også bliver voksne og at der også er et problem dér omkring trivsel og mental sundhed. Så jeg synes der er al mulig berettigelse"

Gry Telléus: "Jeg er enig med Søren. Jeg kan også se rundt i psykiatrien, at der kunne da bestemt være nogle for hvem den her Master kunne være relevant og det kunne jeg også forestille mig at der kunne være i primærsektoren. Jeg tænker da så absolut at der er nogle rigtig gode takter i det her."

Gry Telléus: "Jeg tænker da sagtens at dette her potentielt kunne være en populær masteruddannelse"

Charlotte Wegener: "Er det vigtigt at det er på Psykologi den er forankret eller er det vigtigt at det er på instituttet? Det med at psykologi skal være i titlen. Det er selvfølgelig en måde at markedsføre det på, men det kunne også være at der var en åbning, som også kunne gå lidt på tværs af det som sker på instituttet? Men jeg tænker at der er nogle tværfaglige ting her, som også godt kunne være en styrke?"

Noomi Matthiesen: "Og det som jeg lige vil nævne i forhold til trivselsdelen er, at vi regner med at der kommer en forskningsmission indenfor børn og unge, inklusion og trivsel. Den engelske titel er noget med inclusion and well-being, children and youth. Så på den made så tænker jeg, det passer altså ret godt ind i det hele. Også i forhold til de forskningsambitioner der eksisterer på universitetet"

Gry Telléus: "Det er måske at lede folk lidt på vildspor i forhold til, hvad det er den her master skal kunne, når vi kalder den noget med velfærdspsykologi. For det er jo helt tydeligt, at det jo ikke en uddannelse til psykologer, men en videreuddannelse af nogle mennesker som har nogle andre basis-kompetencer. Det tænker jeg man skal være tydelig omkring."

Gry Telléus: "Det tror jeg bestemt der kan være behov for. Uden at jeg kender små og mellemstore virksomheder og deres behov på nogen måder. Så kan jeg da ikke forestille mig andet end, at det her er noget der kan være et behov for. Men jeg tror det er ekstra vigtigt at være helt skarpe på; hvad er det den her master skal hedde og hvad er det den skal kunne? For netop ikke at få skabt den her forvirring omkring om man er psykolog eller ej. Fordi jeg tænker sådan i forhold til hele formålet og hele rationalet bag at lave hele den her master"

Søren Martin Andersen: "Jeg tror det er utrolig væsentligt at adskille sig fra psykologistudiet og dét at være psykolog. Jeg tror det er en stor fejl, hvis nogle kommer til at tænke det som mini-psykologer, light-psykologer eller andet. Masteren er henvendt til et helt helt helt andet segment. Det er ikke-psykologer der skal søge uddannelsen."

Johan Trettvik lavede afslutningsvis en opsamling på kommentarerne og opfordrede deltagerne til, at eftersende input eller spørgsmål til trettvik@ikp.aau.dk ved yderligere.

Bilag 2: Uddannelsens kompetenceprofil og struktur

Viden:

- Har grundlæggende viden om psykologiske grunddiscipliner som almenpsykologi, pædagogisk psykologi, sundhedspsykologi samt arbejds- og organisationspsykologi og klinisk psykologi.
- Har viden baseret på højeste internationale forskning inden for psykologisk funderede tilgange til trivsel og psykologisk velfærd, herunder også viden om digitale mediers særlige betydning.
- Har viden om kvalitative og kvantitative metoder til at undersøge trivsel og psykologisk velfærd.
- Har viden om mulighederne for at foretage interventions- og forandringsprocesser med det mål at forebygge mistrivsel og øge psykologisk velfærd.
- Har grundlæggende viden om forsknings- og fagetik i tilknytning til arbejdet med trivsel og psykologisk velfærd.
- Kan forstå og på et videnskabeligt grundlag reflektere over fagområdets viden samt kunne identificere videnskabelige problemstillinger.

Færdigheder:

- Kan udføre undersøgelser indenfor konkrete og praksisrelevante områder med brug af relevante videnskabelige metoder fra psykologien og andre beslægtede fagområder med henblik på at forstå, forebygge og forbedre trivsels- og psykologiske velfærdsproblemstillinger for specifikke målgrupper og i specifikke sammenhænge.
- Kan vurdere og vælge blandt psykologiens og beslægtede fagområders videnskabelige teorier, metoder, redskaber og generelle færdigheder samt på et videnskabeligt grundlag opstille nye analyse- og løsningsmodeller inden for fagfeltet trivsel og psykologisk velfærd.
- Kan formidle forskningsbaseret viden og diskutere professionelle og videnskabelige problemstillinger med både fagfæller og ikke-specialister.

Kompetencer:

- Kan styre arbejds- og udviklingssituationer, der er komplekse, uforudsigelige og forudsætter nye løsningsmodeller med afsæt i fagområderne trivsel og psykologisk velfærd.
- Kan selvstændigt tage ansvar for egen faglig udvikling og specialisering inden for fagområderne trivsel og psykologisk velfærd.
- Kan igangsætte og gennemføre fagligt og tværfagligt samarbejde og påtage sig professionelt ansvar med henblik med afsæt i fagområderne trivsel og psykologisk velfærd.

Semester	Modul	Titel
1. Semester:		Det første semester indeholder et enkelt kursus som introducerer den studerende til trivsel og velfærdsrelevante psykologiske teorier. I en psykologisk velfærdsramme er det centralt at forstå, hvad der bevæger mennesker, og hvorfor vi handler, som vi gør. På denne måde er det vigtige i dette modul at etablere en række psykologiske grundforståelser som forudsætning for senere modulers arbejde med undersøgelse og intervention.
	Kursus (15 ECTS)	Introduktion til psykologi – grundlaget

		Kurset introducerer en række teoretiske begreber fra forskellige fagområder i psykologien, som er relevante for at kunne forstå trivselsbegrebet på et nuanceret niveau.
2. Semester:		Det andet semester retter sig mod at kunne beskrive og analysere relevante konkrete og praktiske problemstillinger i et trivsels- og psykologisk velfærdsperspektiv. Psykologisk velfærd handler om sundhed, lykke og trivsel, om menneskers emotionelle, motivationelle og rationelle tilstand, og ligeledes om de samfundsmæssige kontekster og institutioner, der er indrettet på at berige og intervenere i menneskers liv.
	Kursus (10 ECTS)	Projekt og undervisning indenfor trivsel og psykologisk velfærd. Kurset introducerer, behandler og diskuterer begrebet psykologisk velfærd i en teoretisk og undersøgelsesmæssig sammenhæng. Der udbydes undervisning inden for f.eks.: - Trivsel og mistrivsel i et psykologisk perspektiv - Stress - Gaming blandt unge Der udarbejdes et projekt med det formål at undersøge, analysere og forstå en selvvalgt konkret problemstilling.
	Kursus (5 ECTS)	Undersøgelsesmetoder (5 ECTS) Kurset præsenterer den studerende for udvalgte metoder til at undersøge og analysere selvvalgt problemstilling.
3. Semester:		Det tredje semester retter sig mod at kunne skabe intervention og forandring i forhold til de indsigter som teori, empiri og egne undersøgelser har måtte give anledning til. Forandringer og interventioner skabes ikke kun for deres egen skyld, men fordi de skal bibringe et velovervejet og effektivt resultat. Dette modul klæder den studerende på til at kunne formulere forandringer og interventioner på at analytisk og reflekteret grundlag.
	Kursus (10 ECTS)	Projekt og undervisning indenfor forandring og intervention (10 ECTS-point) Undervisningen fungerer som rammen for projektet. Temaer her kunne f.eks. være: - Sociale medier i et psykologisk perspektiv - Sundhedspsykologi - Forandringer i organisationer - Psykologi og ulighed Der udarbejdes et projekt med det formål at kunne skabe effektive og gavnlige interventioner indenfor en selvvalgt problemstilling.
	Projekt (5 ECTS)	Teori og metoder til forandring og intervention (5 ECTS-point) Med udgangspunkt i relevant teori og empiri indenfor forandring, læring og intervention giver kurset den studerende redskaber og metoder til at kunne igangsætte forandringsprocesser på forskellige niveauer, dvs. på det individuelle, gruppe-, ledelses- og/eller organisationsniveau.
4. Semester:		På uddannelsens fjerde semester skriver den studerende et afsluttende masterprojekt. Emnet godkendes af uddannelsen på baggrund af en kort emnebeskrivelse og problemformulering.
	Projekt (15 ECTS)	Masterprojekt

Bilag 3: Høringssvar fra AU/DPU

DPU - DANMARKS INSTITUT FOR PÆDAGOGIK OG UDDANNELSE
AARHUS UNIVERSITET

Aalborg Universitet
Att.: Lektor Tom Nyvang, AC-fuldmægtig Marie Gøgsig Grau

Claus Holm
Institutleder
Dato: 11. august 2023

E-mail: clho@edu.au.dk

Vedrørende høring i forbindelse med prækvalifikation af en ny masteruddannelse med arbejdstitlen Trivsel og psykologisk velfærd ved Aalborg Universitet.

AAU har i e-mail af 4. juli 2023 fremsendt anmodning om, at DPU afgiver høringssvar om AAUs ønske om at søge prækvalificering af en ny masteruddannelse med arbejdstitlen "Trivsel og psykologisk velfærd". Begrundelsen for høringen er, at DPUs masteruddannelse Trivsels- og ressourcepsykologi (TReP) er sammenlignelig med den af AAU ønskede nye masteruddannelse. DPUs høringssvar er som følger:

Ud fra den fremsendte beskrivelse af den af AAU projekterede masteruddannelse, vurderer DPU, at denne har:

- samme erhvervssigte som TReP
- samme målgruppe som TReP, dvs. medarbejdere med lignende arbejdsfunktioner, der arbejder med trivsel
- samme faglige fundament i psykologiske teorier som på TReP.

AAU har fremsendt et skema med uddannelsens faglige indhold inddelt i 12 temaer og bedt DPU sammenligne sin uddannelse med den af AAU projekterede. Skemaet fremgår nedenfor. Samlet set vurderer DPU, at AAUs foreslåede nye MA i Trivsel og psykologisk velfærd ligger for tæt på DPU/AUs MA i Trivsel og ressourcepsykologi, idet størstedelen af de beskrevne 12 temaer dækkes af TReP.

Der konstateres to temaer, hvor de to uddannelser adskiller sig, idet TReP *ikke* omfatter:

1) *"Musikterapeutiske interventionsformer"*
2) *"Musikterapeutiske test- og undersøgelsesmetoder".*

Sekretariatet, Emdrup
Aarhus Universitet
Tuborgvej 164
2400 København NV

Tlf.: +45 8715 0000
E-mail: dpu@au.dk
Web: dpu.au.dk

I relation til temaet "Introduktion til den kliniske psykologi med henblik på samarbejde om trivselsspørgsmål", fokuserer TReP på forebyggelse, undersøgelse, samarbejde og intervention med henblik på trivselsfremme. Der introduceres desuden til emnefelter relateret til diagnoser, stress, belastningsreaktioner, depression og misbrugsbehandling og til det psykologiske arbejde med disse. Der er dog ikke fokus på diagnosticering og klinisk behandling.

De øvrige temaer dækkes af TReP, herunder kan nævnes, at:

- temaerne "mediepsykologi" og "intervention... med anvendelse af digitale metoder" dækkes via valgfaget "Medie og cyberpsykologi". Intervention er desuden det primære fokus på 3. semester på TReP.
- temaerne "Metoder til undersøgelse af trivsel og psykologisk velfærd" og "Digitale metoder til undersøgelse af trivsel og psykologisk velfærd" dækkes ligeledes på TReP's moduler.

Med afsæt i det af AAU fremsendte skema vurderer DPU/AU således, at der er følgende ligheder og forskelle mellem de to uddannelser:

	DPU	**AAU**
	Trivsels- og ressourcepsykologi	**Trivsel og psykologisk velfærd**
Introduktion til psykologisk funderede teorier i relation til trivsel og psykologisk velfærd	X	X
Mediepsykologi og anden teori til belysning af digitale mediers betydning i relation til trivsel og psykologisk velfærd	X	X
Introduktion til den kliniske psykologi med henblik på samarbejde om trivselsspørgsmål		X
Metoder til undersøgelse af trivsel og psykologisk velfærd	X	X
Digitale metoder til undersøgelse af trivsel og psykologisk velfærd	X	X
Introduktion til musikterapeutiske test- og undersøgelsesmetoder		X
Intervention med henblik på forbedret trivsel og psykologisk velfærd	X	X
Intervention med henblik på forbedret trivsel og psykologisk velfærd med anvendelse af digitale redskaber	X	X
Musikterapeutiske interventionsformer		X

Ressourcepsykologiske perspektiver på trivsel mf.	X	
Perspektiver på positiv psykologi	X	
Perspektiver på ledelse	X	

Der henvises til:
Link til Trivsel- og ressourcepsykologis studieordning
Link til beskrivelse af Trivsel og ressourcepsykologi

Venlig hilsen

Claus Holm
Institutleder, DPU

Uddannelses- og Forskningsministeriet

Kære Per Michael Johansen

6. december 2023

Uddannelses- og Forskningsministeriet

Børsgade 4
Postboks 2135
1015 København K
Tel. 3392 9700
ufm@ufm.dk
www.ufm.dk

CVR-nr. 1680 5408

Ref.-nr.
2023 - 53782

På baggrund af gennemført prækvalifikation af Aalborg Universitets ansøgning om godkendelse af ny uddannelse er der truffet følgende afgørelse:

Godkendelse af ny masteruddannelse i trivsel og psykologisk velfærd (Aalborg)

Afgørelsen er truffet i medfør af § 20, stk. 1, nr. 1, i bekendtgørelse om akkreditering af videregående uddannelsesinstitutioner og godkendelse af videregående uddannelser (nr. 1558 af 2. juli 2021 med senere ændringer).

Det er en forudsætning for godkendelsen, at uddannelsen og dennes studieordning opfylder uddannelsesreglerne, herunder bekendtgørelse nr. 19 af 9. januar 2020 om masteruddannelser ved universiteterne.

Da Aalborg Universitet er positivt institutionsakkrediteret, gives godkendelsen til umiddelbar oprettelse af uddannelsen.

Ansøgningen er blevet vurderet af Det rådgivende udvalg for vurdering af udbud af videregående uddannelser (RUVU). Vurderingen er vedlagt som bilag.

Vedlagt i bilag er desuden uddannelsens grundoplysninger. Ved spørgsmål til afgørelsen eller de vedlagte grundoplysninger kan Uddannelses- og Forskningsstyrelsen kontaktes på pkf@ufm.dk.

Med venlig hilsen

Christina Egelund

Bilag: 1 – RUVU's vurdering af ansøgningen
2 – Følgebrev fra Uddannelses- og Forskningsstyrelsen med uddannelsens grundoplysninger

Bilag 1 – RUVU's vurdering af ansøgningen

Nr. A3 – ny uddannelse (Efterår 2023)			**Status på ansøgningen:** Godkendt	
Ansøger og udbudssted:	Aalborg Universitet (Aalborg)			
Uddannelsestype:	Masteruddannelse			
Uddannelsens navn (fagbetegnelse) på hhv. dansk/engelsk:	- Trivsel og Psykologisk Velfærd - Well-being and Psychological Welfare			
Betegnelse, som uddannelsen giver ret til at anvende:	- Master i Trivsel og Psykologisk Velfærd - Master of Well-being and Psychological Welfare			
Hovedområde:	Samfundsvidenskab		**Genansøgning:**	Nej
Sprog:	Dansk	**Antal ECTS:**	60 ECTS	
Link til ansøgning på pkf.ufm.dk:	https://pkf.ufm.dk/flows/aadb35d3332d543ee0388658811327a8			
RUVU's vurdering på møde d. 7. november 2023	RUVU vurderer, at ansøgningen opfylder kriterierne som fastsat i bilag 4 i bekendtgørelse om akkreditering af videregående uddannelsesinstitutioner og godkendelse af videregående uddannelser (nr. 1558 af 2. juli 2021 med senere ændringer). RUVU vurderer, at ansøgningen sandsynliggør, at der vil være et tilstrækkeligt rekrutteringsgrundlag for uddannelsen, og at uddannelsen adresserer et aktuelt område, hvor der kan være behov for videre- og efteruddannelse. RUVU kan dog være bekymret for, om uddannelsen kan være for generel i forhold til det konkrete behov på de forskellige dele af arbejdsmarkedet. RUVU finder dog, at enten hele eller dele af uddannelsen kan være relevant for særligt medarbejdere i offentlige organisationer og uddannelsesinstitutioner. RUVU har noteret sig, at DPU-Aarhus Universitet i høringen har påpeget flere faglige overlap til en eksisterende masteruddannelse. RUVU har dog lagt vægt på, at AAU på baggrund af høringssvaret fra AU/DPU har udviklet uddannelsens kompetenceprofil, fagindhold og tilrettelæggelsesform i retning af større forskellighed mellem de to uddannelser. RUVU bemærker desuden, at der er tale om en uddannelse, der har deltagerbetaling, og at udbuddet derfor i høj grad vil være efterspørgselsdrevet.			

Bilag 2 – Følgebrev fra Uddannelses- og Forskningsstyrelsen med uddannelsens grundoplysninger

Masteruddannelsen i trivsel og psykologisk velfærd
Master of Well-Being and Psychological Welfare

Hovedområde:
Samfundsvidenskab

Betegnelse:
Efter reglerne i § 5 i bekendtgørelse nr. 19 af 9. januar 2020 om masteruddannelser ved universiteterne (masterbekendtgørelsen), giver uddannelsen ret til betegnelsen:

- **Dansk:** Master i trivsel og psykologisk velfærd
- **Engelsk:** Master of Well-Being and Psychological Welfare

Udbudssted:
Aalborg

Sprog:
Dansk

Normeret studietid:
Efter reglerne i masterbekendtgørelsens § 6, stk. 2, fastlægges uddannelsens normering til 60 ECTS-point

Takstindplacering:

Uddannelsen indplaceres til:	Deltidstakst 2
Aktivitetsgruppekode:	5963

Koder Danmarks Statistik:

UDD:	8962
AUDD:	8962

Censorkorps
Ministeriet har noteret sig, at uddannelsen tilknyttes Censorkorps for psykologi

Adgangskrav
Efter det oplyste er følgende adgangskrav jf. § 9 i masterbekendtgørelsen gældende:

Ansøgere skal have gennemført en relevant humanistisk, samfundsfaglig eller sundhedsfaglig diplom-, bachelor-. Kandidat- eller professionsbachelor-uddannelse.

Relevante adgangsgivende uddannelser karakteriseres ved at rumme mindst 30-ECTS-point inden for et eller flere af følgende områder:

- Psykologi, filosofi og antropologi

- Sundhed, omsorg
- Formidling, undervisning og pædagogik
- Kommunikation, ledelse, HR, organisation
- Kultur, samfundsforhold, sociologi

Ansøgeren skal have minimum 2 års relevant erhvervserfaring efter gennemført adgangsgivende uddannelse. Relevant erhvervserfaring betyder at ansøger i tidligere eller i nuværende jobfunktioner har beskæftiget sig med formidling, ledelse, læring eller menneskelig udvikling eller lignende; herunder også arbejde inden for de professioner, som de adgangsgivende professionsbachelor-uddannelser er rettet mod.

Der kan optages ansøgere i medfør af masterbekendtgørelsens § 9, stk. 4.